

THE GOVERNMENT OF PALANPUR STATE ACT 1946.

*(Published under Authority from His Highness
The Nawab Saheb Bahadur Palanpur.)*

PRICE Rs. 2—0—0

Zorawar Palace,
Palanpur, 26th April 1946.

F I R M A N .

In our Firman dated the 12th April 1939, it was stated:—

“Indian States have in the course of their long history passed through many vicissitudes due to foreign invasions and troubles from within. But most of them surmounted these troubles by reason of the fact that the people stood solidly by their Rulers and always co-operated with them in matters big or small. Such combined efforts and loyal co-operation have maintained in fact the boundries and individuality of what is known to-day as the Palanpur State... ..

* * * * *

Our ancestors established the Palanpur State several centuries ago and if they had not been served by brave and loyal soldiers, sustained and supported by the loyalty and the entire strength of their subjects in complete co-operation without suspicion or misgivings and guided by the advice of wise Ministers, perhaps we would not have been here today to talk of their glorious achievements and this ancient State.

We also pointed out; “Change of times has now created problems of different nature from those in the past which require the closest co-operation between the Rulers and their people in order that the problems may be solved to their mutual benefit.”

Since the issue of the above Firman the conditions in the whole world have undergone a rapid and revolutionary change. The second world war, through which the world has just emerged, has not left untouched even the smallest unit in the farthest corner of the world. The problems, with which the world at large was faced before the commencement of the great war, have become much more complicated and difficult.

The need for mutual co-operation and sincere good-will between the Ruler and the ruled is at present all the greater and more acute.

We take the opportunity of reiterating our confidence which we expressed on the last occasion that in dealing with those problems we can safely rely and count upon the loyal support and co-operation of our beloved subjects so that, by our entire efforts, Palanpur which is our common home and heritage, may achieve its destiny of peaceful progress in which all will play their part loyally and dutifully for the good of everybody.

As an instalment of the Constitutional Reforms we, in 1939, enacted an Act called. "The Palanpur Raj Sabha Act" On account of the war which commenced soon after the passing of the Act and certain other events, the said Act could not be brought into operation. It has been brought to our notice and we are satisfied that the scheme proposed in the said Act would be inadequate for the achievement of the goal which we have always kept in view in the matter of the governance of our State. We, therefore, hereby declare that the said Act shall be repealed and in its place "The Government of Palanpur State Act 1946" shall be enacted. We are confident that this measure will tend to achieve the goal which we had always kept in view. In enacting the present Act we have taken the opportunity of providing for various other matters which are incidental to the achievement of goal. Our earnest prayer is as it was on the last occasion, that our beloved subjects shall co-operate with us and our administration in making this enactment a success. The operation of this Act will give our subjects an opportunity of increasing association in the administration of our State and will enable the State, with their co-operation and help, to take its proper place in the country as a whole in which radical and important changes are expected in near future

TAEELY MUHAMMED KHAN
Nawab of Palanpur.

TABLE OF CONTENTS.

Section.	Contents.	Page
	Preamble.	1
	PART I. INTRODUCTORY.	
1	Title, Commencement & Extent.	2
2	Government of the State of Palanpur by and in the name of His Highness	2
3	Definitions	2
	PART II EXECUTIVE.	
4	Executive Council	4
5	Authentication of the Order.	5
6	Councillor and Ministers.	5
	PART III. LEGISLATURE.	
7	Constitution	5
8	Composition of Raj Sabha.	6
9	Period of the Raj Sabha.	6
10	Summoning of Raj Sabha.	6
11	Address by His Highness to Raj Sabha.	7
12	Oath by members of Raj Sabha.	7
13	Officers	7
14	Constituencies.	7
15	General qualifications as voter.	8
16	General qualifications as a member.	8
17	Vacation of Seat	9
18	Privileges of members.	9
19	Allowance of members	9
20	Procedure.	10
21	No election if equal number of candidates.	10

Section.	Contents.	Page
22	Nomination in case of failure of electing.	10
23	Nominate members.	10
24	Legislation.	10
25	Procedure for Legislation.	11
26	Ordinance etc.	12
27	Resolutions and questions	12

PART IV. FINANCE.

28	Annual financial statement.	12
29	Charged expenditure.	12
30 (1)	Annual financial Statement.	13
30 (2)	Heads of expenditure for which prospects are not to be submitted to the Raj Sabha.	13
30 (3)	Decision whether proposed appropriation of revenues relates to the above heads.	13
30 (4)	Urgency expenditure for safety and tranquility in the interest of the State on politiecal grounds.	13
30 (5)	Motion affecting State revenues of or imposing any surcharge thereon.	14
31	Provision for the custody of the public money.	14
32	Auditor.	14
33	Resolutions and questions.	14
34	Resolution of subjects and restrictions on discussion.	14

PART V. SERVICES.

35	Services.	15
36	Tenure.	15
37	Condition of service.	16
38	Establishment Advisory Board.	16

PART VI. JUDICATURE.

39	High court	16
----	------------	----

Section.	Contents.	Page
40	Jurisdiction of High Court	16
41	Subordinate Court.	17
42	Rules.	17
43	Superintendence over subordinate courts	18
44	Judicial Adviser.	18
PART VII. REVENUE TRIBUNAL.		
45	Constitution and functions.	18.
46	In case of difference of opinion, Wazir's decision final	18
PART VIII. GENERAL PROVISION.		
47	Liberty of person and property.	18
48	Acquisition of property.	19
49	Freedom of religion.	19
50	No disqualification on grounds of religion.	19
51	Exemption from the taxation not to be affected	19
52	Cultured tradition of different communities not to be affected.	19
53	Free expression and liberty of press.	20
54	Grant of Jahagir &c.	20
55	Tribunal to consider important questions.	20
PART IX. TRANSITIONAL PROVISION.		
56	Raj Sabha for interim period.	21
57	Interim period.	21
58	Composition of Interim Raj Sabha.	21
59	Power and functions of interim Raj Sabha.	21
PART X. MISCELLANEOUS.		
60	Powers to make contracts etc.	21
61	Rules & orders.	22
62	Rules and orders previously passed.	23
63	Reservations of powers of His Highness	23
64	Repeal.	23
65	Interpretation of Act and Schedule.	23

SCHEDULE 1

Section.	Contents.	Pag
1	(1) Time and place of the session of the Raj Sabha.	25
	(2) Lapse of notices.	25
	(3) Bills to be carried over.	25
2	Order of business.	
3	Allotment of days and order of business.	25
4	Power of the President to alter order of business.	25
5	(1) Budget and heads for discussion and non-discussion.	25
	(2) Supply of copy of Budget.	26
6	Presentation of budget	26
7	Circulation and introduction of a bill.	26
8	Procedure after the introduction of bill	27
9		27
10		27
11	Motions to include motion in respect of bills.	27
12	Exclusion of item from the agenda of discussion.	27
13	Disallowance of resolution.	27
14	(1) Notice of a question.	28
	(2) Question not to be published until admitted.	28
15	Preparation of agenda and business at the adjournment meeting	28
16	Language.	28
17	Decision by majority of votes.	28
18	Publication of agenda and its despatch to members.	29
19	Limit of questions and resolutions.	29
20	Procedure at adjourned meeting.	29
21	Matter of public interest not to be discussed without resolution	29
22	Form and content of resolution.	29
23	Amendment to resolutions	29
24	Withdrawal of resolution or amendment	29
25	Time limit for speech.	29
26	Effect of a resolution.	29

Section.	Contents.	Page
27	Form of a resolution.	30
28	Supplementary question.	30
29	Disallowance of Supplementary question.	30
30	Limitations on debate.	30
31	Decision on points of order.	30
32	Point of order.	31
33	Time limit for other speeches.	31
34	Member to rise when speaking and address the President	31
35	Member to resume his seat when President rises for a point of order is raised.	31
36	Irrelevance or repitition.	31
37	Withdrawal of member.	31
38	Admisison or withdrawal of strangers.	31
39	Preservation of order.	31
40	Standing orders.	31

SCHEDULE II

FORMS OF OATH OR AFFIRMATION	32
------------------------------	----

SCHEDULE III	32
--------------	----

SCHEDULE IV	38
-------------	----

SCHEDULE V	38
------------	----

CONSTITUENCIES.

“ THE GOVERNMENT OF PALANPUR
STATE ACT, 1946.”

WHEREAS it is the declared policy of His Highness the Nawab Saheb Bahadur to provide for the increasing association of the people of the Palanpur State in the administration thereof;

AND WHEREAS with that purpose in view the Palanpur Raj Sabha Act 1939 was enacted;

AND WHEREAS on account of the war and certain other events, the said Act could not be brought into force;

AND WHEREAS it appears to His Highness that the scheme proposed in the said Act would not enable the achievement of the goal which he has always kept in view;

AND WHEREAS it is, therefore, considered expedient to repeal the said Act and to enact a measure which will tend to achieve the goal which His Highness has in view and to provide for various other matters which are incidental to the said object;

His Highness in exercise of his sovereign and inherent powers and all other powers enabling him in that behalf, is hereby pleased to enact as follows:—

PART I.

INTRODUCTORY.

1. (1) This Act may be called "The Government of
Title Commencement and extent. Palanpur State Act, 1946."

(2) It shall come into force on such date as His Highness may by notification in the Official Gazette prescribe.

(3) It extends to the whole of the Palanpur State.

2. The territories vested in His Highness in his capacity as the Ruler of the Palanpur State are governed by and in the name of His Highness, and all rights, authority and jurisdiction which appertain or are incidental to the Government of the said territories shall be exercisable by His Highness except in so far as may be provided in this Act, in rules, orders, directions or firmans made, issued or given therein or thereunder or otherwise directed by His Highness.

3 In this Act, rules, orders, directions or firmans made,
Definitions. issued or given therein or thereunder, unless there is anything repugnant to the subject or context,—

(1) 'His Highness, shall mean His Highness the Nawab Saheb Bahadur and the Ruler for the time being of the State of Palanpur;

(2) 'State' means the State of Palanpur;

(3) 'Government' means the administration of Palanpur;

(4) 'Wazir' means the Prime Minister of the State;

(5) 'Minister' means a Minister appointed as such;

(6) 'Revenue' includes all receipts of the State from land, taxes, fines, penalty, forfeitures, nazarana, escheats and all other sources;

(7) 'Civil List' means the appropriation of funds as ordered by His Highness for the privy purse and includes those similarly ordered for the provision of the members of the Ruling Family;

(8) 'Privy Purse' means such portion of the Civil List as is allocated by the order of His Highness for his personal use;

(9) 'State Subject' means—

- (i) any person born within the limits of the State, or
- (ii) any person who has resided permanently within the limits of the State at least for a period of five years before the prescribed date, or
- (iii) any person holding immovable property as an owner, provided that such property or interest therein was acquired not less than two years before the prescribed date, or
- (iv) A child, grand-child, or great grand child of any of the persons falling under categories (i), (ii), or (iii) above, or
- (v) any person who has been in the service of the State for a period of two years before the prescribed date.

EXPLANATION I:—'Prescribed date' means the date prescribed from time to time in regard to any particular matter.

EXPLANATION II:—A person shall be deemed to have resided permanently within the limits of the State, if he uses a house in the State as a sleeping place for the greater part of the year and a person is not deemed to have ceased to reside in a place merely because he is absent from it or has another dwelling place outside the State in which he resides, if he is at liberty to return to the house in the State at any time and has not abandoned his intention of returning.

(10) 'Year' means a period of 12 (twelve) months from the first day of November to the thirty first day of October in the following year;

(11) 'Law' includes any ordinance, firman, circular, order or direction made, issued or given by or under the authority of His Highness and having the force of Law;

(12) 'Prescribed' means prescribed by rules or orders made under this Act.

(13) 'Electoral body' includes any constituency or delegates authorised to elect persons at a primary or final election under the Act or to elect panels for the purpose of such election.

(14) 'Rules or Orders' means rules or orders made under this Act, as the case may be.

(15) 'Motion' includes a resolution.

PART II.

THE EXECUTIVE.

4. (1) The executive authority of the State shall vest in Executive Council. and be exercised by His Highness either directly or through an Executive Council or any officer of the State.

(2) Subject to the provisions of this Act and subject also to such rules of business and other orders or directions, as His Highness may be pleased to give, the Executive Council shall exercise such powers and perform such functions as may be delegated to it by His Highness.

(3) The Executive Council shall consist of:—

(i) The Wazir as the President,

In the absence of the Wazir, the senior member present shall preside.

(ii) Such number of Ministers as taken together and including the Wazir shall not exceed five.

(4) His Highness may attend the meeting of the Executive Council, whenever he deems it necessary to do so. As far as possible and whenever His Highness or the Heir apparent Shree Nawabzada Saheb so directs the meeting of the Executive Council shall be held in the presence of the latter.

(5) The Executive Council shall have a common seal and shall be jointly responsible for the administration of the State.

(6) The Executive Council and the member thereof individually shall exercise such powers and functions as are assigned to it or him by or under this Act or as may be assigned to it or him by His Highness from time to time.

(7) The quorum necessary for the meeting of the Executive Council shall be three.

5. All orders and other instructions made or executed in the name of the Government of Palanpur shall be authenticated in such manner as His Highness may direct and the validity of any order or instruction which is so authenticated shall not be called in question on the ground that it is not an order or instruction made or executed by Government.

6. Each Minister as the case may be shall be in charge of such departments and shall exercise such functions as may be directed by His Highness. Every Minister before he takes his office shall take an oath in the form prescribed in schedule II.

PART III

LEGISLATURE

7. The Legislative authority of the State shall vest in His Highness. There shall be a Legislative Chamber, hereinafter called the Raj Sabha.

8. (1) The Raj Sabha excluding the additional members appointed under sub-section (2) but including the President, shall consist of not more than 50 fifty members, out of whom, (a) not more than 36 shall be elected and (b) not more than 14 shall be nominated members: Provided that out of the nominated members not more than seven shall be non officials and the rest including Ministers shall be officials.

(2) Notwithstanding anything contained in Subsection (1) His Highness may direct any officer of Government or any expert conversant with any particular subject to attend any meeting of the Raj Sabha and take part in the proceedings in regard to the discussion of any particular subject which is before the Raj Sabha at such meeting. The total number of officers or experts so directed to attend shall not exceed two in number and shall be deemed to be the additional members of the Raj Sabha. The additional members shall be entitled to exercise all rights and to enjoy all privileges as those exercised and enjoyed by the other members of the Raj Sabha.

9. (1) The Raj Sabha, unless sooner dissolved, shall continue in office for a period of three years from the date appointed for its first meeting.

Provided that His Highness may extend such period for a term not exceeding one year.

(2) At the expiration of the said period of three years or any extended period, the Raj Sabha shall be deemed to have been dissolved.

10. (1) The Raj Sabha shall be summoned to meet at least twice in every year.

Summoning of
Raj Sabha.

(2) Subject to the provisions of this section, His Highness may in his discretion from time to time summon, prorogue or dissolve the Raj Sabha.

11. His Highness may address the Raj Sabha and for that purpose require the attendance of the members of the Raj Sabha.
Address by His Highness to Raj Sabha.

12. Every member of the Raj Sabha before he takes his seat shall take an oath in the form prescribed in Schedule II.
Oath by members of Raj Sabha.

13. (1) There shall be the President of the Raj Sabha.
Officers The Wazir shall be the President until the expiration of the second period of office of the Raj Sabha. Thereafter the President shall be a member of the Raj Sabha elected by the Raj Sabha and approved by His Highness.

(2) There shall be a Deputy President during the first period of the Raj Sabha the Senior Minister (other than the Wazir) shall be the Deputy President. Thereafter the Deputy President shall be a member of the Raj Sabha elected by the Raj Sabha and appointed by His Highness.

(3) In the absence of the President, the Deputy President shall exercise the powers and perform the functions of the President.

(4) When both the President and Deputy President are absent, the powers of the President shall be exercised and his functions shall be performed by such person as may be appointed by His Highness.

(5) There shall be a Secretary to the Raj Sabha. The duties of the Secretary shall be such as may be specified by rules or orders made in this behalf.

(6) The quorum for any meeting of the Raj Sabha shall be ten members.

14. (1) The elected members of the Raj Sabha shall be chosen from the following constituencies

(i) Rural Constituencies,

(ii) Urban Constituencies,

(a) Men's urban constituencies

(b) Women's urban constituencies.

- (iii) Municipal constituency
- (iv) Jahagirdars' constituencies.
- (v) The industrial constituencies

(2) The number of members to be chosen from each of the constituencies shall be as provided in schedule III.

(3) The method of choosing such members shall be also as provided in Schedule III and the rules made thereunder.

15. (1) Save as otherwise expressly provided by this
General qualifica-
tions as voter. Act or Rules, no person shall be qualified to
 vote at an election of any constituency unless
 such person —

- (a) is a State subject;
- (b) is not below the age of 21 years;
- (c) and, in the case of rural and urban constituencies, re-
sides within the limits of such constituency

EXPLANATION:—A person shall be deemed to be residing within the limits of a constituency if he has for a period of not less than twenty days resided in a house within such limits

- (d) is not for the time being undergoing a sentence of transportation or imprisonment,
- (e) has such, if any, of the other qualifications specified in this Act or rules, as may be appropriate in his case.

16. No person shall be eligible for election as a member
General qualifica-
tion as a member. unless:—

- (a) he is a voter for the constituency for which he chooses to stand;
- (b) he is not below the age of 30 years;
- (c) he is not in the whole time service of Government;
- (d) he is not a dismissed servant of Government;
- (e) he has not been sentenced to imprisonment by any competent court in the State of Palanpur or elsewhere for any offence (which in the opinion of the

prescribed authority involves moral turpitude) punishable with imprisonment for a period of six months or more or with transportation or, ordered to furnish security for good behaviour and if so sentenced or ordered unless such sentence or order has been set aside by a competent court;

(f) is an undischarged insolvent under any law in force relating to insolvency;

(g) has not from insanity, age, or disease lost the power of understanding in the opinion of the prescribed authority.

17. (1) If a person becomes subject to any of the
Vacation of Seat disqualifications which disentitles him from being a voter or member, or if such person dies or resigns his seat by writing under his hand addressed to His Highness, his seat shall thereupon become vacant.

PROVIDED that nothing in clause (c) of section 16 shall be deemed to make the seat of a person vacant by reason only of the fact that such person is appointed a Minister.

(2) A member shall also vacate his seat, if he is absent from three consecutive sittings of the Raj Sabha

(3) Notwithstanding anything contained in sub-section (1) or (2), His Highness may direct that any person whose seat has become vacant by reason of any disqualification or absence from the sittings of the Raj Sabha shall not vacate such seat.

18. Subject to the provisions of this Act, and the rules,
Privileges of members. there shall be freedom of speech in the Raj Sabha and no member of the Raj Sabha shall be liable to any proceedings in any court in respect of anything said or any vote given by him in the Raj Sabha or any committee thereof and no person shall be so liable in respect of the publication by or under the authority of the Raj Sabha of any report, paper, votes or proceedings.

19. The members of the Raj Sabha shall be entitled to
Allowance of members. receive such allowance as may be determined by His Highness.

20. (1) Except as otherwise provided, the procedure for Procedure. debate and for the conduct of proceedings in the Raj Sabha shall be as laid down in the rules in Schedule I and the standing orders made thereunder.

(2) His Highness may add, alter or rescind any of the rules of the said Schedule.

21. If at any election under this Act, the number of No election if equal number of candidates candidates standing for any electoral body does not exceed the number of members prescribed for that constituency, all the candidates shall be declared to have been elected and no election need be held for that constituency or electoral body.

22. If any electoral body fails to elect any member Nomination in case of a particular class or fails to elect the prescribed number of members or members of a particular class, His Highness may nominate any person ready and willing to be nominated to represent such constituency or electoral body in the place of those who are not elected. The members so nominated shall be deemed to be the elected members to represent such constituency or electoral body, as the case may be.

23. (1) The nominated members shall be appointed by Nominated members. His Highness. They shall not exceed fourteen in number, as provided in section 8.

(2) Nominated non-official members shall hold office for the duration of the Raj Sabha. Nominated official members shall hold office for such period as His Highness may decide. In nominating non-official members, due regard shall be had to economic and social interest in State.

(3) The additional members appointed under sub-section (2) of section 8. shall hold office for such period as His Highness may decide.

24. (1) Every proposal for the enactment of a law on Legislation. any particular subject shall be embodied in a bill and a notice of such proposal togetherwith a copy of

such bill (both in English and Gujarati) shall be sent to the Secretary to the Raj Sabha.

(2) Such proposal when made by a nonofficial member of the Raj Sabha shall be called a private bill.

(3) A private bill shall not contain any matter which affects:—

(a) the provisions of this Act.

(b) any of the items of expenditure specified in section 34.

(4) If any private bill contains a provision which affects the revenues of Government or any of the matters specified in Part III of this Act, no such bill shall be moved or taken into consideration without the previous sanction of His Highness.

EXPLANATION:—For the purposes of this Section a Bill includes an amendment to a Bill.

25. (1) The Executive Council after being satisfied regarding the necessity or expediency of any legislation to be moved on behalf of Government shall have a bill prepared and submitted to His Highness for approval.

(2) If His Highness approves the principle of the Bill, notice of such bill may be given to the Secretary as provided for in sub section (1) of Section 24.

(3) Any bill of which notice has been given under section 24, shall be placed for consideration before the Raj Sabha. The procedure for consideration before the Raj Sabha shall be as may be prescribed by rules.

(4) After the bill has been considered by the Raj Sabha it may be enacted into law with such alterations as may appear necessary or expedient to His Highness.

(5) The bill to be enacted into law shall be published in the official Gazette and shall not have the force of law until it is so published.

26. Notwithstanding anything contained in this Act, His Highness may, whenever he thinks expedient, issue an ordinance without following the procedure prescribed in this part.

27. Subject to the provisions of this Act and subject to Resolutions and questions. the restrictions as may be imposed by rules or standing orders as prescribed, any member may ask any question and move resolutions. The resolutions so moved after they have been passed by the Raj Sabha shall have a recommendatory effect only.

PART IV.

FINANCE.

28. The Executive Council shall in respect of every Annual financial Statement. financial year cause to be prepared a budget which shall include estimates, receipts and expenditures of the State for that year, classified under such major and other heads of account before the close of the previous financial year as may be prescribed by His Highness and shall submit the same for the sanction of His Highness.

29. The following expenditure shall be charged on the Charged expenditure. revenues of the State:—

- (a) The amount directed to be set apart for the Civil List including the Privy Purse by the order of His Highness,
- (b) expenditure classified as political including any sum payable as tribute or grant or contribution or compensation or commutation of abkari or customs privilege;
- (c) debt charged including interest on loans and sinking fund charges;
- (d) payment or remission agreed to be made under any contract or grant made or passed before or after the passing of the Act;
- (e) expenditure obligatory or prescribed by any law;
- (f) any sum required to satisfy any judgment, decree or award of any court or arbitration tribunal and,
- (g) any other expenditure which His Highness may specify to be charged.

30. (1) The estimated annual expenditure and revenue of the State shall be placed in the form of Annual financial Statement. a budget before the Raj Sabha in each year for discussion which shall be carried on in the manner prescribed by rules.

(2) Nothing in sub-section (1) above shall require the placing of the estimates for discussion in Raj-Sabha in respect of the following heads of expenditure:-
 Heads of expenditure for which proposals are not to be submitted to the Raj-Sabha.

- (a) contributions payable by Government under treaties, agreements of similar payments. Man Ikram expenditure and customary Poshaks;
- (b) interest and sinking fund charges on loans and instalments towards repayments of the principal of existing loans;
- (c) pensions and parvashis and gratuities to State servants and existing parvashis to others;
- (d) payments to be made under any contracts entered with Government either before or after this Act comes into force;
- (e) any expenditure classified as charged expenditure under section 29;
- (f) charges incurred for the maintenance of the Military Forces and the Body-Guard;
- (g) Dharmada Grants;

(3) If any question arises whether any appropriation of revenues of moneys does not relate to the above heads, the decision of His Highness on the question shall be final
 Decision whether proposed appropriation of revenues relates to the above heads.

(4) Notwithstanding anything contained in this section if in any financial year further expenditure becomes necessary over and above the expenditure provided for in the Budget for that year, His Highness may sanction such expenditure and direct it to be included in a Supplementary Budget.
 Urgency expenditure for safety and tranquility in the interest of the State on Political grounds.

PROVIDED that it shall not be necessary to place such expenditure for discussion before the Raj Sabha.

(5) No motion shall be brought by any member of the Raj Sabha to introduce without the previous sanction of His Highness, any measure affecting the revenues of the State or imposing any charge on those revenues.

31. All revenues shall be paid into the public account of the State and rules may be made in this behalf prescribing the procedure to be followed in respect of the custody of moneys therein, the payment of the moneys therein and any other matter connected with or concerning to the matters aforesaid.

32. His Highness may appoint an auditor to audit the accounts of the State. He shall exercise such powers and perform such duties in relation to the accounts as may be prescribed.

33. Subject to the provisions of this Act and the rules, any member may bring in the form of a resolution for discussion before the Raj Sabha any matter which relates to the general public interest of the state or any other matter which may have been specifically provided for under this Act or may ask any question relating to the same.

34. No member shall bring any resolution before the Raj Sabha or ask any question or make a speech on any subject relating to or affecting.

- (a) the prerogatives, inherent powers, rights, duties, or privileges of His Highness or his successors;
- (b) rights or privileges of the members of the Ruling Family;
- (c) relations between His Highness and the Paramount Power or other Indian States.

- (d) matters governed by treaties or conventions or agreements now in force, or that may thereafter be made by His Highness or the Government of Palanpur with the Paramount Power or other Indian States;
- (e) matters relating to the armed forces of the State;
- (f) matters relating to the Khangī Department;
- (g) matters relating to religion or religious rights, traditions and usages of any class or community of His Highness' subjects; and—
- (h) any other matter, the discussion of which may, in the opinion of His Highness, be against public interest.

PART V.

SERVICES.

35. The services of the State can be classified into
 Services. (1) Military and (2) Civil.

36 (1) Every person in the service of the State holds
 Tenure. office at the pleasure of His Highness.

(2) No such person as aforesaid shall be dismissed or reduced in rank by any authority subordinate to that by which he was appointed;

(3) No such person as aforesaid shall be dismissed or reduced in rank until he has been given reasonable opportunity of showing cause against the action to be taken in regard to him

Provided that nothing in this section shall apply.

- (a) when a person is dismissed or reduced in rank on the ground of conduct which has led to his conviction on a criminal charge;
- (b) where an authority empowered to dismiss a person or to reduce him in rank is satisfied that

for some reason to be recorded by that authority in writing, it is not reasonably practicable to give that person an opportunity of showing cause.

37. The recruitment and conditions of service in various
Conditions of Service departments shall be prescribed by rules.

38. (1) There shall be an Establishment Advisory Board.
Establishment Advisory Board. The functions of the said Board shall be,

(a) to conduct examination for appointment to services and posts;

(b) to tender advice:—

(i) on all matters relating to the methods of recruitment to services and posts;

(ii) on the principles to be followed in making appointments to services and posts and in making promotions and transfers from one service to another and of the suitability of conditions for such appointments, promotions and transfers;

(iii) on all disciplinary matters affecting a person in the service of His Highness;

(iv) on any other matters which may be referred to it.

(2) Nothing in sub-section (1) shall apply to Departments and posts specified in schedule IV.

PART VI.

JUDICATURE.

39. The High Court shall consist of a Chief Justice and
High Court. one or more other Judges as His Highness may from time to time deem it necessary to appoint.

40. The High Court shall have power to exercise all
Jurisdiction of the Court. the jurisdiction and powers vested in it by any law for the time being in force.

41. There shall be Courts of such subordinate jurisdiction and such powers as may be prescribed by any law, rule or order in force for the time being.

42. The High Court may with the previous sanction of His Highness provide rules :—

(1) for the powers and distribution of work between the Judges;

(2) for the difference of opinion between two Judges;

(3) for the disposal of work by a single Judge or bench;

(4) for the original powers of the High Court;

(5) for prescribing the qualifications for and admission of persons to be the Vakils and Mukhatiars and providing for the removal or suspension from practice, or reasonable cause, of the said Vakils and Mukhtiars; and

(6) For all such matters as may be necessary for the due administration of Justice. Such matters may include the regulation of its own practice and procedure and provision for the exercise of the power of superintendence over subordinate courts and of the Jurisdiction conferred by any law for the time being in force in such manner as may appear to such Court convenient for the administration of justice.

43. The High Court shall have superintendence over all Courts subordinate to it and shall have power:—

(a) to call for returns,

(b) to make and issue general rules and prescribe forms for regulating practice and procedure of such Courts, and

(c) to prescribe forms in which the records of such courts should be kept;

Provided that such rules shall not be inconsistent with the provisions of any law and shall require the previous sanction of His Highness.

44. The Chief Justice shall also perform the functions of Judicial Advisor. Such functions shall be as His Highness may from time to time specify.

PART VII.

REVENUE TRIBUNAL.

45. (1) There shall be a Revenue Tribunal. It shall Constitution and consist of one Minister other than the Wazir functions. and a Judge of the High Court.

Provided that if the appeal or application for revision is from the decision of a Minister, such Minister shall not be a member of the Tribunal for the particular case.

(2) The functions of the Tribunal shall be to entertain appeals in;

(a) all revenue cases from the decision of a Councillor or Minister in which the law relating to such case does not provide that the decision of the Councillor or Minister shall be final;

(b) any other revenue case which may be referred to the Tribunal by the order of His Highness or the Executive Council,

EXPLANATION:—For the purposes of this section a revenue case means a case in which any question relating to the revenues of the State is directly or indirectly involved.

46, If there is any difference of opinion between the In case of difference of opinion, Wazir's decision final. members of the Revenue Tribunal, such difference shall be referred to for decision of the Wazir, whose decision shall be final.

PART VIII.

GENERAL PROVISIONS,

47. No person shall be deprived of his liberty nor shall Liberty of person his dwelling or property be entered or seque- and property, ' stered save in accordance with law.

48 No property of any person nor any commercial or
 Acquisition of industrial undertaking nor any interest in such
 property. commercial or industrial undertaking shall be
 acquired for any public purpose save in accordance with law
 and unless such law provides

- (a) for the payment of compensation for the acquisition
 of such undertaking or interest; and
- (b) either fixes the amount of compensation, or specifies
 the principles on which and the manner in which
 such compensation is to be determined.

49 Every person shall have freedom of religion and
 Freedom of religion shall have a right to free profession and
 practice of religion provided that such practice and profe-
 ssion is not opposed to any law for the time being in force
 or any lawful order passed under the provisions of any such
 law.

50 No State subject shall, on grounds only of religion
 No disqualification or sex be ineligible for office or be prohibited
 on grounds of from acquiring holding or disposing of pro-
 religion or sex perty or carrying on any occupation, trade or
 business or profession in the State.

51. Save as provided by any law for the time being
 Exemption from inforce or any lawful order passed under the
 taxation granted not provisions or any such law, no order shall be
 to be affected passed and no action shall be taken which
 will in any way affect the terms of an agreement or contract
 with, or any privileges or concession or any total or partial
 exemption from or preferential treatment of taxation granted
 to, any person or any commercial or industrial undertaking or
 to any company owning such undertaking or to any institu-
 tion for a public purpose of a religious or charitable nature
 by His Highness or the Government of Palanpur either before
 or after the commencement of this Act.

52. (1) No order shall be passed and no action shall be
 Culture and tra- taken which will in any way affect the tradi-
 dition of different tion or culture of any community or class—
 Communities not to be affected.

- (a) save as provided by any law for the time being in force or any lawful order passed under the provisions of any such law. or,
- (b) without the consent of the majority of such community or class, or,
- (c) unless His Highness is satisfied that such order or action is necessary in the interest of the public generally.

53. Every person shall have a right of free expression of opinion provided that such expression is not opposed to any law for the time being in force or any lawful order passed under the provisions of any such law.

54. Save as provided by any law for the time being in force or any lawful order passed under the provisions of such law, no order shall be passed and no action shall be taken which will have the effect of derogating;

(i) from any grant or confirmation of title of or to land, or of or to any right or privileges in respect of land or land revenues being a grant by way of Jahagir or any other kind of alienation made or continued;

(ii) from a grant of any other nature payable in money or otherwise made or entered into by His Highness or Government before or after the commencement of this Act.

55. If at any time it appears to His Highness either on his own motion or on the application of any person that any order passed or any action taken involves a question of such a nature and of such an importance that having regard to the foregoing provisions of this part it is necessary that such question may be referred to the opinion of a Tribunal constituted under this Act, His Highness may refer the same for the consideration of a Tribunal, one member of which shall be the Chief Justice of the Palanpur High Court. The tribunal after such hearing as

it thinks fit, shall submit a report to His Highness on such question. On the receipt of such report, His Highness may pass such order as he deems expedient and proper.

PART IX.

TRANSITIONAL PROVISIONS.

56. Until the Raj Sabha is constituted as provided in Raj Sabha for part III of this Act, His Highness may direct interim period that the Raj Sabha may notwithstanding anything contained in that part, be constituted for an interim period.

57. The period for which the Raj Sabha constituted Interim period, under section 56 shall not exceed eighteen months from the date on which the Act comes into force.

58. The composition of the Raj Sabha constituted under Composition of section 56 shall, as nearly as possible, be as Interim Raj Sabha, that provided under Part III.

Provided that the members to be elected by various constituencies specified in Section 14 shall be those nominated by His Highness as representatives of the said constituencies.

59. The powers, duties and functions of the Raj Sabha Power and functions shall be those constituted under Part III of of interim Raj Sabha. this Act and all the provisions of this Act, rules and orders made thereunder shall mutatis mutandis apply to the Raj Sabha so constituted.

PART X.

MISCELLANEOUS

60. The authority of the Executive council shall, subject Power to make to the sanction of His Highness the Nawab Contracts, etc. Saheb, extend to the grant, sale, disposition or mortgage of any property belonging to the State, to the

purchase or acquisition of property, to the making of contracts and to borrowing upon the security of the revenues of the State for the purpose of the Government of State.

(2) All such contracts and all such assurances of property made in exercise of the executive authority of the Government of Palanpur shall be executed by such persons and in such manner as His Highness may direct or authorise.

(3) Any person making such contract or assurance shall not be personally liable to respect thereof.

(4) All assurances, contracts, agreements or grants made and all liabilities incurred by His Highness or the Government of Palanpur shall, so far as such assurances, contracts, agreements and liabilities are outstanding or subsisting at the commencement of this Act, shall be binding on the Government of Palanpur and shall be deemed to have been made under this Act

1. (1) Except as otherwise provided His Highness may Rules & Orders. make rules or orders for carrying out the purposes of this Act

(2) In particular and without prejudice to the generality of the foregoing subsection the Executive Council may, with previous sanction of His Highness, make rules or orders:—

- (i) for the transaction of the business of the Executive Council, the Establishment Advisory Board and the Revenue Tribunal;
- (ii) for the distribution of portfolios among the Ministers.
- (iii) for the devolution of power to subordinate authorities.
- (iv) for the maintenance of accounts and the audit;
- (v) for submission of papers for the sanction of His Highness; and
- (vi) for obtaining the sanction of His Highness to the rules, orders and directions made under this Act.

62. All circulars, rules, notifications, orders, directions and firmans, appointments made before the Rules and orders previously passed. passing of this Act shall, so far as they are not inconsistent with the provisions of this Act, continue in force and shall be deemed to have been made under this Act.

63. Nothing in this Act or rules or orders made thereunder shall affect the sovereign and inherent powers of his Highness to make any law or pass any order or give any direction or issue any firman which he considers necessary for the good Government of the State or otherwise expedient, notwithstanding such law, order, direction or firman does not conform to the provisions of this Act or has the effect of cancelling replacing or amending anything done by any authority competent to do such thing or any other law for the time being in force.

64. The Palanpur Raj Sabha Act, 1939 is hereby Repeal. repealed.

65. In case of any doubt or dispute as to the interpretation of the Act and Schedules, the interpretation of the English version shall be followed.

SCHEDULE 1.

1. (1) On the issue of a Notification by the order of His Highness appointing a time and place for the session of the Raj Sabha, the Secretary shall issue notice to that effect to each member, intimating to him of the session.

(2) When a sessions is prorogued all pending notices except those in respect of questions shall lapse and fresh notice must be given for the next session.

(3) On the prorogation of a session bills which have been introduced shall be carried over to the list of business for the next session.

2. The order for business of each meeting shall be the swearing in of new members, if any, and asking and answering of questions and then the business of the day.

3. The Government after considering the state of business of the Raj Sabha may allot days for the official and non-official business and may allot different days for the disposal of different classes of such business and on days so allotted for any particular class of business, the business of that class shall have precedence.

4. Notwithstanding anything contained in these rules, the President may alter the order of business and give precedence to any matter which in his discretion should be given precedence.

5. (1) In the budget there shall be shown heads for general discussion and non-discussion.

(2) A copy of the budget shall be despatched to each member at least 7 days prior to the first of the days allotted for discussion provided that any delay in the despatch may be condoned by the President.

6. (1) The Government shall fix as many days as they may deem fit for the presentation and discussion of the budget. Notice shall be given to the members of the days so fixed. The member in-charge of the budget shall present the budget and after his speech, the Raj Sabha shall proceed to discuss the budget as a whole in so far as the discussable heads are concerned.

(2) (a) any member of the Raj Sabha may give notice of a resolution in regard to the heads of expenditure in the budget,

(b) Notice of such resolution shall be given three clear days before the date fixed for the discussion of such resolutions.

7. A copy of the draft bill which is proposed to be placed before the Raj Sabha for discussion shall be circulated among all the members. The member-in-charge of the bill shall then introduce the bill and explain both the principles and the details of the bill to the Raj Sabha.

EXPLANATION:—In the case of a private bill the member-in-charge shall mean the member who has given the notice of the bill.

8. (1) Every bill which is introduced shall be read two times. At the first reading of a bill, the principles of the bill and the provisions thereof shall be generally discussed.

(2) After the said discussion is over, the second reading of the bill shall commence and the amendments of which due notice has been given and which are in order, shall be moved.

(3) Thereafter the bill togetherwith the amendments passed shall be referred to the Standing Committee.

(4) The standing Committee shall consist of:—

(i) the member-in-charge of the bill.

(ii) the Minister in charge of the department to which the bill relates.

(iii) one High Court Judge to be appointed by the order of His Highness.

(iv) a lawyer to be appointed by the order of His Highness.

Provided that if any non-official member of the Raj Sabha is a lawyer, such member shall be eligible for being appointed as the member of the Standing Committee.

(v) any additional member appointed under sec 8 (2) of this Act for the purpose of the Bill.

9. His Highness after taking into consideration the discussion in the Raj Sabha and the report of the Standing Committee may make such alterations as may be considered necessary and may give his assent. The Bill then shall become law.

10. (1) An amendment must be relevant to and within the scope of the motion to which it is proposed.

(2) An amendment shall not be moved which has the effect of a negative vote.

(3) An amendment to an amendment may be moved with the permission of the President.

(4) An amendment in the alternative shall not be moved.

(5) Any amendment which is frivolous may be disallowed by the President.

(6) Notice of every amendment shall be sent to the secretary to the Raj Sabha 3 clear days before the date on which the motion is made.

11. A motion for the purposes of these rules shall include a motion in respect of a bill.
 Motions to include
 Motion in respect
 of bills.

12. When the President is of opinion that an item should, in the interest of the State or of the general public, not be included in the agenda or be discussed, he may, in his discretion not include the same in the agenda. Such decision shall be final.
 Exclusion of item
 from the agenda of
 discussion.

13. The President acting in his discretion may at any time disallow any resolution.
 Disallowance of
 resolution.

14. (1) Notice of a question to be asked or a resolution to be moved by a member shall be given in writing to the Secretary before such date as may be fixed by standing orders.

(2) No publicity shall be given to any question to be asked or resolution to be moved by anybody before it has been admitted by the President.

Question not to be published until admitted.

15. (1) The Secretary shall place the notices of the resolutions received by him in accordance with the preceding rules before the President and prepare an agenda of the items permitted by the President to be included in the agenda.

Preparation of agenda and business at the adjournment meeting.

(2) Provided that when the Raj Sabha is adjourned for want of a quorum items other than those included in the Agenda of the adjourned meeting shall not be taken up for discussion at the subsequent meeting.

(3) If, however, any new item is to be taken up for discussion at such a subsequent meeting, notice prescribed under rule 13 and a quorum shall be necessary.

16. All the proceedings in the Raj Sabha shall be conducted in Gujrati Language.

Language.

Provided that the President may permit any person unacquainted or not sufficiently acquainted with the Gujrati language to use any other language.

17. Save as in this Act otherwise provided, all questions in the Raj Sabha shall be determined by a majority of votes of the members present and voting other than the person presiding.

Decision by Majority of votes.

Provided that in the case of an equality of votes, the person presiding shall have a casting vote.

18. The agenda shall be published at least 10 days before the meeting of the Raj Sabha and it shall be sent to every member so as to reach him not less than five days before the date of the meeting.

Publication of agenda and its despatch to members.

19. No member shall be allowed to ask more than five questions or table more than three resolutions at any one session of the Raj Sabha.

20. When a meeting of the Raj Sabha adjourned for want of quorum is held on a subsequent date it shall be within the discretion of the President to proceed with the consideration of any adjourned item of the agenda without regard to the question of quorum at such subsequent meeting or to postpone it again to another subsequent meeting.

21. No discussion of a matter of public interest shall take place otherwise than on a motion moved in accordance with the rules.

22. A resolution shall be clearly and precisely expressed and shall raise one definite issue and be a recommendation to the Government. It shall not contain arguments, inferences, ironical expressions or defamatory statements, nor shall it refer to the personal character or conduct of any person except in his official capacity.

23. When a resolution is under discussion a member may, subject to the provisions of these rules, move an amendment to such resolution.

24. A member who has moved a resolution or an amendment to a resolution shall not withdraw the same except by the leave of the Raj Sabha.

25. Except with the permission of the President no speech on a resolution shall exceed fifteen minutes in duration.

26. A copy of every resolution which has been passed by the Raj Sabha shall be forwarded to the Minister concerned, but any such resolution shall have effect only as a recommendation.

27. A question shall aim only at eliciting information. It shall not be of excessive length, argumentative, insinuating, defamatory, or refer to the character,

of conduct of any person except in his official or public capacity; it shall not be a suggestion for action, nor ask for an expression of opinion nor be hypothetical.

28. Any member may put a supplementary question for the purpose of further elucidating any matter of fact regarding which an answer has been given provided that in the opinion of the President it does not infringe the rules of the subject matter of the questions.

29. The President shall disallow any supplementary question if in his opinion it infringes the foregoing rules.

30. A member while moving a resolution or asking a question or speaking must not—

(1) reflect upon the conduct of His Highness, or any member of the ruling family, or of any State servant except in his official or public capacity or against the State in its relations with other Indian States, British India or the Crown; or

(2) reflect upon the conduct in the exercise of his or its Judicial functions of any judge or Court of Law; or

(3) refer to any matter-of-fact which is subjudice; or

(4) utter treasonable, a seditious or defamatory words; or

(5) make a personal charge against a member or

(6) use offensive expression; or

(7) use his right of speech for the purpose of wilfully obstructing the business of the Raj Sabha; or

(8) discuss any ruling or direction of the President or any order disallowing a question; or

(9) disclose the proceedings of any committee appointed by the Raj Sabha; or

(10) do any of the matters referred to in section 34.

31. The President shall decide on points of order which may arise and his decision shall be final.

32. Any member may raise a point of order for the decision of the President but in doing so he shall confine himself to stating the point.

33. The president, may if he thinks fit, prescribe a time limit for any speech for which provision has not been made in these rules.

34. A member desiring to speak before the Raj Sabha shall rise in his seat and shall speak, if called upon by the President. If he is not called upon by the President he shall resume his seat. He shall also resume his seat if called upon to do so by the president.

35. If at any time while a member is speaking, the President rises or a member rises to a point of order, the member speaking shall resume his seat.

36. The President after having called a member to attention for persisting in irrelevance or tedious repetition of argument may direct him to discontinue his speech.

37. The President may direct any person whose conduct is grossly disorderly to withdraw immediately from the Raj Sabha either for that sitting or for the session as he deems fit.

38. The admission to or the withdrawal from the hall of the Raj Sabha of strangers during the sitting of the Sabha shall entirely rest with the President.

39. The President shall preserve order and shall exercise all powers necessary for the purpose of enforcing his decision.

40. With the previous sanction of His Highness, the President may make standing orders for carrying out the purposes of the Act and the rules in this schedule. Such standing Orders may provide for any matter in respect of which this schedule may not be exhaustive.

SCHEDULE II.

Forms of oath or affirmation.

1. I. A. B. having been appointed by His Highness the
 A Councillor Nawab Saheb Bahadur do solemnly swear (or
 Member affirm) that I will be faithful and bear true
 allegiance to His Highness the Nawab Saheb Bahadur, his
 heirs and successors and the Government of Palanpur and that
 I will faithfully discharge the duty upon which I am about
 to enter.

I further swear (or affirm) I will not communicate any
 document or information which has been entrusted to me or
 which I have obtained or to which I may have access owing
 to my position as Minister to any person other than a person
 to whom I am authorised to communicate it or to whom in the
 interest of the State it would be my duty to communicate.

II. I. A. B. having been elected
nominated
appointed

a member of the Palanpur Raj Sabha do solemnly swear (or
 affirm) that I will be faithful and bear true allegiance to His
 Highness the Nawab Saheb Bahadur, his heirs and successors
 and the Government of Palanpur and that I will faithfully dis-
 charge th duty upon which I am about to enter.

SCHEDULE III.

1. There shall be an electoral roll for every constituency
 and no person who is not, and except as expressly provided
 by this Act or this Schedule, every person who is, for the time
 being included in the electoral roll for any such constituency
 shall be entitled to vote in that constituency.

2. The electoral roll for a constituency shall be made up
 and from time to time in whole or in part revised as may be
 directed by His Highness.

3. Except as provided in rule 26 of this schedule no person shall be included in the electoral roll for any constituency unless he possesses the qualifications specified in Section 15.

4. No person shall be included in the electoral roll or vote at an election in any constituency, if he is of unsound mind and stands so declared by a competent court.

5. No person shall give more than one vote at the election of any Electoral body, notwithstanding that the number of candidates by such electoral body is more than one.

6. (1) The Urban Constituencies shall be divided into two classes:—(1) Men's constituency and (2) Women's constituency. The Urban constituency of men shall be divided into three territorial circles, viz. (1) The Palanpur City, (2) The Deesa town, and (3) the Dhanera Town. For each circle there shall be three separate rolls; Muslim roll, Jain roll and general roll.

(2) No person shall be included in urban women's constituency unless she resides in the city of Palanpur or the Deesa town and is literate.

(3) No person shall be included for any men's urban constituency territorial circle unless he resides in such circle, is literate and belongs to the community for which such roll has been prepared.

(4) No person shall be included in the Muslim roll and Jain roll unless he is a Muslim or a Jain as the case may be. A person belonging to any community other than Muslim or Jain shall be entitled to have his name entered in the general roll.

(5) For the purposes of this rule a person shall be deemed to be literate if he or she is able to read and write in some language selected by him or her as the case may be. If any question arises whether a person is literate a certificate by a prescribed authority that such person is literate shall be conclusive.

EXPLANATION:—For the purposes of this rule a prescribed authority means a member of the Palanpur or Deesa Municipality or a Head Master or Head Mistress in any school in the said areas.

7. No person shall vote at any election in both rural and urban constituencies. His votes if given in both the constituencies shall be invalid in both.

8. No person shall be included in the electoral roll or vote at any election, if he is for the time being disqualified from voting under any of the provision of any law for the time being in force.

9. No person shall vote at any election if he is for the time being undergoing a sentence of transportation or imprisonment.

10. The Rural Constituencies shall be divided into territorial circles as shown in schedule V.

11. No person shall be included in the electoral roll for or vote at any election unless he is ordinarily residing within the limits of such circle.

12. There shall be two elections for Rural Constituencies (1) Primary and (2) Final.

13. At the Primary election each of the circles shall elect four persons who shall be called the delegates for the circle. At least one delegate in each of such circles shall be a Muslim. Delegates to be elected shall possess qualifications specified in Section 16.

14. At the final election the delegates of all circles shall jointly elect 12 (twelve) persons to be the members of the Raj Sabha out of whom four shall be Muslims.

15. The members representing Men's Urban Constituencies shall be as follows:—

	General	Muslims.	Jains.
Palanpur City	2	2	2
Deesa Town	1	1	1
Dhanera Town	1	1	1

16. For the Men's Urban Constituencies and for each of the three territorial circles and for each of the three groups in the said circles as shown below—there shall be two elections: (1) Primary election and (2) Final election. At the primary election persons on the roll for each territorial circle and group shall elect the following delegates qualified to vote at the final election—

Territorial Circle.	Groups.		
	General	Muslims	Jains.
Palanpur City	15	15	15
Deesa Town	6	6	6
Dhanera Town	6	6	6

17. The delegates, elected for groups in each circle shall then proceed to elect electoral panels comprising of the following number of members:—

	General.	Muslims.	Jains.
Palanpur City	6	6	6
Deesa Town	3	3	3
Dhanera Town	3	3	3

18. The delegates, after the election of the electoral panels shall then jointly elect, out of the electoral panels, members as provided in rule 15 of this Schedule to represent the territorial circle.

Jahagirs Constituency.

19. No person shall be included in the electoral roll of the Jahagirdars' constituency unless he has a share in a Jahagir village in the State.

20. Jahagirdar's constituency shall elect four persons to be the members of the Raj Sabha. The Jahagirdar's constituency shall be divided into three groups viz. (1) Rajput, (2) Koli Thakarda and (3) General. Each group shall have a separate roll, subject to the provisions of section 15. (a) no person other than a Rajput Jahagirdar shall be included in the electoral roll for that group; (b) no person other than Koli thakarda Jahagirdar shall be included for the electoral roll for that group and (c) no person other than those belonging to Hetani, Bihari, Pathan, Khokhar and Zalori families shall be included in the electoral roll for the general group.

21. The Rajput and the Koli Thakarda Jahagirdars groups shall each be entitled to elect one person to be a member of the Raj Sabha.

22. The general group shall elect two persons to be the members of the Raj Sabha.

Municipal Constituency

23. There shall be two Municipal Constituencies:—

- (1) Palanpur Municipal Constituency, and
- (2) Deesa Municipal Constituency.

No person shall be included in the electoral roll of the said two constituencies unless he is a Councillor of that particular municipality. Each of the said constituencies shall elect one person out of their own body to be a member of the Raj Sabha.

Industries Constituency.

24. There shall be Industries Constituency. The members of such constituency shall be an individual, a body or a firm carrying on or connected with industries within the limits of the State.

25. No individual, body or firm, carrying on or connected with industries within the limits of the state Shall be entered

in the register of constituents for election of the Industries Constituency unless such individual body or firm has a place of business within the limits of the State and has been approved by His Highness.

26. A constituent, the name of which has been entered in the register of constituents for election to the Industries Constituency, shall nominate one representative on its behalf. Such representative shall be entitled to vote at an election of the Industries Constituency. Such representative shall not be disqualified to be nominated and to vote by reason only of the fact that he is not a State subject within the meaning of this Act.

27. The members of the Raj Sabha to be elected by the Industries Constituency shall be of such number, not exceeding 5, as His Highness may from time to time direct.

28. A list of Constituents approved by His Highness under rule 25 shall be published in the official Gazette. Such list shall from time to time be liable to be altered by the order of His Highness.

29. In so far as provision with respect to any matter is not made by the provisions of the Act or the Schedule, His Highness may make rules for carrying into effect the foregoing provisions and securing the due constitution of the Raj Sabha and in particular but without prejudice to the generality of the foregoing words, with respect to—

- (i) the notification of vacancies; including casual vacancies and the proceedings to be taken for filling vacancies;
- (ii) the conduct of elections;
- (iii) the nomination of candidates
- (iv) the expenses of candidates at elections;
- (v) corrupt practices and other offences, at or in connection with elections,
- (vi) the decisions of doubts and disputes arising out of or in connection with elections;
- (vii) the manner in which the rules are to be carried into effect.

SCHEDULE IV.

Posts and Departments excluded from the Jurisdiction of the Establishment. Advisory Board.

1. Wazir.
2. Ministers.
3. Councillors.
4. Heads of Departments and Offices.
5. Military Department
6. Police Department.
7. Judges of the High Court, Sar Nyayadhish, small causes Court Judge, Foujdari & Diwani Nyayadhish.
8. Any other post or Department or office which His Highness may specify in this behalf.

SCHEDULE V.

Shree Amirgadh Mahal.

1. Shree Amirgadh	1012	18. Iswani	103
2. Ajapur Mota	159	19. Jethi	414
3. Do Chotta	100	20. Jorapura	46
4. Aval	469	21. Kalimati	180
5. Baludra	323	22. Kakwada	175
6. Avala	31	23. Kidotar	838
7. Bandh Uplo	136	24. Khapa	365
8. Do Nichlo	219	25. Khara	145
9. Bhamaria	126	26. Khajuria	58
10. Dabhela	774	27. Khobhakhunia	295
11. Deri	167	28. Lakhmipura	146
12. Dhanpura	118	29. Mandalia	35
13. Dungarpur	187	30. Rabaria	236
14. Gadhda	339	31. Rabar	92
15. Ghangu	209	32. Sarotra	860
16. Ghanta	150	33. Sarotri	146
17. Iqbalgadh	580	34. Savania	60

35. Sonvadi	160	42. Rajpuria	42
36. Umarkot	186	43. Surelia	91
37. Vera	309	44. Shergadh-Karamdi	82
38. Ambaparu	69	45. Zanjharvav	79
39. Dholia	456		
40. Bantawada	127		11,182
41. Juni Roho	295		

Gadh Mahal.

I. Chandisar Constituency.

1. Chandisar	2332	6. Ramsida	166
2. Madana-Dangia	945	7. Ramsida Jagirdarwas	180
3. Kumbhalmer	934	8. Vaghrol	516
4. Kuskol	616		
5. Mota	1287		6976

II. Gadh Constituency.

1. Gadh	3708	6. Samdhi Ranaji Vas	758
2. Madana-Gadh	2391	7. Vasni	270
3. Dalwada	778	8. Taleypura	108
4. Samdhi Moti	1207		
5. Samdhi Nani	522		9742

III. Patosan Constituency.

1. Patosan	1465	5. Tokaria	559
2. Taleygadh or Khera	706	6. Salla	1091
3. Badarpur Kalusana	627	7. Salimpura	555
4. Saripda	382	8. Hoda	514

Dhanera Mahal.

I. Jadia Constituency.

1. Jadia	1067	7. Jivana	266
2. Bhatib	821	8. Kotda	12
3. Dharnodhar	711	9. Meda Mota	2
4. Eta	334	10. Ranpur chhoti	1
5. Hadta	391	11. Vasan	
6. Jadi	553		

II. Dhanera Constituency.

1. Asia	326	9. Sankad	308
2. Malotra	783	10. Soral	432
3. Dhaka	1194	11. Satwada	352
4. Fatehpura	224	12. Thavar	914
5. Jorapura	459	13. Valer	774
6. Karadhni	203	14. Yavarpura	196
7. Ramuna	372	15. Chhindiwada	217
8. Samalwada	624		<hr/> 7378

III. Runi Constituency.

1. Koda	167	9. Dedha	432
2. Dugdol Moti	492	10. Meda Nana	217
3. Dugdol Chhoti	285	11. Rampura Mota	489
4. Pegia	367	12. Runi	608
5. Ravia	540	13. Sabavadi	197
6. Shera	465	14. Voda	317
7. Sia	842	15. Ravi	508
8. Taleyghadh	103		<hr/> 6029

IV. Alwada Constituency.

1. Alwada	795	6. Negala	264
2. Anapar Chhota	636	7. Rajoda	306
3. Anapur Godh	447	8. Vaghpur	169
4. Khagon	213		<hr/>
5. Mondal	436		3258

Deesa Mahal.**I. Juna Deesa Constituency.**

1. Juna Deesa	3633	4. Khardosan	1122
2. Asada	2137		<hr/>
3. Dharpada	583		7475

II. Malgadh Constituency.

1. Malgadh	1739	3. Akhol Vachli	385
2. Akhol Chhoti	372	4. Akhol Vadi	377

5. Sherganj	199	13. Kasari	445
6. Tekra	155	14. Lakhmipura	248
7. Kupat	856	15. Shamsheerpura	367
8. Madhevia	526	16. Varan	837
9. Dama	695	17. Yavarpura	233
10. Dhani Varan	492	18. Vadli	79
11. Jhernal	467	19. Yavarganj	124
12. Jorapura	383		<hr/> 8979

III. Bhadath Constituency.

1. Loha	79	11. Dhanpura	533
2. Ranpur Ugamnavas	515	12. Chatrala Chada	82
3. „ Vachlavas	298	13. Kotha	65
4. Ranpur Motavas	558	14. Meda	94
5. Vasda	313	15. Sodapur	130
6. Bhadath	1950	16. Taleypura	289
7. Bhadath chandaji	383	17. Davas	368
8. „ Genaji	323	18. Konth	368
9. „ Morthal	476		<hr/>
10. Agdol	443		7267

IV. Jherda Constituency.

1- Jherda	1731	7. Sarat	290
2. Gugal	400	8. Sunthia	203
3. Kherolla	474	9. Teloda	737
4. Nagfana	592	10. Balwada	827
5. Pamru	251		<hr/>
6. Penchhadal	727		6232

V. Kapra Mota Constituency.

1. Vakwada	303	6. Deka	129
2. Odhwa	429	7. Devsari	128
3. Varnoda	837	8. Dodana	236
4. Agthala	528	9. Gamdi	156
5. Chetra	488	10. Kamodi	546

11. Jhakol	499	18. Vasan	295
12. Kamodi	397	19. Agthala Kunbivas	180
13. Kapra Mota	546	20. Dhedhal.	411
14. „ Nana	333	21. Kunwara Padar	12
15. Katarwa	262	22. Ramvas Paldi	175
16. Matu	131		
17. Navi	540		<hr/> 7561

VI. Bhildi Constituency.

1. Bhildi	651	11. Khetva	302
2. Paldi	513	12. Lorwada	575
3. Mudetha	1687	13. Pemplu	674
4. Gajnipur	103	14. Sanath	175
5. Bodal	398	15. Sandia	259
6. Chhatrala	82	16. Shergadh	249
7. Dedhol	122	17. Sogla	131
8. Gharnal Moti	380	18. Taleygnaj	161
9. „ Chhoti	205	19. Vadawal	688
10. Balodhar	521		<hr/> 7876

VII. Kuchawada Constituency.

1. Bhachhlalva	652	8. Fajudra	357
2. Bural	868	9. Kuchawada	1292
3. Bhanawada	535	10. Robas Moti	711
4. Kochasan	195	11. „ Chhoti	140
5. Vithodar	815	12. Taleygnadh	249
6. Jawal	454	13. Viruna	666
7. Therwada	725		<hr/> 7659

Wadgam Mahal.

I. Wadgam Constituency.

1. Wadgam	2806	6. Memadpur	2239
2. Bhangrodia	539	7. Parkhadi	435
3. Bharod	435	8. Saklana	693
4. Islampura	90	9. Chhaniala	711
5. Limboi	280		<hr/> 8268

II. Meta Constituency.

1. Meta	2374	5. Teniwada	1125
2. Basu	2238	6. Pirojapura	1035
3. Bhakarwada	545		<hr/>
4. Rajosna	409		7726

III. Jhalotra Constituency.

1. Jhalotra	1312	12. Majatpur	177
2. Amedpura Pavthi	63	13. Motipur	106
3. „ Ghodal	178	14. Moria	671
4. Andhavia	323	15. Mumanvas	787
5. Bhakhri	71	16. Sabalvas	55
6. Dhanali	433	17. Sardarpura	100
7. Ghodial	788	18. Jhuvor	361
8. Hasonpur	224	19. Dhori	253
9. Hatawad	174	20. Pavthi	123
10. Juni Vagdadi	124		<hr/>
11. Karnala	544		6867

IV. Panchda Constituency.

1. Panchda	552	8. Karsanpura	222
2. Amirpura	47	9. Majorpura	158
3. Bhalgam	260	10. Navi Sedhani	275
4. Chitroda	717	11. Juni Sedhani	399
5. Ipbalpura	38	12. Pepal Najal	704
6. Kabirpura	135	13. Sisrana	791
7. Kaleda	390		<hr/>
			4588

V. Pilucha Constituency.

1. Pilucha	900	6. Nagarpara	153
2. Gidasan Chhoti	609	7. Navi Nagri	143
3. Juni Nagri	143	8. Thalwada	516
4. Kodram	1432	9. Sandesari	143
5. Magal	494		<hr/>
			4533

VI. Chhapi Constituency.

1. Chhapi	1129	6. Paswadal	1127
2. Adrana	740	7. Timbachudi	736
3. Fatehghad	453	8. Sherpara	482
4. Manpura	736	9. Malosana	710
5. Nalasar	435		<hr/> 6548

Palanpur Mahal.

Palanpur Kasba Constituency.

1. Palanpur	2285	10. Gola	893
2. Kharodea	282	11. Karjoda	655
3. Kamalpur	518	12. Pepli	744
4. Lunva	453	13. Vasda Fatehpur	259
5. Vodhna	652	14. Lalawada	444
6. Aligadh	227	15. Ambetha	266
7. Asmapura Gola	132	16. Badargadh	1142
8. Ambalial	264		<hr/>
9. Bhagal Gola	412		9628

II. Malan Constituency.

1. Malan	2719	8. Dabheli	161
2. Ambapur Karjoda	144	9. Jadiyahali	90
3. Jasparia	361	10. Khara	236
4. Malana	1380	11. Vaghor	87
5. Manpur	218	12. Manpuria	301
6. Ukarda	126	13. Kotda	343
7. Hathidra	697		<hr/> 6863

III. Jagana Constituency.

1. Jagana	2209	4. Sedrasan	380
2. Bhavisna	798	5. Vasan Jagana	740
3. Sagrosna	1016		<hr/> 5413

IV. Bhutedi Constituency.

1. Bhutedi	707	4. Bhatamal Chhoti	57
2. Achedi	332	5. Antroli	768
3. Bhatamal Moti	674	6. Badarpur Bhutedi	216

7. Chekla	160	12. Rajpur	277
8. Jorapura	98	13. Sangla	299
9. Moria	460	14. Varvadia	411
10. Pakhanva	146		
11. Ranavas	455		<hr/> 5060

V. Chadotar Constituency.

1. Chadotar	1672	6. Badarpur-Parpada	129
2. Akesan	417	7. Angola	392
3. Asbipura	36	8. Parpada	384
4. Bhagal Jagana	845		<hr/>
5. Gathamam	1048		5283

Gadhwada Peta Mahal One Constituency.

1. Ankaliara	429	4. Taleygadhi	274
2. Himatpura	142		<hr/>
3. Rajpur	219		1064

Panthawada Mahal I Khimat Constituency

1. Bhandotra	823	8. Kuvar	564
2. Arkhi	831	9. Sathsan	554
3. Bhatram	627	10. Silasana	405
4. Dhaniawada	699	11. Sodal	395
5. Dhanpura Bhatram		12. Vachhdal	682
	Navovas 699	13. Vaghor	398
6. Gundari	665	14. Virol	156
7. Khimat	2595		<hr/> 10097

II Panthawada Constituency

1. Panthawada	1929	6. Bhilachhal	194
2. Akoli	334	7. Deri Veran	292
3. Atal	151	8. Gangidra	224
4. Bhadli	490	9. Ganguwada	180
5. Bhilda	521	10. Hariawada	239

11. Zat	180	17. Panswal	237
12. Kotdu	239	18. Rajkot	236
13. Lakhansar	535	19. Rampura	77
4. Mahudi Moti	112	20. Rampura	97
15. „ Nani	442	21. Santarwada	1193
16. Odhawa	554		<hr/> 9301

III Dantiwada Constituency

1. Dantiwada	618	12. Manpura	218
2. Bhadli	76	13. Marawada	96
3. Bhakodar	192	14. Nandotra	103
4. Chodungari	247	15. Ranol	515
5. Ghaneri	590	16. Ratanpur Nravada	255
6. Godh	527	17. Shergadh	196
7. Jorapura	487	18. Sikaria	285
8. „ Lodta	87	19. Ravalvas	203
9. Kapasria	454	20. Vadvas	237
10. Khara	236	21. Velavas	204
11. Lodpa	47		<hr/> 5780

No. of groups or Constituencies.

Mahals.		Mahals	
1. Shree Amirgadh.	1	6. Palanpur	5
2. Qadh	3	7. Qadhwada	1
3. Dhanera	4	8. Panthawada	3
4. Deesa	7		<hr/>
5. Wadgam	6		30

પાલનપુર રાજ્યના રાજ્ય વહિવટનો
સને ૧૯૪૬ નો ધારો.

(નેક નામદાર, નવાબ સાહેબ બહાદુર, રીયાસતે પાલનપુર-
ની પરવાનગીથી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યો છે.)

શ્રી. હ. એ. જી. નં. ૩૭૭ ક

ફ ર મા ન

અમારા, ૧૨ મી એપ્રિલ ૧૯૩૯ ના ફરમાનથી જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે-

“ હિંદુસ્તાનનાં દેશી રાજ્યોએ તેમના લાંબા ઇતિહાસ દરમ્યાન પરદેશીઓના હુમલા અને આંતરિક અવ્યવસ્થાના કારણે ઘણાજ ભાગ્ય પત્રતા અનુભવ્યા છે. પરંતુ તેમાંના ઘણાં ખરાં સાધારણ યા મહત્વની બાબતોમાં તેમના રાજ્યકર્તાઓને પ્રજાએ આપેલ અડગ સાથ અને સંપૂર્ણ સહકારના પરિણામે જ તમામ સંકટોમાંથી પાર થયાં છે. આ જાતના સંયુક્ત શ્રમ અને ચોક નિષ્ઠ સહકારને પરિણામેજ આજે આપણે જેને પાલનપુર રાજ્ય તરિકે જોળાખીએ છીએ તેની સરહદ અને વ્યક્તિત્વ અખંડ રીતે જળવાઈ રહ્યાં છે.

×

×

×

અમારા પૂર્વજોએ કેટલીક સદીઓ પહેલાં પાલનપુર રાજ્યની સ્થાપના કરી; તેમને જો બહાદુર અને વફાદાર સૈનિકાની સેવા મળી નહોત, અને પ્રજાની શંકા આરાંકા રહિત અને હાર્દિક સહકાર અને વફાદારીભર્યું પીઠબળ નહોત અને શાણા પ્રધાનોની દોરવણી નહોત તો તેમની જ્વલંત કારકીર્દી અને આપણા પુરાણા રાજ્ય માટે ખોલવાનો અવસર જ કદાચ આજે આપણને પ્રાપ્ત થયો નહોત.

અમે જો પણ નિર્દેશ કર્યો હતો કે “સમયના પત્રતા સાથે ભૂતકાળ કરતાં જુદાજ પ્રકારના પ્રશ્નો ઉપસ્થિત થયા છે. અને તે પ્રશ્નોનું, ઉભય રાજ્યકર્તા અને પ્રજા બંને હિતવાહ હોય તેવું, નિરાકરણ લાવવા માટે રાજ્યકર્તા અને પ્રજા એ બંને વચ્ચે સંપૂર્ણ સહકાર ખાસ આવશ્યક છે.”

અમારા ઊપર આપવામાં આવેલ ફરમાનની જાહેરાત કર્યા બાદ સમસ્ત દુનિયામાં ઝડપી અને ક્રાન્તિકારી ફેરફાર થયા છે, અને ખીજા વિશ્વ યુદ્ધ, કે જેમાંથી દુનિયા તાજે-તરમાંજ પરવારી છે, તેણે દુર દુરના ખુણામાં આવેલા ન્હાનામાં ન્હાના એકમને પણ તેની અસરમાંથી દુર રહેવા દીધું નથી. અને વિશ્વ યુદ્ધ પહેલાં દુનિયા સમક્ષ હતા તે પ્રશ્નોએ વિકટ સ્વરૂપ ધારણ કર્યું છે, અને તે પ્રશ્નોના નિરાકરણ અર્થે રાજ્યકર્તા અને પ્રજા ઉભય વચ્ચે અરસપરસ સહકાર અને ભલી લાગણ્યોની આવશ્યકતા કોઈ પણ વખતે હતી તેના કરતાં અત્યારે વધુ આવશ્યક છે.

છેલ્લા ફરમાનમાં અમે અમારી બહાલી પ્રજાનો આ પ્રશ્નોના નિરાકરણમાં અમને સંપૂર્ણ સહકાર અને વફાદારીભર્યો સાથ મળશે અને આપણું વતન અને વારસો પાલનપુર

આપણા સંયુક્ત પ્રયત્નોથી સુખ અને શાન્તિ લઈ નિર્ણિત જ્યેષ્ઠ, જેમાં દરેક વ્યક્તિ સૌનું ભલું થાય તેવી રીતે પોતાની ફરજ વફાદારીથી બજાવી પોતાનો ફાળો આપે તેવા આદર્શને પ્રાપ્ત કરશે તેવા વિશ્વાસ અમે પ્રદર્શિત કર્યો હતો અને ફરીથી એક વખત તેવો વિશ્વાસ પ્રદર્શિત કરવાની અમે આજ ફરીથી તક લઈએ છીએ.

બંધારણીય સુધારાના એક હક્ક તરિકે “ પાલનપુર રાજસભાનો સને ૧૯૩૯નો ધારો” અમે મંજૂર કર્યો હતો. પરંતુ ત્યાર બાદ તરતજ શરૂ થયેલ વિશ્વયુદ્ધ અને બીજા સંયોગો વશાત્ સદરે ધારાનો અમલ કરી શકાયો ન હતો. અમારા ખ્યાન ઉપર લાવવામાં આવ્યું છે અને અમને પણ તેમ માનવાને સંતોષકારક કારણો રહે છે કે અમે અમારા રાજ્ય વહિવટ વિષે જે જ્યેષ્ઠ હર હમેશાં અમારી દષ્ટિ મર્યાદામાં રાખ્યું છે તે પ્રાપ્ત કરવામાં સદરે ધારામાં આપવામાં આવેલી યોજના પુરતિ નથી, એટલે અમારા તરફથી જાહેર કરવામાં આવે છે કે અદરે પાલનપુર રાજસભાનો સને ૧૯૩૯ નો ધારો રદ કરવામાં આવે છે અને તેની જગ્યાએ “ પાલનપુર રાજ્યનાં રાજ્ય વહિવટનો સને ૧૯૪૬ નો ધારો ” અમારા તરફથી મંજૂર કરવામાં આવે છે. અમને વિશ્વાસ છે કે સદરે નવા ધારામાં આપવામાં આવેલ યોજના અમે જે જ્યેષ્ઠ હર હમેશાં અમારી દષ્ટિ સમીપ રાખ્યું છે તે પ્રાપ્ત કરવામાં ફળીભૂત થશે—આ ધારાને મંજૂર કરતાં અમારા સદરે જ્યેષ્ઠને પ્રાપ્ત કરવાને લગતી બીજી કેટલીક બાબતોનું નિયમન કરવાની અમોને તક સાંપડી છે. પાલનપુર રાજસભાનો સને ૧૯૩૯ નો ધારો મંજૂર કરતી વખતે હતી તેજ પ્રમાણે આ વખતે પણ અમારી સાથે અંતઃકરણથી પ્રાર્થના છે કે અમારી બહાલી પ્રજા આ ધારાનો હેતુ સફળ કરવામાં અમને અને અમારા રાજ્યતંત્રને પોતાનો હાર્દિક સહકાર આપશે. આ ધારાનો અમલ અમારી પ્રજાને રાજ્ય વહિવટમાં લાગીરદારીની ઉત્તરોત્તર વધુ અને વધુ તક આપશે, અને આપણા સમસ્ત દેશ, કે જેમાં ઘણા જ મહત્વના અને મૂળભૂત રાજકીય ફેરફારો થવાની આશા રાખવામાં આવે છે. તેમાં આપણા રાજ્યનું સાચું સ્થાન પ્રાપ્ત કરવામાં પ્રજાનો હાર્દિક સહકાર અને તેમની મદદ ઘણાંજ સહાયભૂત થશે.

તાલેમહુંમદખાન
નવાબ રિયાસતે પાલનપુર.

શ્રી પાલનપુર રાજ્યના રાજવહિવટનો
સને ૧૯૪૬ નો ધારો

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	પૃષ્ઠ
	ભાગ ૧ લો	
	ઉપોદ્ઘાત	૧
	પ્રાથમિક	
૧	સંજ્ઞા, અમલ અને મર્યાદા	૧
૨	હજુરશ્રીથી અને હજુરશ્રીના નામથી પાલનપુર રાજ્યનો રાજ્ય કારભાર	૨
૩	વ્યાખ્યાઓ	૨
	ભાગ ૨ જો	
	કારોબારી	
૪	કારોબારી સમિતી	૪
૫	હુકમોનું પ્રમાણિત કરવું	૫
૬	સમિતિના સભ્યો અને મીનીસ્ટરો	૫
	ભાગ ૩ જો	
	ધારા ધોરણ	
૭	અધારણ	૫
૮	રાજસભાની રચના	૫
૯	રાજસભાની નિમણૂકની મુદત	૬
૧૦	રાજસભાની બેઠક બોલાવવા વિષે	૬
૧૧	હજુરશ્રીનું રાજસભાને સંબોધન	૬
૧૨	રાજસભાના સભ્યે લેવાની પ્રતિજ્ઞા	૬
૧૩	કર્માચારિઓ... ..	૬
૧૪	મતદાર મંડળો	૭
૧૫	મતદાર તરિકેની સામાન્ય લાયકાત	૭
૧૬	સભ્ય તરિકેની સામાન્ય લાયકાત	૮

ક્રમ	વિષય	પૃષ્ઠ
૧૭	સભ્યની જગ્યાનું ખાલી પડવું	૯
૧૮	સલાસદોના અધિકાર	૯
૧૯	સભ્યોને મળનારું વેતન	૯
૨૦	કામકાજ ચલાવવાની રીત	૯
૨૧	ઉમેદવારોની સંખ્યા આપવામાં આવેલ સભ્યો જેટલી હશે તે સુટણી થશે નહિં	૧૦
૨૨	સુટણી નિષ્ફળ જતાં કરવાની નિમણૂક	૧૦
૨૩	રાજ્ય તરફથી નિમવામાં આવનારા સભ્યો	૧૦
૨૪	ધારાધોરણુ	૧૦
૨૫	ધારાધોરણુની પદ્ધતિ	૧૧
૨૬	વટહુકમો વિ.	૧૧
૨૭	ઠરાવો અને પ્રશ્નો	૧૧

ભાગ ૪ થો

નાણાં વિષયક

૨૮	વાર્ષિક મહેસુલી નિવેદન	૧૨
૨૯	ખર્ચ ખાતે ઉધારવાની રકમ	૧૨
૩૦	(૧) વાર્ષિક નાણાંકિય નિવેદન... ..	૧૨
૩૦	(૨) ખર્ચના શિર્ષકો જેના માટે રાજસલા સમક્ષ માગણી કરવાની નથી	૧૩
૩૦	(૩) ઉપરનો જે ભાગ ખર્ચ કરવા માટે માંગવામાં આવે તેનો ઉપર જણાવેલ શિર્ષકોમાં સમાવેશ થાય છે કે કેમ તેને લગતો નિર્ણય	૧૩
૩૦	(૪) રાજકિય કારણોના લીધે રાજ્યની સહિસલામતી અને શાન્તિ માટે જરૂરી ખર્ચ	૧૩
૩૦	(૫) રાજ્યના મહેસુલને અસર કરે અથવા તેના ઉપર બોન્ડે વધારે તેવી દરખાસ્ત	૧૪
૩૧	બહેર નાણાંની સલામતિ માટેના નિયમો... ..	૧૪
૩૨	ઓડિટર	૧૪
૩૩	ઠરાવો અને પ્રશ્નો	૧૪
૩૪	ચર્ચા ન કરી શકાય તેવી બાબતો	૧૪

ભાગ ૫ મો

નોંધપાત્ર

ક્રમ	વિષય	પૃષ્ઠ
૩૬	નોકરીની મુદત	૧૫
૩૭	નોકરીની શરતો	૧૬
૩૮	એસ્ટાબ્લીશ મેન્ટ એડવાઇઝરી બોર્ડ	૧૬

ભાગ ૬ છઠો

ન્યાયખાતું

૩૯	હાઇકોર્ટ	૧૬
૪૦	હાઇકોર્ટનો ન્યાયાધિકાર	૧૬
૪૧	તાબાની કોર્ટો	૧૬
૪૨	નિયમો	૧૭
૪૩	તાબાની કોર્ટો ઉપર દેખરેખ	૧૭
૪૪	ન્યુડિશ્યલ એડવાઇઝર... ..	૧૭

ભાગ ૭ મો

રેવન્યુ દ્રાઈ બ્યુનલ

૪૫	બંધારણ અને કામગિરી	૧૮
૪૬	મતભેદ પડતાં વઝીરનો નિર્ણય છેવટનો ગણવામાં આવશે	૧૮

ભાગ ૮ મો

સામાન્ય નિયમો

૪૭	વ્યક્તિગત સ્વાતંત્ર્ય	૧૮
૪૮	મિલકતનો કબજો લેવો... ..	૧૯
૪૯	ધાર્મિક સ્વાતંત્ર્ય	૧૯
૫૦	ધર્મ યા જાતિયતાના કારણો નોકરી માટે અથવા મિલકત માટે અનાધિકારી કરાવી શકાશે નહિં	૧૯
૫૧	કરવેરામાંથી આપવામાં આવેલ મુક્તિને અસર થશે નહિં	૧૯
૫૨	જુદી જુદી જાતિઓની સંસ્કૃતિ અને વંશ પરંપરા ગતના રિવાજોને અસર કરી શકાશે નહિં	૧૯
૫૩	છાપખાનાનું અને વાણિનું સ્વાતંત્ર્ય	૨૦
૫૪	જાગીરની ગ્રાન્ટ	૨૦
૫૫	મહત્વના પ્રશ્નોનો નિર્ણય કરવા માટેની ટ્રાઈબ્યુનલ... ..	૨૦

ભાગ ૯ મો

વચગાળા માટેનું આયોજન

૫૬	વચગાળાની મુદત માટેની રાજસલાહ	
----	-------------------------------------	--

કલમ

વિષય

પૃષ્ઠ

૫૭	વચગાળાની રાજસભાની નિમણૂકની મુદત	૨૧
૫૮	વચગાળાની રાજસભાની રચના	૨૧
૫૯	વચગાળાની રાજસભાની સત્તાઓ અને કામગિરી	૨૧

ભાગ ૧૦ મો

પરચુરણ

૬૦	કરાર કરવાની સત્તા વિ. વિ.	૨૧
૬૧	નિયમો અને હુકમો	૨૨
૬૨	આગળથી કરવામાં આવેલા નિયમો અને નિમણૂકો...	૨૨
૬૩	હજુરશ્રીની સત્તાની અખંડિતતા...	૨૨
૬૪	રદ...	૨૩
૬૫	ધારો અને તેના પરિશિષ્ટનો અર્થ	૨૩

પરિશિષ્ટ ૧લું

૧	(૧) સભાની બેઠકનો સમય તથા સ્થળ	૨૪
	(૨) નોટીસો રદ થવા વિષે	૨૪
	(૩) ખરડાઓ મુલતવી રાખવા	૨૪
૨	કામકાજનો ક્રમ	૨૪
૩	કામકાજ માટે દિવસો નક્કી કરવા તથા તેના ક્રમ બાબત	૨૪
૪	કામકાજનો ક્રમ બદલવાની પ્રમુખની સત્તા	૨૪
૫	(૧) હિસાબી પત્રકો અને ચર્ચા કરવા લાયક તથા ચર્ચા ન થઇ શકે તેવા શિર્ષકોનો સ્કેટ	૨૫
	(૨) અંદાજ પત્રકની નકલ મોકલવા બાબત	૨૫
૬	નાણાંકિય અંદાજ પત્રક રજુ કરવા બાબત	૨૫
૭	ખરડો ફેરવવા તથા રજુ કરવા બાબત	૨૫
૮	ખરડો રજુ થયા પછીની વિધી	૨૫
૯		૨૬
૧૦		૨૬
૧૧	દરખાસ્ત શબ્દમાં ખરડાને લગતી દરખાસ્તનો સમાવેશ થશે...	૨૭
૧૨	કામકાજની યાદિમાંથી કોઈ મુદ્દાને કહાડી નાખવા અંગે	૨૭
૧૩	ઠરાવ દરખાસ્ત થતો અટકાવવાની પ્રમુખની સત્તા	૨૭
૧૪	(૧) સવાલના ખર્ચ	૨૭
	(૨) સવાલ પ્રસિદ્ધ ન કરવા બાબત	૨૭
૧૫	કામની યાદિ તૈયાર કરવા અને મુલતવી રહેલ બેઠકના કામકાજ બાબત...	૨૭

ક્રમ	વિષય	પૃષ્ઠ
૧૬	ભાષા	૨૮
૧૭	વધુમતિથી થનારો નિર્ણય.	૨૮
૧૮	કામની યાદી ખૂંટાર પાડવા અને સભ્યોને મોકલવા બાબત	૨૮
૧૯	સવાલ અગર ઠરાવોની મર્યાદા	૨૮
૨૦	મુક્તવી રહેલ બેઠકના કામકાજ બાબત	૨૮
૨૧	બહેર હિતની બાબત ઉપર ઠરાવ સિવાય અર્થ થઈ શકે નહિં	૨૯
૨૨	ઠરાવનું વસ્તુ અને વિગત	૨૯
૨૩	ઠરાવ ઉપર સુધારા	૨૯
૨૪	ઠરાવ અગર સુધારો પાછો ખેંચી લેવા બાબત	૨૯
૨૫	ભાષણ માટે વખતની મર્યાદા	૨૯
૨૬	ઠરાવની અસર	૨૯
૨૭	સવાલનો મુદ્દો અને વિગત	૨૯
૨૮	વધારાના સવાલ	૩૦
૨૯	વધારાના સવાલો ન પુછવા દેવા બાબત... ..	૩૦
૩૦	ભાષણ દર્મ્યાન રાખવાની સાવચેતી	૩૦
૩૧	પોઇન્ટ ઓફ ઓર્ડરનો નિર્ણય	૩૧
૩૨	પોઇન્ટ ઓફ ઓર્ડરનો મુદ્દો	૩૧
૩૩	ભાષણ માટે સમયની મર્યાદા	૩૧
૩૪	સભ્યે બોલવાની રીત	૩૧
૩૫	સભ્યે ક્યારે બેસી જવું	૩૧
૩૬	અસંબંધ અગર પિષ્ટપેષણ,	૩૧
૩૭	સભ્યે સભાગૃહમાંથી ચાલ્યા જવા બાબત... ..	૩૧
૩૮	પ્રેક્ષકોને હાજર રહેવા દેવા બાબત	૩૨
૩૯	સભાની વ્યવસ્થા	૩૨
૪૦	સ્થાયી નિયમો.	૩૨

પરિશિષ્ટ ૨ નું

પ્રતિજ્ઞા પત્રના નમુના.

૩૩

પરિશિષ્ટ ૩ નું

૩૪

પરિશિષ્ટ ૪ થુ

૩૯

પરિશિષ્ટ ૫ મુ.

૪૦

શ્રી પાલનપુર રાજ્યના રાજ્ય વહિવટનો

સને ૧૯૪૬ નો

ધારો

૧ પાલનપુર રાજ્યની પ્રજાને આ રાજ્યના વહિવટમાં ઉત્તરોત્તર વધુ અને વધુ ભાગ ઉપોદ્ધાત લેવાની તક આપવી એવા પ્રકારની નેક નામદાર નવાળ સાહેબ બહાદુરની જાહેર કરવામાં આવેલી રાજ્ય નીતિ હોવાથી;

૨ અને તે હેતુ દષ્ટિ મર્યાદામાં રાખીને જ ૧૯૩૯ નો પાલનપુર રાજ સભા એક્ટ પસાર કરવામાં આવેલો હોવાથી;

૩ અને સદરે ધારાને તરત જ આવી પડેલ યુદ્ધ અને બીજા સંયોગોને લઈને ધારો અમલમાં લાવી શકાયો ન હોવાથી;

૪ અને નેક નામદાર નવાળ સાહેબ બહાદુરને, પોતે જ ધ્યેય હમેશાં પોતાની દષ્ટિ મર્યાદામાં રાખ્યું છે તે પ્રાપ્ત કરવામાં તે ધારામાં જણાવેલી યોજના ફળીભૂત થશે નહિ તેમ લાગવાથી;

૫ અને તેટલા માટે તે ધારો રદ કરવો જરૂરી જણાયાથી અને તેઓ નામદારે જે ધ્યેય હમેશાં તેઓશ્રી સમિપ રાખ્યું છે તે ધ્યેય પ્રાપ્ત થાય તેવો ધારો બહાર પાડવા અને સદરહુ હેતુને લગતી બીજી બાબતો અંગે નિયમન કરવા,

૬ નેક નામદાર નવાળ સાહેબ બહાદુર તરફથી તેઓની સર્વોપરિ સત્તા, મૂળભૂત અધિકારો અને આ સંબંધી અધિકાર આપતા બીજા અધિકારોની રૂએ નીચે પ્રમાણે ઠરાવવામાં આવે છે.

ભાગ ૧ લો

પ્રાથમિક

૧. (૧) આ ધારાને “ પાલનપુર રાજ્યના રાજ્ય વહિવટનો ૧૯૪૬નો ધારો ” સંજ્ઞા, ધારાનો અમલ એ નામથી જાળખવામાં આવશે.
અને મર્યાદા

(૨) સદરે ધારો હજુરશ્રી સ્ટેટ ગેઝેટમાં જાહેરાત દ્વારા જે તારિખ ઠરાવે તે તારિખથી અમલમાં આવશે.

(૩) સદરે ધારો તમામ પાલનપુર રાજ્યને લાગુ પડશે.

૨. પાલનપુર રાજ્યના રાજ્યકર્તા તરિકે હજુરશ્રીની હુકમત નીચેના મુલકનો રાજ્ય કારભાર હજુરશ્રી થી અને તેઓશ્રીના નામથી કરવામાં આવે છે અને આ હજુરશ્રીથી અને ધારામાં અગર તે અન્વયે કરવામાં આવેલ નિયમોમાં, બહાર તેઓના નામથી પાડવામાં આવેલ હુકમોમાં, સૂચનાઓમાં અગર ફરમાનોમાં અગર પાલનપુર રાજ્યનો ખીછ રીતે જેટલા દરજ્જે હજુર શ્રી તરફથી ઠરાવવામાં આવે તે રાજ કારભાર સિવાય સદરહુ મુલકના રાજ્ય વહિવટને લગતા સઘળા હક્કો અધિકાર અને હુકમત હજુરશ્રી ભોગવશે.

આ ધારામાં અથવા આ ધારા આધારે ઘડવામાં આવેલા નિયમો અથવા બહાર પાડવામાં આવેલા હુકમોમાં અગર સૂચનાઓમાં અથવા ફરમાનોમાં વ્યાખ્યાઓ વપરાએલા નીચેના શબ્દોનો અર્થ નીચે પ્રમાણે કરવામાં આવશે.

(૧) “ હજુરશ્રી ” એટલે નામદાર નવાબ સાહેબ બહાદુર અને જે તે વખતના પાલનપુર રાજ્યના રાજ્ય કર્તાઓ.

(૨) ‘ રાજ્ય ’ એટલે પાલનપુર રાજ્ય.

(૩) ‘ રાજ્ય કારભાર ’ એટલે પાલનપુર રાજ્યનો રાજકારભાર.

(૪) ‘ વઝીર ’ એટલે પાલનપુર રાજ્યનો મુખ્ય પ્રધાન.

(૫) ‘ મીનીસ્ટર ’ એટલે મીનીસ્ટર તરિકે જેની નીમણુંક કરવામાં આવી હોય તેવો મિનિસ્ટર.

(૬) ‘ મહેસુલ ’ એટલે જમીનનું મહેસુલ, કરવેરા, દંડ, સજના રૂપમાં વસુલ કરવામાં આવતી રકમો, મિલકત જમ થતાં જે મળે તે, નજરાણાં, રાજ્યને બિનવારસ મિલકત તરીકે પ્રાપ્ત થતી મિલકત, અને ખીછ ગમે તે રીતે રાજ્યને પ્રાપ્ત થતી તમામ રકમોનો સમાવેશ થાય તેવી રાજ્યની ઉપજ.

(૭) ‘ સીવિલ લીસ્ટ ’ એ શબ્દોમાં હજુરશ્રી પોતાના અંગત ખર્ચ માટે ઠરાવે તે રકમ અને રાજ્ય કુટુંબના નિભાવ માટે હજુર શ્રી જે રકમ મંજુર કરે તે રકમનો સમાવેશ થશે.

(૮) ‘ પ્રિવિપર્સ ’ એટલે સિવિલ લીસ્ટનો ભાગ જે હજુરશ્રીના હુકમથી પોતાના અંગત ખર્ચ માટે જુદો પાડવામાં આવે તે.

(૯) (૧) પાલનપુર રાજ્યમાં જન્મેલ કોઈ પણ શખ્સ,

(૨) મુકરર કરવામાં આવેલ મુદત પહેલાં ઓછામાં ઓછા પાંચ પાલનપુર રાજ્યનો વર્ષથી પાલનપુર રાજ્યમાં કાયમી વસવાટ કરતો હોય તેવો કોઈ વતનિ ઝોટલે પણ શખ્સ.

(૩) માલીક તરીકે સ્થાવર મિલકત ધરાવતો હોય તેવો શખ્સ; પરંતુ સદરે સ્થાવર મિલકતની માલિકી અથવા તેમાંનું હિત તે શખ્સને ઠરાવેલ મુદત પહેલાં બે વર્ષથી પ્રાપ્ત થયેલું હોવું જોઈએ અથવા

(૪); પેટા કલમ ૧, ૨, ૩,ની કક્ષામાં આવતા કોઈ પણ શખ્સનું સંતાન, સંતાનનું સંતાન, અથવા સંતાનના સંતાનનું સંતાન.

(૫) ઠરાવવામાં આવેલ મુદત પહેલાંથી ઓછામાં ઓછા બે વર્ષથી રાજ્યની નોકરીમાં હોય તેવો શખ્સ.

સમજીતી પહેલી—ઠરાવેલી મુદત ઝોટલે અમુક ખાસ આખતના સંબંધમાં વખતો વખત ઠરાવવામાં આવેલી મુદત.

સમજીતી બીજી—જો કોઈ શખ્સ આ રાજ્યની હદમાં વર્ષના મોટા ભાગ માટે કોઈ ઘર સુવાની જગ્યા તરિકે વાપરતો હશે તો તેવો શખ્સ આ કલમ પુરતું આ રાજ્યમાં કાયમી રહેતો હોવાનું ગણાશે, અને માત્ર તે ઘરમાંથી ગેરહાજર હોવાને લીધે અગર સ્ટેટની હદ બહાર બીજું કોઈ ઘર હોય તેમાં તે રહેતો હોવાને લીધે, જો તેને રાજ્યની હદમાંના ઘરમાં કોઈ પણ વખતે પાછા આવવાની છુટ હોય તો અને પાછા આવવાનો ઇરાદો છોડી દીધો ન હોય તો તેવા શખ્સે તે જગ્યાએ રહેવાનું બંધ કર્યું છે એમ ગણાશે નહિ.

(૧૦) ‘વર્ષ’ ઝોટલે નવેમ્બર માસની પહેલી તારીખથી આવતા વર્ષના ઓક્ટોબર માસની ૩૧ મી તારીખ સુધીના બાર મહિનાનું વર્ષ.

(૧૧) ‘કાયદો’ એ શબ્દમાં હજીરશ્રી તરફથી કરવામાં આવેલ અથવા તેઓશ્રી તરફથી મળેલ સત્તાની રૂએ કરવામાં આવેલ અને કાયદા જેટલો જ બળવાન હોય તેવો કોઈ પણ વટ હુકમ, ફરમાન, સરકયુલર, હુકમ અથવા સૂચનાનો સમાવેશ થાય છે.

(૧૨) ‘ઠરાવેલ’ ઝોટલે આ ધારા અન્વયે ઘડવામાં આવેલ નિયમો, અથવા કરવામાં આવેલ હુકમોની રૂએ ઠરાવેલું.

(૧૩) ‘મતદાર મંડળ’—આ ધારા નીચે પ્રાથમિક અથવા છેવટની ચુંટણીમાં પ્રતીનિધિઓ ચુંટવા માટેનો અધિકાર ધરાવતું અથવા આ પ્રકારની ચુંટણીઓ

માટે પેનલ્સ ચુંટવાનો અધિકાર ધરાવતો કોઈ પણ મતદાર વિભાગ અથવા પ્રતિનિધિઓનો સમાવેશ થશે.

- (૧૪) 'નિયમો અને હુકમો' એટલે આ ધારા આધારે ઘડવામાં આવેલા નિયમો અથવા કરવામાં આવેલા હુકમો.
- (૧૫) 'દરખાસ્ત' એ શબ્દોમાં ઠરાવનો સમાવેશ પણ થાય છે.

ભાગ બીજો.

કારોબારી.

૪. (૧) રાજ્યની કારોબારી સત્તા હજુરશ્રીના અધિકારમાં રહેશે અને તેઓશ્રી જાતે અથવા કોઈ અમલદાર મારફત તે સત્તાનો ઉપયોગ કારોબારી સમિતિ કરી શકશે.
૫. (૨) આ ધારાના ઠરાવોને આધિન રહીને હજુર શ્રી રાજ્ય વહિવટ સમયે ફરમાવે તેવા હુકમોને અથવા સૂચનાઓને આધિન રહીને કારોબારી સમિતિ હજુરશ્રી તરફથી સુપ્રત કરવામાં આવેલ કામગીરીઓ કરશે અને આપવામાં આવેલી સત્તાઓ ભોગવશે.
- (૩) અ. કારોબારી સમિતિની રચના નીચે પ્રમાણે રહેશે.
અધ્યક્ષ તરીકે વઝીર.
વઝીરની ગેરહાજરીમાં સમિતિનો સૌથી ઉંચા દરજ્જાનો સભ્ય અધ્યક્ષ તરીકેની કામગીરી કરશે.
વઝીર સુદ્ધાંત બધા મળી પાંચથી વધે નહિં તેટલી સંખ્યામાં બીજા મીનીસ્ટરો.
- (૪) હજુરશ્રી પોતાને જ્યારે જરૂર જણાય ત્યારે સમિતિની બેઠકમાં હાજર રહેશે. શક્ય હોય ત્યાં સુધી અને હજુરશ્રી અથવા નામદાર નવાબ-ઝાદા સાહેબ તરફથી એવું ફરમાવવામાં આવે તો કારોબારી સમિતિની બેઠક નામદાર નવાબઝાદા સાહેબની હાજરીમાં મળશે.
- (૫) કારોબારી સમિતિનો એક જ સિક્કો રહેશે અને રાજ્ય વહિવટ વિષેની જવાબદારી તેઓની સંયુક્ત જવાબદારી રહેશે.
- (૬) કારોબારી સમિતિ અને તેનો સભ્ય અંગત રીતે આ ધારાથી અથવા આ ધારા નીચે સોંપવામાં આવેલ સત્તાઓ અથવા કામગીરીઓ અથવા હજુરશ્રી તરફથી સમિતિ અગર રાજ્યને સોંપવામાં આવેલ કામગીરી અથવા સત્તાઓ બજાવશે.

(૭) કારોબારી સમિતિમાં કામગીરી માટે ઓછામાં ઓછા ત્રણ સભ્યોની હાજરી આવશ્યક રહેશે.

(૮) રાજ્ય તરફથી કરવામાં આવેલ અને બજાવેલ હુકમો અથવા સૂચનાઓને હજુરશ્રી તરફથી તેઓશ્રી ફરમાવે તે પ્રમાણે પ્રમાણિત કરવામાં આવશે અને આવી રીતે પ્રમાણિત કરવામાં આવેલા હુકમો અથવા સૂચનાઓ રાજ્ય તરફથી કરવામાં આવેલ નથી તે મુદ્દા ઉપર તે સંબંધી કોઈ પણ તફાર ઉઠાવી શકાશે નહિં.

**હુકમોની
પ્રમાણિતતા**

૬. જો તે મીનીસ્ટર હજુરશ્રી તરફથી સોંપવામાં આવેલ તે ખાતું સંભાળશે અને સોંપવામાં આવે તે કામગીરી બજાવશે.
કાઉન્સિલના સભ્યો દરેક મીનીસ્ટર પોતપોતાની ઓફીસનો ચાર્જ લે તે ખેલાં બીજા અને મીનીસ્ટરો પરિશિષ્ટમાં આપેલ નમુના પ્રમાણેના સોગંદ લેવા પડશે.

ભાગ ત્રીજો

લેબરલેશન.

૭. રાજ્ય માટે કાયદા ઘડવાની સત્તા હજુરશ્રી હસ્તક રહેશે. ધારા ઘડનાર બંધારણ રહેશે જેને હવે પછી રાજસભા તરિકે ઓળખવામાં આવશે.

બંધારણ

૮. (૧) સદરે રાજસભામાં આ કલમની પેટા કલમ (૨) મુજબ નીમવામાં આવેલા વધારાના સભ્યો બાદ કરતાં અને અધ્યક્ષને ગણતાં પચાસ કરતાં વધારે ન હોય તેટલી સંખ્યામાં સભ્યો તરિકે રહેશે. તેવા સભ્યોમાંથી ૩૬ કરતાં વધારે ન હોય તેટલી સંખ્યા ચુંટાયેલા સભ્યોની રહેશે અને ૧૪ કરતાં વધારે ન હોય તેવા સભ્યોની નીમણુંક કરવામાં આવશે. પરંતુ આ રીતે નીમવામાં આવેલા સભ્યો પૈકીના સાતથી વધારેની સંખ્યામાં નહિં તેવા બીજા અમલદારી સભ્યો રહેશે. બાકીના (મીનીસ્ટરો સુધ્ધાં) અમલદારી સભ્યો રહેશે અને મીનીસ્ટરોની આ પ્રકારના સભ્યો તરિકે ગણના કરવામાં આવશે.

રચના

(૨) પેટા કલમ ૧ માં દર્શાવેલ સભ્યો ઉપરાંત હજુર શ્રી રાજ્યના કોઈ પણ અમલદારને અથવા કોઈ વિષયના નિષ્ણાતને રાજસભાની બેઠકમાં હાજરી આપવા અને સભા સમક્ષ હોય તેવા ખાસ વિષય ઉપરની ચર્ચામાં અને કામકાજમાં ભાગ લેવા ફરમાવી શકશે. પણ આ રીતે નીમવામાં આવેલા અમલદારો અથવા નિષ્ણાતોની કુલ

સખ્યા બે કરતાં વધુ રહેશે નહીં અને તેઓને રાજસભાના વધારાના સભ્યો તરિકે ગણવામાં આવશે આ વધારાના સભ્યો રાજસભાના સભ્યોના તમામ હક્કો અને અધિકારો ભોગવશે.

૯. (૧) રાજ સભાની નિમણુંકની મુદત, જે રાજસભાને આથી વહેલી અરખાસ્ત કરવામાં ન આવે તો, જે તારિખથી નીમણુંક કરવામાં આવે તે તારિખથી અથવા જે દિવસે રાજ સભાની પહેલી બેઠક મળે તે દિવસથી ત્રણ વર્ષની માટેની રહેશે.

પરંતુ આવી નીમણુંકની મુદતમાં હજુરશ્રી વધારો કરી શકશે: પણ આ રીતે વધારવામાં આવેલી મુદત એક વર્ષ કરતાં વધુ હોવી જોઈએ નહીં.

૧૦. (૨) નિમણુંકની ત્રણ વર્ષની મુદત, અને જે મુદત વધારવામાં આવી હોય તો તેવી મુદત પુરી થયે રાજ સભા અરખાસ્ત થયેલી ગણાશે. રાજ સભાની એક વર્ષમાં ઝોછામાં ઝોછી બે બેઠક બોલાવવામાં આવશે.

રાજસભાની બેઠક બોલાવવી આ કલમને આધિન રહિને હજુરશ્રી પોતાની મુન્સરીથી રાજસભાની બેઠક કોઈ પણ વખતે બોલાવી શકશે, સભાની બેઠક મુલત્તી રાખી શકશે અથવા અરખાસ્ત કરી શકશે.

૧૧. હજુરશ્રી રાજસભાને સંબોધી શકશે અને તે માટે સભાના દરેક સભ્યને હાજર રહેવાનું ફરમાવી શકશે.

હજુરશ્રી તરફથી સભાનું સંબોધન

૧૨. રાજસભાના દરેક સભ્યે પોતે સભામાં પહેલ વહેલી પોતાની બેઠક લે તે પહેલાં બીજા પદિશિષ્ટમાં આપેલ નમુના પ્રમાણેની પ્રતિજ્ઞા લેવી પડશે.

૧૩. (૧) રાજ સભા માટે એક અધ્યક્ષ નિમવામાં આવશે. રાજ સભા સ્થાપવામાં આવે ત્યારથી તેની કારકીર્દિના બીજા ગાળાના અંત સુધી વજીર સભાના અધ્યક્ષ તરિકે કામગિરી કરશે ત્યાર બાદ સભ્યોએ પોતાનામાંથી ચુંટી કહાડેલ સભ્ય હજુરશ્રીની પરવાનગી મળે અધ્યક્ષ તરિકે કામગિરી બજાવશે.

(૨) રાજ સભા માટે એક ઉપાધ્યક્ષ નિમવામાં આવશે. રાજસભાની કારકીર્દિના પહેલા ગાળાના અંત સુધી સૌથી ઉંચા દરજ્જાનો (વજીર સિવાયનો) મીનીસ્ટર આવા ઉપાધ્યક્ષ તરિકે કામગિરી બજાવશે,

ત્યારઆદ રાજસભાના સભ્યો પોતાનામાંથી એક સભ્ય ચુંટશે અને હજુરશ્રી તેની ઉપાધ્યક્ષ તરિકે નીમણુંક કરશે.

(૩) અધ્યક્ષની ગેરહાજરીમાં ઉપાધ્યક્ષ અધ્યક્ષ તરિકેની તમામ સત્તાઓ ભોગવશે અને કામગીરી કરી શકશે.

(૪) અધ્યક્ષ અને ઉપાધ્યક્ષ એ બન્નેની ગેરહાજરી દરમ્યાન હજુરશ્રી જે શખ્સની તે પુરતી નિમણુંક કરશે તે શખ્સ અધ્યક્ષની સત્તાઓ ભોગવશે અને કામગીરી કરી શકશે.

(૫) રાજસભા માટે એક સેક્રેટરીની નિમણુંક કરવામાં આવશે અને તેની ફરજો આ માટે કરવામાં આવેલા નિયમો અને હુકમો અનુસારની રહેશે.

(૬) રાજસભાની કામગીરી બબ્બેવા માટે સભ્યોની આવશ્યક હાજરી ઓછામાં ઓછા દશ સભ્યોની રહેશે.

૧૪. (૧) રાજસભાના ચુંટવામાં આવનારા સભ્યો નીચેના મતદાર વિભાગો તરફથી પસંદ કરવામાં આવશે.

મતદાર મંડળો

(ક) ગ્રામ્ય વિસ્તાર મતદાર મંડળો.

(ખ) શહેર વિસ્તાર મતદાર મંડળો.

(૧) શહેરમાં વસતા પુરૂષ મતદાર મંડળો.

(૨) શહેરમાં વસતી સ્ત્રી મતદાર મંડળો.

(ગ) શહેર સુધરાઈ મતદાર મંડળો.

(ઘ) જાગિરદાર મતદાર મંડળો.

(ઙ) ઔદ્યોગિક મતદાર મંડળો.

(૨) આવા સભ્યોને પરિશિષ્ટ અને તે નીચે કરવામાં આવેલ નિયમોમાં જણાવેલ રીતે ચુંટી કહાડવામાં આવશે.

(૩) દરેક વિભાગે પસંદ કરવાના સભ્યોની સંખ્યા પણ પરિશિષ્ટ ૩ અને તે આધારે કરવામાં આવેલા નિયમોથી ઠરાવેલ છે, તે પ્રમાણેની રહેશે.

૧૫. જે કોઈ શખ્સ નીચેની લાયકાત ધરાવતો નહિ હોય તે શખ્સ કોઈ પણ મતદાર વિભાગમાંની ચુંટણી વખતે મત આપી શકશે નહિ:—

મતદાર તરિકેની
સામાન્ય લાયકાત

ક. તે પાલનપુર રાજ્યની રૈયત હોવો જોઈએ.

સ્વ. તે ૨૧ વર્ષથી ઝોઘી ઉમરનો ન હોવો જોઈએ.

ગ. અને ગ્રામ્ય અથવા શહેર મતદાર વિભાગ અંગે એવા મતદાર વિભાગની સ્થળ સિમામાં રહે તો હોવો જોઈએ.

ખુલાસો—કોઈ શખ્સ જે તે વીશ દિવસ કરતાં ઝોઘી ન હોય તેવી મુદત માટે મતદાર વિભાગની સ્થળ સીમામાં આવેલા ઘરમાં રહ્યો હોય તો તે શખ્સ તે મતદાર વિભાગની સ્થળ સીમામાં રહે છે તેમ ગણાશે.

ઘ. તે શખ્સ તે વખતે કેદની અથવા હદપારીની સજા ભોગવતો ન હોવો જોઈએ.

ઙ પોતાના અંગે આ ધારાથી અગર નિયમોથી જે કોઈ ખીણ લાયકાત જરૂરી હોવાનું ઠરાવેલું હોય તો તેવી લાયકાત ધરાવતો હોવો જોઈએ.

૧૬.

આ ધારાથી અથવા નિયમોથી ખીણ જ રીતે ઠરાવવામાં આવ્યું ન હોય તો જે કોઈ શખ્સ નીચેની લાયકાત ધરાવતો નહિ હોય તેવો શખ્સ રાજસભાના સભ્ય તરિક્કે ચુંટાવા લાયક ગણી શકાશે નહિ.

સભ્ય તરિક્કેની સામાન્ય લાયકાત

(ક) તે જે મતદાર મંડળ તરફથી સભ્ય તરિક્કે ચુંટાવા માગતા હોય તેવા મતદાર વિભાગમાં મતાધિકાર ધરાવતો હોવો જોઈએ.

(ખ) ત્રીસ વર્ષ કરતાં ઝોઘી ઉમરનો ન હોવો જોઈએ.

(ગ) રાજ્યની જનથુકની નોકરીમાં ન હોવો જોઈએ.

(ઘ) રાજ્યનો ખરતરફ થયેલો નોકર ન હોવો જોઈએ.

(ઙ) તેને કોઈ પણ ગુન્હા અંગે (ઠરાવેલ સત્તાધિકારીના અભિપ્રાય મુજબ નૈતિક અધઃપતન કરે તેવા પ્રકારના) ગુન્હા માટે રાજ્યની અથવા રાજ્ય બહારની કોઈ પણ અદાલતે છ માંસની અથવા તેથી વધારે મુદતની સજા અથવા હદપારીની સજા ન કરેલી હોવી જોઈએ. અથવા અદાલત તરફથી સારી ચાલ ચલાવે માટે જામીન માગવામાં આવેલ ન હોવા જોઈએ. અને આ પ્રકારનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય અથવા સજા કરવામાં આવી હોય તો યોગ્ય અદાલતથી આવિ સજા રદ કરવામાં આવી હોવી જોઈએ અને હુકમ રદ કરવામાં આવ્યો હોય.

(ચ) જે ઠરાવેલ સત્તાના મત પ્રમાણે નાદારિને લગતા અમલ-

માં હોય તેવા કોઈ કાયદા તળે છુટકારો મેળવ્યા વિનાનો નાદાર ન હોવો જોઈએ.

(છ) વૃદ્ધાવસ્થા બીમારી અથવા ગાંડપણ ને લઈને ઠરાવેલ અધિકારીના અભિપ્રાય પ્રમાણે તેણે સમજ શક્તિ ગુમાવેલી ન હોવી જોઈએ.

૧૭. (૧) કોઈ પણ શખ્સ જે ગેરલાયકાતને લઈને મતાધિકાર ન ભોગવી શકે અથવા સભ્ય ન થઈ શકે તેવી ગેરલાયકાત જગ્યાનું ખાલી પડતું ધરાવનારો થાય અથવા મૃત્યુ પામે અથવા હજુરશ્રીને પોતાના હાથે લખી રાજીનામું આપે તો તેની જગ્યા ખાલી પડેલી ગણાશે.

પરંતુ કોઈ પણ સભ્યને મીનીસ્ટર તરિકે નીમવામાં આવે તો કલમ ૧૬ ની પેટા કલમ (ગ) મુજબ તેની જગ્યા ખાલી પડેલી ગણી શકાશે નહિ.

(૨) કોઈ પણ સભ્ય રાજ સભાની ઉપરા ઉપરી ત્રણ બેઠકમાં ગેરહાજર રહેશે તો તેની જગ્યા ખાલી પડેલી ગણવામાં આવશે.

(૩) પેટા કલમ (૧) અને (૨) માં ગમે તે પ્રમાણે ઠરાવવામાં આવ્યું હોય છતાં હજુરશ્રી કોઈ પણ શખ્સની નાલાયકી અથવા ગેરહાજરીને કારણે ખાલી પડતી જગ્યા તે પ્રમાણે ખાલી પડતી નથી તેમ ઠરાવી શકશે.

૧૮ આ ધારાના ઠરાવો અને નિયમોને આધીન રહીને દરેક સભ્યને સભાની બેઠકમાં વાણી સ્વાતંત્ર્ય રહેશે અને સભાના કોઈ પણ સભ્ય સામે તેણે સભા સમક્ષ કરેલ વ્યાખ્યાન માટે મત આપવા માટે અથવા સભાએ નીમેલ કોઈ પણ સમિતીમાં મત આપ્યા બદલ કોઈ પણ જાતનાં કાયદેસરનાં પગલાં લઈ શકાશે નહિં. અને રાજસભાની મંજૂરીથી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ કોઈ પણ અહેવાલ, લેખ મત, અથવા કામગિરી માટે કોઈ પણ શખ્સને જવાબદાર ગણી શકાશે નહિં.

૧૯ હજુરશ્રી ઠરાવે તેટલું વેતન મેળવવાને રાજસભાના સભ્યો હક્કદાર ગણાશે.

સભ્યોને મળનારું

વેતન

૨૦ (૧) જે આ સંબંધે બીજી રીતે ઠરાવવામાં ન આવે તો રાજસભાની ચર્ચા અને કામગીરીની રીત પહેલા પરિશિષ્ટમાં કરવામાં આવેલ નિયમો અને સ્થાયિ હુકમો (**standing order**) અને તે આધારે કરવામાં આવેલ હુકમો અનુસારની રહેશે.

(૨) હજુરશ્રી ઉપર જણાવેલ નિયમોમાં વધારે અગર ફેરફાર કરી શકશે અથવા તે રદ કરી શકશે,

૨૧ આ ધોરા નીચે થતી ચુંટણીમાં જો કોઈ મતદાર વિભાગ તરફથી સભ્ય તરીકે ચુંટાવા બહાર પડેલા ઉમેદવારોની સંખ્યા તે મતદાર ઉમેદવારોની સંખ્યા વિભાગ માટે નક્કી કરવામાં આવેલ સભ્યોની સંખ્યા કરતાં વધારામાં આવેલ વધારે ન હોય તો આ સઘળા ઉમેદવારોને ચુંટાયેલા જાહેર સભ્યો જેટલી હુશે કરવામાં આવશે અને સદરે મતદાર વિભાગો માટે ચુંટણીની તો ચુંટણી થશે આવશ્યકતા રહેશે નહિં.

નહિ

૨૨ જો કોઈ પણ મતદાર મંડળ કોઈ અમુક વર્ગના સભ્યને ચુંટવામાં નિષ્ફળ નિવડશે અથવા તે મંડળ માટે નક્કી કરવામાં આવેલ ચુંટણી નિષ્ફળ જતાં સભ્યોની સંખ્યા પ્રમાણેના સભ્યોની ચુંટણી કરવામાં નિષ્ફળ કરવાની નિમણુંક નિવડે તો હજુરશ્રી ખાલી રહેતી જગ્યાઓ સદરે વિભાગ અથવા મંડળ તરફથી ચુંટાવા ઇચ્છા ધરાવતા હોય તેવા શખ્સની સભ્ય તરીકે નિમણુંક કરશે, અને આવી રીતે નિમવામાં આવેલ સભ્યો જે તે મતદાર વિભાગ યા મંડળનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતા ચુંટાયેલા સભ્યો ગણાશે.

૨૩ (૧) રાજ્ય તરફથી નિમવામાં આવનારા સભ્યોની નિમણુંક હજુરશ્રી કરશે, આવા સભ્યોની સંખ્યા કલમ ૮ (૧)માં દર્શાવ્યા મુજબ ચૌદ રાજ્ય તરફથી નિમ- કરતાં વધારે રહેશે નહિં.
વામાં આવનારા

સભ્યો

(૨)

રાજ્ય તરફથી નિમવામાં આવનારા ખીન અમલદારી સભ્યોની નિમ-ણુંકની મુદત રાજસભાની નિણુંકની મુદત જેટલી જ રહેશે. રાજ્ય તરફથી નિમાનારા અમલદારી સભ્યોની નિમણુંકની મુદત હજુરશ્રી નક્કી કરે તેટલી રહેશે. ખીન અમલદારી સભ્યોની નિમણુંક કરવામાં રાજ્યના આર્થિક અને સામાજિક હિતો ઉપર પુરતું લક્ષ આપવામાં આવશે.

કલમ ૮ (૨) આધારે નિમવામાં આવનારા વધારાના સભ્યોની નિમણુંકની મુદત હજુરશ્રી ઠરાવે તેટલી રહેશે.

૨૪ (૧) કોઈ પણ વિષય ઉપર કાયદો ઘડનારી દરેક દરખાસ્તને ખરડાના મંડળમાં આપવી પડશે. અને આ પ્રકારની દરખાસ્તની નોટીસ સેક્રેટરીને ખરડાની નક્કલ (એક અંગ્રેજીમાં અને એક ગુજરાતીમાં) સાથે મોકલવી પડશે.

(૨)

ખીન અમલદારી સભ્યો તરફથી કરવામાં આવેલી આ જાતની દરખાસ્તો ખાનગી ખરડા તરીકે ઓળખાશે.

(૩)

કોઈ પણ ખાનગી ખરડામાં નીચે જણાવેલ બાબતોને અસર થતી હોય તેવી બાબતોનો સમાવેશ થઈ શકશે નહિં.

- (અ) આ ધારાના નિયમોને.
 (બ) ૩૪ મી કલમમાં દર્શાવેલ અર્થની રકમોને,
 (૪) કોઈ પણ ખાનગી ખરડામાં રાજ્યના મહેસુલને અથવા ત્રીજા ભાગમાં દર્શાવેલ ખાખતો ઉપર અથવા રાજ્યની મહેસુલને અસર કરે તેવી વિચારણા ચલાવી શકાશે નહિ અથવા દરખાસ્ત મુકી શકાશે નહિ.

ખુલાસો—

- આ કલમ પુરતું ‘ખરડો’ એ શબ્દમાં ખરડા ઉપર સૂચવવામાં આવેલ સુધારાનો સમાવેશ થાય છે તેમ સમજવું.
- ૨૫ (૧) જે કારોબારી સમિતિને રાજ્ય તરફથી અમુક ધારો ધડવાની આવશ્યકતા અને જરૂરીયાતની ખાત્રી થાય તો પ્રથમ આવા ધારાનો ખરડો તૈયાર કરવામાં આવશે અને હજુરશ્રીની મંજૂરી માટે પેશ કરવામાં આવશે.
- ધારાધોરણની પદ્ધતિ
- (૨) જે હજુરશ્રી સદરે ખરડાના ઉદ્દેશને મંજૂર રાખશે તો કલમ ૨૪ (૧) મુજબ રાજસભાના સેક્રેટરીને ખરડાની નોટીસ આપવામાં આવશે.
- (૩) કોઈ પણ ખરડો જેના માટે ૨૪ મી કલમ અનુસાર નોટીસ આપવામાં આવી હોય તે રાજસભા સમક્ષ વિચારણા માટે મુકવામાં આવશે; અને રાજસભા સમક્ષ આવા ખરડાની વિચારણાની પદ્ધતિ નિયમોથી જે પ્રમાણે ઠરાવવામાં આવ્યું હોય તે મુજબની રહેશે.
- (૪) કોઈ પણ ખરડો, રાજસભાની વિચારણા બાદ, હજુરશ્રીને યોગ્ય અને જરૂરી જણાય તેવા સુધારા સહિત કાયદા તરિકે અમલમાં મુકવામાં આવશે.
- (૫) જે ખરડાને કાયદા તરિકે અમલમાં મુકવાનો હશે તેને પ્રથમ રાજ્યના ગ્રેજેટમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે અને આવી પ્રસિદ્ધિ ન થાય ત્યાં સુધી તેનો કાયદા તરિકે અમલ કરી શકાશે નહિ.
- ૨૬ આ ધારામાં ગમે તે રીતે ઠરાવવામાં આવેલ હોય છતાં હજુરશ્રીને પોતાને જ્યારે જ્યારે યોગ્ય જણાય ત્યારે આ ભાગમાં દર્શાવેલ રીત અખત્યાર કર્યા સિવાય વટહુકમ બહાર પાડી શકશે.
- વટહુકમ વિ.
- ૨૭ આ ધારાના ઠરાવો અને નિયમોને અનુસરીને અને બહાર પાડવામાં આવેલ નિયમો અને કાયમી હુકમોથી જે અંકુશો મુકવામાં આવેલ હોય તેમને આધિન રહીને કોઈ પણ સભ્ય કોઈ પણ પ્રશ્ન પુછી શકશે અથવા ઠરાવની દરખાસ્ત લાવી શકશે. આ પ્રમાણે સભા સમક્ષ મુકવામાં આવેલા ઠરાવો, સભાએ સ્વિકાર કર્યા બાદ માત્ર લલામણ રૂપે ગણવામાં આવશે.

ભાગ ૪થો

નાણાં વિષયક

૨૮. કારોબારી સમિતિ, હજુરશ્રી દરારે તે પ્રમાણે મહેસુલી વર્ષ
પહેલાં દરેક મહેસુલી વર્ષ માટે મુખ્ય અને ખીજા
વાર્ષિક મહેસુલી શિર્ષક નીચે રાજ્યની આવતા વર્ષની અંદાજ આવક
નિવેદન અને અંદાજ ખર્ચનો હિસાબ બતાવતું અંદાજપત્રક
તૈયાર કરશે અને હજુરશ્રી સમક્ષ મંજૂરી માટે રજુ કરશે.

૨૯. નીચે દર્શાવેલ ખર્ચની રકમો રાજ્યના મહેસુલ ઉપર ચાજ તરિકેની ગણાશે.

ખર્ચ ખાતે ઉધાર-
વાની રકમો

- (ક) હજુરશ્રીના હુકમ અનુસાર તેઓશ્રીના અંગત ખર્ચ અને રાજ્ય કુટુંબના ખર્ચ માટે અલગ દરારેલ રકમ.
- (ખ) રાજક્રિય ખર્ચ તરિકે ગણવામાં આવતી રકમો, આમાં ખંડણી, ગ્રાન્ટ, ફાળા નુકશાની અથવા, દાણ અને આબકારી હક્કના બદલામાં આપવામાં આવનારી રકમોનો સમાવેશ થાય છે તેમ ગણવામાં આવશે.
- (ગ) દેવું ભરપાઈ કરવા ખાતે ભરવાની રકમો—આમાં લોન્સ ઉપરનાં વ્યાજ, અને દેવું ઓછું કરવાના ફંડમાં ભરવાની રકમોનો સમાવેશ થાય છે તેમ ગણાશે.
- (ઘ) આ ધારો અમલમાં આવે તે પહેલાં અથવા તે પછીના કરારો અથવા ગ્રાન્ટ યેટ આપવાની હોય તેવી રકમો, અથવા પરત કરવાની હોય તેવી રકમો.
- (ડ) કોઈ પણ ધારા નીચે દરારવામાં આવેલ અથવા ફરજિયાત ગણવામાં આવેલ ખર્ચની રકમો.
- (ચ) કોઈ પણ ચુકાદાના આધારે, હુકમનામાના આધારે અથવા કોઈપણ અદાલત અથવા લવાદના ચુકાદાને આધારે આપવાની રકમો.
- (છ) હજુરશ્રી આવક ઉપર બોજ તરિકે ઉધારવાનું ફરમાવે તે ખર્ચ યેટની રકમો.

૩૦ (૧) રાજ્યના અંદાજ ખર્ચ અને અંદાજ આવકને અંદાજપત્રકરૂપે દર વર્ષે રાજસભા સમક્ષ રજુ કરવામાં આવશે અને તેના ઉપર નિયંત્રક વાર્ષિક નાણાંકિય મોથી દરાર્યા મુજબ ચર્ચા કરી શકાશે.
નિવેદન

૩૦ . (૨) પેટા કલમ (૧) ની કોઈ પણ બાબતથી નીચે દર્શાવેલ શિર્ષકો સંબંધી રકમો ખર્ચ કરવાની બાબત રાજ્ય સભામાં ચર્ચા કરવા ખર્ચના શિર્ષકોને માટે રજુ કરવાની જરૂર છે તેમ સમજવાનું નથી.

**માટે રાજસભા સમક્ષ
માગણી કરવાની નથી**

(૧) રાજ્ય તરફથી સંઘી અથવા તેવા પ્રકારના કરારની રૂએ ભરવાના ફાળાઓ, માન ઇકામ અંગેના ખર્ચો અને રિવાજ પોષાક અંગેના ખર્ચો

(૨) ઉછીની લીધેલ રકમોની ભરપાઈ કરવામાં અને તે ઉપર ભરવામાં આવતું વ્યાજ, દેણું, ઝોણું કરવાના ભંડોળમાં ભરવામાં આવતી અથવા હતા પેટે ભરાતી રકમો.

(૩) રાજ્યના નોકરોને અપાતાં પેન્શનો, ગ્રેયુઈટી અને પરવશિઓ અને બીજાઓને ચાલુ હોય તેવી આપવામાં આવતી પરવશિઓ.

(૪) ધારે અમલમાં આવે તે પહેલાં અથવા તે પછીથી રાજ્ય સાથે કરવામાં આવેલા કરારની રૂએ ભરવાની રકમો.

(૫) ૨૮ મી કલમ અનુસાર ઉધારેલ ખર્ચની પંક્તિમાં આવતું ખર્ચ.

(૬) મીલીટરી ફેસીઝ અને અંગરક્ષકોના નિભાવ પેટે ઉધારવામાં આવતું ખર્ચ

(૭) ધર્માદા ગ્રાન્ટસ.

(૩) : જો કોઈ એવો સવાલ ઉપસ્થિત થાય કે મહેસુલ પૈકીનું કોઈ ખર્ચ ઉપર જણાવેલ શિર્ષક પૈકીનું નથી તો તે સંબંધનો હજુરશ્રીનો નિર્ણય છેવટનો

ઉપરનો જે ભાગ ગણાશે.

**ખર્ચ કરવા માટે
માગવામાં આવે
તેનો ઉપર જણા-
વેલ શિર્ષકોમાં
સમાવેશ થાય છે
કે કેમ તેને લગતો
નિર્ણય**

(૪) આ કલમમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે તે ઉપરાંત જો કોઈ નાણાં વિષયક વર્ષમાં તે વર્ષના અંદાજ પત્રકમાં જોગવાઈ કરવામાં આવેલ રકમ ઉપરાંત રાજકિય કારણોના વધારે ખર્ચ કરવાનું જરૂરી જણાય તો હજુરશ્રી આ પ્રકારનું લીધે રાજ્યની વધારાનું ખર્ચ મંજુર કરી શકશે અને તેવા વધારાના ખર્ચનો સહીસલામતી અને વધારાના અંદાજપત્રકમાં સમાવેશ કરવાનો હુકમ કરી શકશે. શાન્તિ માટે જરૂરી ખર્ચ

પરંતુ આ પ્રકારનો ખર્ચ રાજસભા સમક્ષ ચર્ચા માટે રજુ કરવાની આવશ્યકતા રહેશે નહિ.

(૫) કોઈ પણ સભ્ય રાજ્યની મહેસુલને અસર કરે અથવા તેના ઉપર બોન્ને વધારે તેવા પ્રકારની દરખાસ્ત હબુરશ્રીની તેવી દરખાસ્ત માટે પ્રથમ મંજૂરી રાજ્યની મહેસુલને મેળવ્યા સિવાય સભા સમક્ષ લાવી શકશે નહિ.
અસર કરે અથવા
તેના ઉપરનો બોન્ને
વધારે તેવી દરખાસ્ત

૩૧. રાજ્યનું તમામ મહેસુલ રાજ્યના જાહેર હિસાબ ખાતે જમા કરવામાં આવશે અને તેવા નાણાંની સાચવણી માટે અને નાણાં ભરપાઈ કરવા માટે અને જાહેર નાણાંની આને લગતી ઉપર જણાવેલ બીજી બાબતો અને કામ કરવાની રીત સલામતિ માટેના અંગેના નિયમો ઘડી શકાશે.
નિયમો

૩૨. હબુરશ્રી રાજ્યનો હિસાબ તપાસવા ઓડીટર નીમી શકશે. તેવો ઓડીટર હિસાબ સંબંધી ઠરાવવામાં આવે તે સત્તાઓ ભોગવશે અને કામગીરીઓ જાનવશે.
ઓડીટર

૩૩. કોઈ પણ સભ્ય આ ધારાના ઠરાવોને અને આ ધારા આધારે ઘડવામાં આવેલા નિયમોને આધિન રહીને રાજસભામાં રાજ્યના ઠરાવો અને પ્રશ્નો જાહેર હિતને લગતો અથવા આ ધારાથી નક્કી કરવામાં આવેલ વિષય ઉપર સભા સમક્ષ ચર્ચા માટે ઠરાવ લાવી શકશે અથવા તેને લગતી બાબતો ઉપર પ્રશ્ન પૂછી શકશે.

૩૪. નીચેની બાબતોને લગતો અગર અસર કરતો કોઈ પણ ઠરાવ કોઈ પણ સભ્ય સભા સમક્ષ લાવી શકશે નહિ અગર કોઈ પણ પ્રશ્ન ચર્ચા ન કરી શકાય પુછી શકશે નહિ અથવા ભાષણ કરી શકશે નહિ.
તેવી બાબતો

(ક) હબુરશ્રીના અગર તેઓશ્રીના વારસોના મૂળભૂત અધિકારો અને સત્તાઓ ફરજો અને વિશિષ્ટ અધિકારો અંગે.

(ઘ) રાજ્ય કુટુંબના સભ્યોના હક્કો અથવા વિશિષ્ટ અધિકારો અંગે.

(ગ) હબુરશ્રીના સાર્વ ભોમ સત્તા સાથેના અને બીજા દેશી રાજ્યો સાથેના સંબંધ અંગે.

(ઘ) સાર્વભોમ સત્તા જોડે અગર બીજા દેશી રાજ્યો જોડે હાલ અમલમાં હોય તેવી અથવા હવે પછી કરવામાં આવે તેવી સંધિઓ અગર તેવા તહનામાં અગર કરારો ઉપર આધાર રાખતી બાબત અંગે.

(ક) રાજ્યના હથિયારખંધ ફેર્સીઝને અંગે.

(વ) ખાનગી ખાતાને લગતી બાબતો અંગે.

(છ) હજુરશ્રીની પ્રજાની કાષ્ટપિણુ કામ અથવા વર્ગના ધર્મ અગર ધાર્મિક હક્ક અગર ધાર્મિક રીત રીવાજ અંગે;

તથા હજુરશ્રીના અભિપ્રાયમાં જેની ચર્ચા જાહેર હિત વિરૂદ્ધ હોય તેવી કાઈ પણ બાબત અંગે.

ભાગ ૫ મો

નોકરીઓ

૩૫. રાજ્યની નોકરીઓનું (૧) લશ્કરી નોકરીઓ અને (૨) મુલ્કી નોકરીઓ એમ બે ભાગમાં વર્ગીકરણ કરવામાં આવશે.

નોકરીઓ

૩૬. (૧) રાજ્યની નોકરીમાંનો દરેક શખ્સ હજુરશ્રીની ઈચ્છા હશે ત્યાં સુધી પોતાની નોકરીમાં ચાલુ રહી શકશે.

નોકરીની મુદત

(૨) ઉપર જણાવેલ શખ્સોની જે સત્તા તરફથી નિમણુંક કરવામાં આવી હશે તેનાથી ગૌણ સત્તાથી સદરે શખ્સને નોકરીમાંથી અરતરફ કરી શકાશે નહિ, તેમજ તેના હોદ્દા નિચે ઉતારી મુકી શકાશે નહિ.

(૩) આ પ્રકારના કાઈ પણ શખ્સને અરતરફ કરતાં પહેલાં અથવા તેના હોદ્દા ઉપરથી નીચેની પંક્તિમાં ઉતારી મુકતાં પહેલાં તેની સામે આ જાતનાં લેવામાં આવનારાં પગલાં વિરૂદ્ધ કારણો આપવા માટે પુરતી તક આપ્યા સિવાય તેને અરતરફ કરી શકાશે નહિ તેમજ નીચેની પંક્તિમાં ઉતારી મુકી શકાશે નહિ. પરંતુ આ કલમમાં દર્શાવેલ કાઈપણ બાબત નીચે દર્શાવેલ શખ્સને લાગુ પાડી શકાશે નહિ.

(અ) જે આચરણને માટે ફેજલદારી ગુન્હા માટે તકસીરવાન કાર્યના કારણે અરતરફ કરવામાં આવ્યો હોય અથવા ઉતરતી પંક્તિમાં ઉતારી મુકવામાં આવ્યો હોય તેવા શખ્સને;

(બ) અરતરફ કરવા અથવા નીચેની પંક્તિમાં ઉતારી મુકવાનો અધિકાર હોય તેવા અધિકારીને લેખીત કારણોથી એમ માનવા કારણ રહે કે સદરે શખ્સ સામે લેવામાં આવનારાં પગલાં વિરૂદ્ધ યોગ્ય કારણો દર્શાવવાને વ્યવહારિક નથી તેવા શખ્સને.

૩૭. જુદાં જુદાં ખાતાં માટે નોકરીમાં ભરતી વિષે અને તેને લગતા નિયમો અને શરતો માટે નિયમો ઘડવામાં આવશે.

નોકરીની શરતો

૩૮. (૧) આ ધારા નીચે નોકરીઓ પુરતું એક એડવાઇઝરી બોર્ડની નિમણૂક કરવામાં આવશે. સદર બોર્ડની કામગીરી નીચે પ્રમાણે રહેશે:—

એડવાઇઝરી બોર્ડ

(અ) નોકરીઓમાં નિમવાની અને જગ્યાઓ પુરવા માટે પરિક્ષા લેવાની.

(બ) નીચેની બાબતો માટે સલાહ આપવાની

- (૧) નોકરીઓ અને ખાલી જગ્યાઓમાં ભરતી કરવાની બધી બાબતોમાં અખત્યાર કરવાની રીતે અંગે.
 - (૨) નોકરીમાં દાખલ કરવાની, જગ્યાઓ પુરવાની, ખંટિત આપવા વિષે, એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં ફેરવેલી કરવા સંબંધે અનુસરવાના સિદ્ધાંત અંગે અને ફેરવેલીઓ માટે યોગ્ય નિયમો કરવા માટે.
 - (૩) હંજુરશ્રીની નોકરીમાં હોય તેવા શખ્સો માટે તમામ પ્રકારની શિરતને લગતી બાબતોમાં અને
 - (૪) બોર્ડને બીજા જે કોઈ કામગીરી સોંપવામાં આવે તે અંગે.
- (૨) પરિશિષ્ટ ૪થામાં સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવેલ કોઈ પણ ખાતાને અથવા જગ્યાઓને પેટા કલમ (૧) કોઈ પણ અંશે લાગુ પાડી શકાશે નહિ.

ભાગ છઠો

ન્યાય ખાતું

૩૯. હાઈકોર્ટ એક ચીફ જસ્ટીસ અને હંજુરશ્રીને વખતો વખત નીમવા યોગ્ય લાગે તેટલા એક અથવા તેથી જ વધારે જજનેની બનશે.

હાઈકોર્ટ

૪૦. હાઈકોર્ટ અમલમાં હોય તેવા કાયદા પ્રમાણે મળતી તમામ હકુમતો અને સઘળી સત્તાઓ ભોગવશે.

હાઈકોર્ટના ન્યાયાધિકાર

૪૧. અમલમાં હોય તેવા ધારા, નિયમો અથવા હકુમોથી જે હકુમત તથા અધિકાર આપવામાં આવેલ હશે તેવી હકુમત તથા અધિકાર ભોગવતી તાબાની તાબાની કોર્ટો બીજા કોર્ટો રહેશે.

૪૨ હાઈકોર્ટ હજુરશ્રીની મંજૂરી મેળવી નીચે જણાવેલ બાબતો માટે નિયમો નિયમો ધડી શકશે.

(ક) જડ્જો વચ્ચે અધિકાર અને કામકાજની વહેંચણી અંગે;

(ખ) જે જડ્જો વચ્ચે મતભેદ ઉપસ્થિત થાય તે અંગે;

(ગ) એક જડ્જ અથવા બેન્ચે નિકાલ કરવાના કામ અંગે;

(ઘ) હાઈકોર્ટના ઓરીજનલ અધિકાર અંગે;

(ઙ) કોઈ પણ શખ્સને વકીલ યા મુખત્યાર તરિકેની સનંદ મેળવવા માટે યોગ્ય લાયકાત નક્કી કરવા અંગે, અથવા આવા વકિલો અને મુખત્યારોને પુરતા કારણો સમ્મત વકીલાત કરતા અટકાવવા અથવા થોડા વખત માટે બંધ કરવા અંગેના;

(ચ) ન્યાય ચુકવવા માટે આવશ્યક હોય તેવી તમામ બાબતો અંગેના; આવી બાબતોમાં હાઈકોર્ટની કામ કરવાની રીત નિયંત્રિત કરવાની અને તાબાની કોર્ટોની કામગિરી ઉપર દેખરેખ રાખવાના અધિકારનો ઉપયોગ કરવાની અને અમલમાં હોય તેવા કાયદાથી મળતા ન્યાયાધિકારની રૂએ યોગ્ય લાગે તે મુજબ ન્યાય ચુકવવા અંગેનો સમાવેશ થાય છે.

૪૩ હાઈકોર્ટ તાબાની કોર્ટો ઉપર દેખરેખ રાખશે અને તે સંબંધે નીચેની સત્તાઓ ભોગવશે.

તાબાની કોર્ટો ઉપર દેખરેખ

(ક) કામગિરીનાં પત્રકો માગવાની;

(ખ) આવી કોર્ટોની કામગિરીની રીત અને પ્રથા નિયંત્રીત કરવા માટે સામાન્ય નિયમો ધડવાની.

(ગ) આવી કોર્ટોએ રાખવાના દફતરના નમુના ઠરાવવાની.

પરંતુ આ નિયમો અમલમાં હોય તેવા કોઈપણ ધારાના નિયમોથી વિરૂદ્ધ હોઈ શકશે નહિ અને તેવા નિયમો માટે હજુર શ્રીની મંજૂરી મેળવવી પડશે.

૪૪ ચીફ જસ્ટીસ જ્યુડિશ્યલ એડવાઇઝર તરિકેની કામગિરી પણ બજાવશે અને આ જાતની કામગિરી હજુરશ્રી વખતોવખત ઠરાવે તે પ્રમાણેની રહેશે.

જ્યુડિશ્યલ એડવાઇઝર

ભાગ ૭ મો

રેવન્યુ ટ્રાઇબ્યુનલ

૪૫ આ ધારા અધારે રેવન્યુ ટ્રાઇબ્યુનલની સ્થાપના કરવામાં આવશે અને તેના સભ્યો તરીકે વઝીર સિવાયના એક બંધારણ અને મિનીસ્ટર અને હાઇકોર્ટના એક જજને નિમવામાં આવશે.
કામગીરી

પરંતુ જે મિનીસ્ટરના ચુકાદા ઉપર રેવન્યુ ટ્રાઇબ્યુનલમાં અપીલ, અરજ અથવા રીવીઝન કરવામાં આવી હશે તેવો મિનીસ્ટર તે કેસ પુરતું ટ્રાઇબ્યુનલના સભ્ય તરીકે કામ કરી શકશે નહિ.

(૨) ટ્રાઇબ્યુનલની કામગીરી નીચે દર્શાવેલ બાબતો અંગેની અપીલો સાંભળવાની રહેશે—

(૧) દરેક રેવન્યુ કેસ, મીનીસ્ટર અથવા કારોબારી સમિતીના સભ્યના નિર્ણય ઉપરની અપીલ, જે તેવા કેસ અંગે લાગુ પાડવામાં આવેલ કાયદા પ્રમાણે મિનીસ્ટરનો અથવા કારોબારી સમિતીના સભ્યનો નિર્ણય છેવટનો ગણવાનો ન હોય તો.

(૨) હબુરશ્રી અથવા કારોબારી સમિતી તરફથી રેવન્યુને લગતા અને સોંપવામાં આવે તેવા કેસોની તપાસ કરવી.

ખુલાસો:—

આ કલમ પુરતું રેવન્યુ કેસનો અર્થ—કોઈ પણ કેસ જેમાં રાજ્યના મહેસુલ અંગે પરોક્ષ અથવા પ્રત્યક્ષ રીતે કોઈ પણ પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતો હોય તેવો કેસ.

૪૬ જે રેવન્યુ ટ્રાઇબ્યુનલના સભ્યો વચ્ચે કોઈ પણ બાબત અંગે મતભેદ પડતાં મતભેદ ઉપસ્થિત થાય તો તે બાબત વઝીર તરફ મોકલવામાં વઝીરનો નિર્ણય આવશે અને તેને લગતો વઝીરનો ચુકાદો છેવટનો ગણવામાં આવશે...
છેવટનો ગણવામાં આવશે

ભાગ ૮ મો

સામાન્ય નિયમો

૪૭. કાયદાથી બીજી રીતે અધિકાર મળતો હોય તે સિવાય કોઈ પણ શખ્સની સ્વંત્રતા છીનવી લેવામાં આવશે નહિ તેમજ તેના રહેવાના મકાનમાં યોગ્ય ક્ષિત્રિગત સ્વાતંત્ર્ય મિલકતમાં પ્રવેશ કરવામાં આવશે નહિ અથવા કુચળ લેવામાં આવશે નહિ.

૪૮. કાઈ પણ શખ્સની મિલકત અથવા વેપારી અથવા ઔદ્યોગિક સાહસ અથવા તેવા વેપારી અથવા ઔદ્યોગિક સાહસમાંનું હિત જાહેર હિત માટે મિલકતનો કબજો લેવો માટે લઘુ લેવામાં આવશે નહિ. સિવાય કે કાયદો તેમ કરવાનો અધિકાર આપતો હોય, અને એવા કાયદામાં એવા સાહસ અથવા એવા હિતના બદલામાં વળતર આપવાની જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય અથવા એવા વળતરની રકમ નક્કી કરવા માટે ધારા ધોરણ દર્શાવેલું હોય તે.

૪૯. દરેક શખ્સને ધર્મ સંબંધિ સ્વતંત્રતા રહેશે અને ધાર્મિક આચરણ કરવાનો અને પાળવાનો હક્ક રહેશે. પરંતુ એવું આચરણ અમલમાં હોય તેવા ધાર્મિક સ્વાતંત્ર્ય કાયદા અથવા કાયદેસરના કાઈ પણ હુકમથી વિરુદ્ધ હોવું જોઈએ નહિ.

૫૦. રાજ્યની રૈયત હોય તેવા કાઈ પણ શખ્સને ધર્મ યા જાતિયતાના કારણે રાજ્યની કાઈ પણ નોકરી માટે અયોગ્ય ગણી શકાશે નહિ. અને ધર્મ યા જાતિયતા રાજ્યમાં મિલકત મેળવવા માટે અથવા મિલકતની વ્યવસ્થા કરતાં નોકરી માટે અથવા અથવા કાઈ પણ પ્રકારનો ધંધો, વેપાર રોજગાર કરતાં અટકાવી મિલકત માટે અના- શકાશે નહિ.
ધંધાકારી ઠરાવી શકશે નહિ

૫૧. અમલમાં હોય તેવા કાયદાથી અથવા એવા કાયદા નીચે કરવામાં આવેલ હુકમ ના આધાર સિવાય આ કાયદો અમલમાં આવ્યાની તારીખ પહેલાં કરવામાંથી આપવામાં અથવા પછી, હજુરશ્રી તરફથી અથવા રાજ્ય તરફથી કાઈ શખ્સ આવેલ મુક્તિને અસર અથવા વેપારી અગર ઔદ્યોગિક સાહસ અથવા તેવા સાહસની થશે નહિ માલિકી ધરાવતી હોય તેવી કંપની અથવા ધાર્મિક અથવા ધર્મોદ્ધાર સંસ્થા સાથે કરવામાં આવેલ કરારને, કબજાલતને અથવા કરવેરામાંથી આપેલ સંપૂર્ણ યા અંશત મુક્તિને અથવા ખાસ પસંદગીના લાભને અસર કરે તેવો કાઈ પણ હુકમ કરી શકાશે નહિ.

૫૨. કાયદાથી અથવા કાયદેસરના હુકમથી ઠરાવવામાં આવ્યું ન હોય તો, અથવા તેવા વર્ગ અથવા જાતિની બહુમતીની સંમતી ન હોય તો, અથવા જુદી જુદી જ્ઞાતિ- તેવા પ્રકારનો હુકમ અથવા કામગીરી જાહેર પ્રજના હિત માટે છે એવી સંસ્કૃતિ અને તેમ માનવને હજુરશ્રીને સંતોષકારક કારણ ન જણાય તો, કાઈ વંશપરંપરાગતના પણ જાતિ અથવા વર્ગની સંસ્કૃતિ અથવા વંશપરંપરાથી ચાલી રિવાજોને અસર આવતી પ્રથાને અને રીત રિવાજોને અસર કરે તેવો કાઈ પણ હુકમ થતી નથી થઈ શકશે નહિ અથવા તેવું કંઈ પણ કૃત્ય કરી શકાશે નહિ.

૫૩. કોઈ પણ શખ્સ પોતાનો અલિપ્ત જાહેરમાં મુકવાની સ્વતંત્રતા ધરાવશે; પરંતુ આ નતનું વાણિજ્યતંત્ર અમલમાં હોય તેવા કાયદાથી અથવા છાપખાનાનું અને કાયદેસરના હુકમોથી વિરુદ્ધ હોવું જોઈશે નહિ.
વાણીનું સ્વાતંત્ર્ય

૫૪. અમલમાં હોય તેવા કોઈ કાયદા અથવા કાયદાની રૂએ કાયદેસર રીતે કરવામાં આવેલ હુકમના આધાર સિવાય

જાગીરની આન્ટ વિ

(૧) જમીનની બક્ષીસ અથવા એવી જમીન અંગે મંજુર રાખવામાં આવેલ હક્કમાં અથવા જાગીર રૂપે અથવા ખીજા કોઈ પ્રકારના કરવામાં આવેલ અથવા ચાલુ રાખવામાં આવેલ વ્યવહાર રૂપે, જમીન સંબંધે, અથવા જમીનના ઉત્પન્ન સંબંધે કંઈ હક્ક અથવા અધિકાર બક્ષવામાં આવેલ હોય તેમાં

(૨) આ કાયદો અમલમાં આવે તે પહેલાં અથવા પછી હજુરશ્રી તરફથી અથવા રાજ્ય તરફથી નાણાંના રૂપમાં અથવા ખીજી રીતે આપવામાં આવેલ બક્ષીસમાં.

ઘટાડો કરે તેવો કોઈ પણ હુકમ થઈ શકશે નહિ અથવા તેવું કોઈ પણ પગલું લઈ શકાશે નહિ.

૫૪. જે કોઈ પણ વખતે હજુરશ્રીને પોતાને અથવા કોઈ પણ શખ્સની અરજી ઉપરથી એમ માનવાને કારણ રહે કે આ ધારા નીચે કરવામાં આવેલ મહત્વના પ્રશ્નો કોઈ હુકમ અથવા કરવામાં આવેલ કામગીરીમાં એવા પ્રકારનો અને વિચાર કરવા માટેની જરૂરી પ્રશ્ન સમાયેલો છે અને આ પ્રશ્ન, આ ધારાની રૂએ સ્થાપવામાં આવેલ દ્રાઈબ્યુનલ વામાં આવેલ દ્રાઈબ્યુનલને રીફર કરવો જરૂરી છે તો તે પ્રશ્ન દ્રાઈબ્યુનલ ઉપર વિચારણા માટે તેઓશ્રી મોકલી શકશે. સદરે દ્રાઈબ્યુનલના એક સભ્ય રાજ્યની હાઈકોર્ટના ચીફ જસ્ટીસ રહેશે. દ્રાઈબ્યુનલ પોતાને સંતોષપૂર્વક લાગે તેટલી તપાસને અંતે તે પ્રશ્ન ઉપરનો પોતાનો રીપોર્ટ હજુરશ્રી સમક્ષ રજુ કરશે. આ પ્રકારનો રીપોર્ટ મળતાં હજુરશ્રી પોતાને યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ કરી શકશે.

ભાગ ૯ મો

વચગાળાની મુદત માટેનું આયોજન

૫૬. આ ધારાના ભાગ ત્રીજામાં ઠરાવવામાં આવેલ છે તે પ્રમાણેની રાજસભાની રચના કરવામાં આવે તે દરમિયાન સદરહુ ભાગમાં ગમે તેસ વચગાળાની મુદત ઠરાવવામાં આવેલ છે છતાં હજુરશ્રી વચગાળાની મુદત માટે માટેની રાજસભા રાજસભા રચવામાં આવે તેવો હુકમ કરી શકશે.

૫૭. વચગાળાના વખત માટે ૫૬ મી કલમ આધારે રચવામાં આવેલી રાજસભાની નિમણૂકની મુદત તેવો ધારો જે તારીખથી અમલમાં આવે વચગાળાની રાજ- તે તારીખથી ૧૮ માસ કરતાં વધારે વખતની રહેશે નહિ.
સભાની નિમણૂ-
કની મુદત

૫૮. કલમ ૫૬ના આધારે સ્થાપવામાં આવનારી રાજસભાની રચના ન્યાં સુધી ખતી વચગાળાની રાજ- શકે ત્યાંસુધી ત્રીજા ભાગમાં ઠરાવ્યા પ્રમાણે રહેશે.
સભાની રચના

પરંતુ જુદા જુદા મતદાર વિભાગો તરફથી ૧૪ મી કલમમાં દર્શાવેલ ચુંટાએલા સભ્યો તરીકે સદરે મતદાર વિભાગોનું પ્રતિનિધીત્વ ધરાવતા શખ્સોની નીમણૂક હજુરશ્રી કરશે.

૫૯. વચગાળાની મુદતની રાજસભાના અધિકારો, ફરજો, અને કામગીરીઓ આ ધારાના ભાગ ત્રીજાની રૂઝે સ્થાપવામાં આવેલી રાજસભા જેવા જ રહેશે વચગાળાની રાજ- અને આ ધારાના સઘળા ઠરાવો અને આ ધારાની રૂઝે કરવામાં સભાની સત્તા અને આવેલા નિયમો અને હુકમો યોગ્ય ફેરફાર સાથે સ્થાપ- કામગીરીઓ વામાં આવેલી રાજસભાને પણ લાગુ પડશે.

ભાગ ૧૦ મો.

પરચુરણ.

૬૦. હજુરશ્રીની પરવાનગી મેળવી કારોબારી સમિતિ રાજ્યના હિત માટે રાજ્યની કોઈ પણ મિલકત બક્ષીસ તરીકે આપી શકશે, વેચાણ કરી શકશે, ગિરો મુકી શકશે, અથવા તે સંબંધીતો ખીજો વ્યવહાર કરી શકશે, અથવા મિલકત ખરીદ કરી શકશે અથવા મેળવી શકશે, કરાર કરી શકશે અથવા રાજ્યના મહેસુલની બાંહેધરી ઉપર નાણાં ઉછીનાં લઈ શકશે.

(૨) રાજ્યની કારોબારી સત્તાના આધારે કરવામાં આવેલ આવા પ્રકારના કરારો અને મિલકતની જમીનગીરીઓ હજુરશ્રી ઠરાવે તેવી રીતે અને જેને સત્તા આપે તે શખ્સો કરી શકશે.

(૩) જે શખ્સ આ પ્રમાણેના કરારો કરે અથવા બાંહેધરીઓ આપે તે તેના સંબંધે જાતે જવાબદાર રહેશે નહિ.

(૪) આ ધારો અમલમાં આવે તે તારીખથી અમલમાં હોય તેવી બધી

નભીનગીરીઓ, કરારો, ગ્રાન્ટસ, કલુલતો અને હજુરશ્રી અથવા રાજ્યની જવાબદારીઓ રાજ્યને બંધનકારક રહેશે અને આ ધારા નીચે કરવામાં આવી છે તેમ ગણવામાં આવશે.

૬૧ (૧) જો ખીજી રીતે દરાવવામાં આવ્યું ન હોય તો આ ધારાનો હેતુ અમલમાં લાવવા હજુરશ્રી હુકમો અને નિયમો કરી શકશે.

નિયમો અને હુકમો

(૨) ઉપર દર્શાવેલ પેટા કલમને ખાસ કરીને અને તેની વ્યાપતાને અસર ન કરે તેવી રીતે કારોબારી સમિતિ હજુરશ્રીની મંજૂરીથી નીચેની બાબતોને લગતા નિયમો ફરી શકશે.

(ક) કારોબારી સમિતી, એસ્ટાબ્લીશમેન્ટ એકવાઈઝરી બોર્ડ, અને રેવન્યુ ટ્રાઈબ્યુનલની કામગિરી અંગેના.

(ખ) મીનીસ્ટરો વચ્ચે પોર્ટફોલીઓની વહેંચણી અંગેના.

(ગ) તાબાના અધિકારીઓને આપવાની સત્તા અંગેના.

(ઘ) રાજ્યનો હિસાબ રાખવા અને તે ચોડીટ કરવા અંગેના.

(ઙ) હજુરશ્રીની મંજૂરી મેળવવા માટે કાગળો પેશ કરવા અંગેના.

(ચ) આ ધારા આધારે ઘડવામાં આવેલા નિયમો હુકમો, સૂચનાઓ માટે હજુરશ્રીની મંજૂરી મેળવવા અંગેના.

૬૨. બધા સરકયુલરો, નિયમો, નોટીફિકેશનો, ફરમાનો અને સૂચનાઓ અને આધારો અમલમાં આવ્યા પહેલાં કરવામાં આવેલ નીમણુકોનો તે આ આગળથી કરવામાં ધારાના નિયમોથી વિરુદ્ધ ન હોય તો અમલમાં રહેશે અને આ ધારા આવેલા નિયમો નીચે ફરવામાં આવેલ છે તેમ ગણવામાં આવશે.

અને હુકમો

૬૩. આ ધારાના કોઈ પણ મજકુરથી અથવા આ ધારા નીચે ઘડવામાં આવેલા નિયમો અગર હુકમોથી હજુરશ્રીને પોતાને રાજ્યના સારા કારોબાર માટે હજુરશ્રીની સત્તાની જરૂરી લાગે તેવા હુકમો, કાયદા, ફરમાન, અથવા સૂચનો, જો એવા હુકમો, કાયદા, અફરમાન અથવા સૂચના આ ધારા અથવા નિયમને અતુસરીને ન હોય અથવા તેથી કોઈ અમલદારે તેને મળેલ સત્તાની રૂએ કરેલ કામ, અથવા અમલમાં હોય તેવો કોઈ કાયદો રદ થતો હોય અથવા તેમાં સુધારો વધારો થતો હોય તો પણ તેવો

કાયદો ધડવાની, ફરમાન બહાર પાડવાની અથવા હુકમો કરવાની
'હજુરશ્રીની' સર્વોપરિ સત્તાને અસર થશે નહિં.

૬૪. “ ૧૯૩૯નો પાલનપુર રાજ્યની રાજસભાના બંધારણનો કાયદો ” આથી ૨૬
૨૬. ઠરાવવામા આવે છે.

૬૫. ઉપર જણાવેલ તેમજ પરિશિષ્ટમાં જણાવેલ નિયમોના અર્થ સંબંધે યા તેને
સમજવા સંબંધી કોઈ રીતની શંકા યા મતભેદ ઉપસ્થિત થાય
ધારો અને તેના તો તેનો નિકાલ અંગ્રેજીમાં છપાયેલા નિયમો મુજબ કરવો.
પરિશિષ્ટનો અર્થ.

પરિશિષ્ટ ૧૬

૧. હજુરશ્રી તરફથી રાજ્યના ગેઝેટમાં જાહેરાતદ્વારા રાજસભાની બેઠકનું સ્થળ અને સમય નક્કી થતાં સેક્રેટરી દરેક સભ્યને તેને હગતો નોટીસ આપશે.

**સભાની બેઠકનો
વખત તથા સ્થળ.**

૨. સભાની બેઠક મુલતવી રહેતાં, પુછવામાં આવેલા પ્રશ્નો સિવાયની સંઘર્ષો નોટીસો નંદ થયેલી ગણાશે અને નવી બેઠક માટે તેઓએ નવેસરથી નોટીસો આપવી પડશે.

**નોટીસો રદ થવા
વિષે**

૩. સભાની બેઠક મુલતવી રહેતાં કાયદાના જે ખરડાઓ દાખલ કરવામાં આવ્યા હશે તે ખરડાઓ ખીછ બેઠકના કામકાજની યાદીમાં દાખલ કરવામાં આવશે.

**ખરડાઓ મુલતવી
રાખવાના**

૪. દરેક બેઠકના કામકાજનો ક્રમ નીચે મુજબ રહેશે—કોઈ નવા સભ્યો ચુંટાયા અગર નિમાયા હશે તો તેમને સોગંદ લેવાનો અને ત્યારબાદ સવાલો પુછવા કામકાજનો ક્રમ અને તેના જવાબો આપવાનો અને ત્યારબાદ દિવસનું કામકાજ કરવાનો રહેશે.

૫. સભાના કામકાજની સ્થિતિનો વિચાર કરી રાજ્યના કામકાજ માટે અને જાહેર ખાનગી કામ (non official) માટે જેટલા દિવસ નક્કી કરવા કામકાજ કરવા માટે સભાના અધ્યક્ષના અભિપ્રાય પ્રમાણે યોગ્ય લાગશે તેટલા દિવસો દિવસો નક્કી કરવા તેઓ નક્કી કરી શકશે, અને તેવા કામકાજના વર્ગો પાડી તેને તથા તેના ક્રમ બાબત માટે જુદા જુદા દિવસો નક્કી કરી શકશે, અને જે જે કામો માટે જે જે દિવસો નક્કી કરેલા હશે તે પ્રકારના કામોને તે દિવસો પહેલાં લેવામાં આવશે.

૬. આ કાયદામાં ગમે તેમ ફરવેલ હશે છતાં કામકાજનો ક્રમ બદલવા અને કોઈ પણ બાબતને ખીછ બાબતોથી પહેલી હાથ ઉપર લેવા પ્રમુખને યોગ્ય કામકાજનો ક્રમ જણાશે તો તે પ્રમાણે કરવા તેમને મુન્સફી રહેશે, બદલવા પ્રમુખને સત્તા

૭. નાણાં પ્રકરણીય અંદાજપત્રના પત્રકમાં ચર્ચા થઈ શકે અને ચર્ચા ન થઈ શકે તેવાં શિર્ષકોનો રજીસ્ટ્ર કરવામાં આવશે.

હિસાબી પત્રકો
અને ચર્ચા કરવા
લાયક તથા ચર્ચા
ન થઈ શકે તેવા
શિર્ષકોનો રજીસ્ટ્ર.

૨. તેવા અંદાજપત્રકની એક નકલ દરેક સભ્યને અંદાજપત્રક ઉપર ચર્ચા માટે નક્કી કરવામાં આવેલ દિવસોની શરૂઆતના દિવસથી ઓછામાં ઓછા હિસાબી પત્રકોની સાત દિવસ આગળ મળી જાય તેવી રીતે મોકલવામાં આવશે. પરંતુ નકલ મોકલવા તે પ્રમાણે મોકલવામાં ઢીલ થયેલ હશે તો તેવી ઢીલ જતી કરવા બાબત. પ્રમુખને અખત્યાર રહેશે.

૩. અંદાજપત્રક રજુ કરવા અને તેના ઉપરની ચર્ચા માટે રાખ્યેલ જોટલા દિવસોની જરૂર જણાશે તેટલા દિવસો નક્કી કરશે. તેવી રીતે નક્કી કરેલ દિવસોની નાણાંકીય અંદાજ-ખર્ચ સભ્યોને આપવામાં આવશે. અંદાજપત્રક જે સભ્યના પત્રક રજુ કરવા હવાલામાં હશે તે સભ્ય રજુ કરશે અને તેમનું ભાષણ પૂરું થયા પછી આખા અંદાજ પત્રક ઉપર, ચર્ચા કરી શકાય તેટલી બાબતો પુરતું જ, ચર્ચા શરૂ થશે.

(૨) રાજસભાનો કોઈપણ સભ્ય અંદાજપત્રકમાં ખર્ચવાના શિર્ષકો સંબંધી ઠરાવ લાવવાની નોટીસ આપી શકશે.

(૩) આવા પ્રકારની નોટીસ ઠરાવ ઉપર ચર્ચા કરવા માટે જે દિવસ નક્કી કરવામાં આવે તેનાથી ત્રણ દિવસ પહેલાંથી આપવાનું જરૂરી ગણાશે.

૭. જે કોઈ ખરડાનો મુસદ્દો રાજસભામાં ચર્ચા માટે રજુ કરવાનો હશે તેની નકલ સભ્યોમાં ફેરવવામાં આવશે. ત્યારબાદ જે સભ્યના હવાલે સદરે ખરડો ફેરવવા તથા ખરડો હોય તે સભાને ખરડાનો ઉદ્દેશ અને તેની વિગતો સમજાવશે. રજુ કરવા વિષે

ખુલાસો:—ખાનગી ખરડા સંબંધે જે સભ્યે તેવા ખરડાની નોટીસ આપી હશે તે સભ્યના હસ્તકનો ખરડો ગણવામાં આવશે.

૮. રાજસભા સમક્ષ રજુ કરવામાં આવેલ દરેક ખરડા ઉપર બે વાંચન કરવામાં આવશે, પહેલા વાંચન વખતે ખરડાના ઉદ્દેશો અને તેની કલમો ઉપર સામાન્ય ખરડો રજુ થયા ચર્ચા કરવામાં આવશે. પછીની વિધી

- (૨) ઉપર જણાવેલ ચર્ચા પુરી થતાં, ખરડાનું ખીજુ વાંચન શરૂ થશે, અને જે સુધારાઓની જરૂરી એવી નોટીસ આપવામાં આવી હશે અને નિયમ અનુસાર હશે તેવા સુધારા ક્રમવાર દરખાસ્ત કરવામાં આવશે.
- (૩) ત્યાર બાદ સુધારા સાથેનો ખરડો સ્થાયી સમિતિ તરફ લલામણુ માટે મોકલવામાં આવશે.
- (૪) સ્થાયી સમિતિ નીચે દર્શાવેલ સભ્યોની બનશે.
- (i) જે સભ્યના હસ્તકનો ખરડો હોય તે સભ્ય.
 - (ii) ખરડો જે ખાતાને લગતો હોય તે ખાતું જેના હસ્તક હોય તે મીનીસ્ટર.
 - (iii) હજુરશ્રી હુકમ કરી નીમે તે હાઇકોર્ટના જજ.
 - (iv) હજુર શ્રી હુકમ કરી નીમે તે વકિલ પરંતુ ખીન અધિકારી સભ્યોમાં કોઈ પણ વકીલ સભ્ય હશે તો તેવો સભ્ય સ્થાયી સમિતિના સભ્ય તરીકે નીમાવા અધિકારી ગણાશે.
- (v) ખરડા પુરતું કલમ ૮ (૨) આધારે નિમવામાં આવેલો વધારાનો સભ્ય.
- (૬) હજુરશ્રી રાજ સભાની ખરડો ઉપરની ચર્ચા અને સ્ટેન્ડીંગ કમીટીનો અહેવાલ ધ્યાનમાં લઈને ખર્ડામાં જરૂરી લાગે તેવા સુધારા કરી પોતાની સમિતિ આપશે. ત્યાર બાદ સદરે ખરડા કાયદાનું સ્વરૂપ લેશે.
- (૧૦) (૧) ખરડા ઉપર સૂચવવામાં આવેલો સુધારો ખર્ડાના વિષયને લગતો જ હોવો જોઈએ અને જે ખરડા ઉપર તેવો સુધારો સૂચવવામાં આવ્યો હોય તેની મર્યાદામાં જ હોવો જોઈશે.
- (૨) ખરડા ઉપર નકારાત્મક મત જેવી અસર કરે તેવો સુધારો સૂચવી શકાશે નહિ.
 - (૩) ખરડા ઉપર સૂચવવામાં આવેલ સુધારો ઉપર સુધારો વધારો મુકી શકાશે પણ આમ કરતાં પહેલાં તે વિષેની અધ્યક્ષની મંજૂરી જરૂરી ગણાશે.
 - (૪) એક નહિ તો બીજો એવા સ્વરૂપમાં ખરડા ઉપર સુધારો વધારો સૂચવી શકાશે નહિ.
 - (૫) અધ્યક્ષને ઠંઠંધડા વગરનો લાગે તેવો સુધારો વધારો સૂચવાતો તે નામંજૂર કરી શકશે.
 - (૬) સુધારાની દરખાસ્ત જે દિવસે સભામાં કરવામાં આવે તે દિવસથી પુરા ત્રણ દિવસ પહેલાં સભ્યે પોતે સુધારો મુકવા ઇચ્છે છે તેવા પ્રકારની નોટીસ સેક્રેટરીને આપવી પડશે.

(૧૧) આ નિયમો પુરતું દરખાસ્ત શબ્દમાં ખરડા વિષેની દરખાસ્તનો સમાવેશ થાય છે તેમ ગણવામાં આવશે.

**દરખાસ્તો એ શબ્દમાં
ખરડાને લગતી દર-
ખાસ્તનો સમાવેશ
થાય છે.**

૧૨. પ્રમુખને અમુક મુદ્દા વિષે એમ લાગે કે કામની યાદીમાં તે મુદ્દો સામીલ કરવો
યા સભામાં તેના ઉપર ચર્ચા કરવી તે રાજ્યના અથવા જાહેર
કામકાજની યાદી- પ્રજના હિતમાં નથી તો તેઓ પોતાની મુન્સરીથી કામની યાદી-
માંથી કોઈ મુદ્દાને માંથી તેવા મુદ્દાને દુર કરી શકશે. પ્રમુખનો આ વિષેનો ચુકાદો
કહાડી નાખવો છેવટનો ગણાશે.

૧૩. પ્રમુખ પોતાની મુન્સરીથી ગમે તે વખતે કોઈ પણ ઠરાવ દરખાસ્ત થતો
અટકાવી શકશે.

**ઠરાવ દાખલ ન કરવા
પ્રમુખની સત્તા**

૧૪. (૧) કોઈ પણ શખ્સ તરફથી જે કોઈ પ્રશ્ન પુછવાનો હોય અગર
ઠરાવ રજુ કરવાનો હોય તો તેના લેખીત ખર્ચ સભાના સેક્રેટરી
સવાલના ખર્ચ ને સ્થાયી નિયમોથી ઠરાવવામાં આવે તેટલાં ફિવસ પહેલાં તે
સભ્ય અપાશે.

(૨) કોઈ પણ શખ્સ તરફથી જે કોઈ સવાલ પુછવાનો હોય યા ઠરાવ
રજુ કરવાનો હોય તે દાખલ કરવા પ્રમુખ પરવાનગી આપે તે
સવાલ પ્રસિદ્ધ ન પહેલાં તેને કોઈ પણ રીતે પ્રસિદ્ધિ આપી શકાશે નહિ.
કરવા બાબત

૧૫. (૧) ઉપરના નિયમોના આધારે સભામાં રજુ થવાના ઠરાવોની જે જે
નોટીસો સેક્રેટરીને મળશે તે તે નોટીસો સભાના અધ્યક્ષ સમક્ષ
કામની યાદી તૈયાર મુકવામાં આવશે, અને જે જે બાબતો દાખલ કરવા અધ્યક્ષ પર-
કરવા અને મુલતવી વાનગી આપશે તેની એક યાદી સેક્રેટરી તૈયાર કરશે.
રહેલ બેઠકના કામ-
કાજ બાબત

(૨) પરંતુ પુરતિ હાજરીના અભાવે સભાની બેઠક મુલતવી રહેલ હશે ત્યારે આ
પ્રમાણે મુલતવી રહેલ બેઠક પછીની તરતની બેઠકમાં પ્રથમની યાદીમાં જણા-
વેલ બાબતો સિવાય કોઈપણ બાબત ત્યાર પછીની બેઠકમાં ચર્ચા માટે લેવામાં
આવશે નહિ.

(૩) પરંતુ આવી મુલતવી રહેલ બેઠક પછીની તરતની બેઠકમાં કોઈ નવીન બાબત લેવાની હશે તો તેને માટે ઉપરના નિયમ ૧૩ મુજબની નોટીસ તથા પુરતી હાજરીની આવશ્યકતા રહેશે

૧૬. રાજસભાનું તમામ કામકાજ ગુજરાતી ભાષામાં કરવામાં આવશે.

ભાષા

પરંતુ પુરેપુરું ગુજરાતી ન જાણતો હોય અથવા ગુજરાતી ભાષાનું જેનું જ્ઞાન અધુરું હોય તેવા સંપ્રસન્ને બીજી કોઈ પણ ભાષાનો ઉપયોગ કરવાની રજા અધ્યક્ષ આપી શકશે.

૧૭. સભા સમક્ષની કોઈપણ દરખાસ્તનો નિઝાલ, આ ધારાથી બીજી રીતે ઠરાવવામાં આવ્યું ન હોય તો, પ્રમુખ સિવાય હાજર હોય અને મત આપેલ વધુ મતિથી હોય તેવા સભ્યોની બહુમતીથી કરવામાં આવશે, થનારો નિર્ણય

પરંતુ જો બંને બાજુ તરફથી આપવામાં આવેલા મતો સરખા હોય તો પ્રમુખ પોતાનો વધારાનો મત આપી શકશે.

૧૮. તૈયાર કરવામાં આવેલ કામની યાદી સભાની બેઠક અગાઉ ઓછામાં ઓછા ૧૦ દિવસ અગાઉ બહાર પાડવામાં આવશે અને તે કામની યાદી કામની યાદી બહાર સભાની બેઠકની તારિખ અગાઉ ઓછામાં ઓછા પાંચ દિવસ પહેલાં પાડવા અને સભ્યોને દરેક સભ્યને પહોંચી જાય તેમ મોકલવામાં આવશે.

મોકલવા બાબત

૧૯. સભાની કોઈપણ એક સેશન દરમિયાન પાંચ કરતાં વધુ સવાલ અગર ત્રણ કરતાં વધુ ઠરાવ કોઈ પણ સભ્યને પૂછવા અગર રજુ કરવા દેવામાં સવાલ અગર ઠરાવ આવશે નહિ.
વોની મર્યાદા

૨૦. પુરતી સંખ્યાના અભાવે મુલતવી રહેલ સભાની બેઠક ત્યાર પછીની તારિખે ભરાય તે વખતે એજન્ડાનો કોઈ મુલતવી રાખેલ મુદ્દાની ચર્ચા પુરતી મુલતવી રહેલા બેઠકના હાજરીના પ્રશ્ન તરફ ધ્યાન આપ્યા સિવાય શરૂ કરવા અથવા ફરીથી કામકાજ બાબત ત્યાર પછીની બીજી બેઠક ઉપર મુલતવી રાખવા પ્રમુખને મુન્સરી રહેશે.

૪૧. ઠરાવો રજુ કરવા જે નિયમો ઠરાવવામાં આવેલ છે તેને અનુસરીને થયેલ દરખાસ્ત સિવાયની જાહેર હિતની ખીણ કોઈ પણ બાબત ઉપર જાહેર હિતની બાબત ચર્ચા થઈ શકશે નહિ.
ઠરાવ સિવાય થઈ શકે નહિ

૨૨. દરેક ઠરાવ સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ પણે ઘડવામાં આવેલો હોવો જોઈએ. અને તેમાં માત્ર એક જ મુદ્દો હોવો જોઈએ અને તે રાજ્યને લલામણુ કરતો ઠરાવનું વસ્તુ અને હોય તેવા સ્વરૂપમાં હોવો જોઈએ. તેમાં દલીલો, વ્યંગ, અગર બદનક્ષી વિગત થાય તેવી અથવા અનુમાન રૂપે હકીકત હોવી જોઈએ નહિ; અગર તેમાં કોઈ શખ્સની તેના અધિકારી તરીકેના વર્તન સિવાયની તેની અંગત ચાલચલગત અગર વર્તણૂકનો સમાવેશ કરેલો હોવો જાઈએ નહિ.

૨૩. જ્યારે કોઈ પણ ઠરાવ અંગે ચર્ચા કરવામાં આવતી હોય ત્યારે આ નિયમોના ઠરાવોને આધીન રહીને :સદરહુ ઠરાવમાં કોઈ પણ સભ્ય સુધારો ઠરાવ ઉપર સુધારો વધારો કરવાની દરખાસ્ત રજુ કરી શકશે.

૨૪. જે કોઈ સભ્યે ઠરાવ અગર સુધારા વધારાની દરખાસ્ત રજુ કરી હશે તે સભ્ય ઠરાવ અગર સુધારા વધારાની દરખાસ્ત સભાની રજા સિવાય ઠરાવ અગર સુધારો પાછી ખેંચી લઈ શકાશે નહિ.
પાછા ખેંચી લેવા બાબત

૨૫. પ્રમુખની રજા સિવાય કોઈ પણ ઠરાવ ઉપર પંદર મીનીટથી વધારે લાખણુ આપી શકાશે નહિ.
લાખણુ માટે વખતની મર્યાદા

૨૬. સભા જે જે ઠરાવો પસાર કરે તેની એક નકલ તે તે ખાતાના મીનીસ્ટર તરફ મોકલવામાં આવશે. પરંતુ તેવા કોઈ પણ ઠરાવની અસર માત્ર ઠરાવની અસર લલામણુ કરવા પુરતી રહેશે.

૨૭. દરેક સવાલનો હેતુ માત્ર માહિતી મેળવવા પુરતો જ હોવો જોઈએ, તે ઘણો લાંબો, દલીલોવાળો, વ્યંગરૂપે, બદનક્ષી ભરેલો અગર કોઈ શખ્સની સવાલનો મુદ્દો અને તેના સરકારી અથવા પ્રજાકિય હોદ્દા સિવાયની તેની અંગત ચાલ ચલગત અગર વર્તણૂકને લગતો હોવો જોઈએ નહિ, તેમજ કોઈ પણ જાતનું પગલું લેવાની સૂચના કરતો હોવો જોઈએ નહિ અગર

અભિપ્રાય દર્શાવવા માટેનો અગર અનુમાનિક હોવો જોઈએ નહિ.

૨૮. જો અધ્યક્ષનો એવો અભિપ્રાય થાય કે કોઈ બાબત અંગે પ્રશ્નનો જવાબ અપાયા પછી તે બાબતની વિશેષ ચોખવટ કરવા માટે કોઈ પણ વધારાના સવાલ સભ્યને વધારાનો સવાલ પુછવા દેવાથી સવાલ વિષયક નિયમોનો ભંગ થતો નથી તો તેવો વધારાનો સવાલ પુછવા દેવામાં આવશે.

૨૯. કોઈ વધારાનો સવાલ પુછવા દેવાથી ઉપર જણાવેલ નિયમોનો ભંગ થતો હોવાનું પ્રમુખના અભિપ્રાયમાં જણાય તો તેવો વધારાનો સવાલ પુછવા વધારાનો સવાલ ન દેવામાં આવશે નહિ.
પુછવા દેવા બાબત

૩૦. ઠરાવ રજુ કરતી વખતે અથવા સવાલ પુછતી વખતે અગર ભાષણ કરતી વખતે કોઈ સભ્યે

**ભાષણ દરમિયાન
રાખવાની સાવચેતી**

- (૧) હજુરશ્રીના, અગર રાજ્ય કુટુંબના કોઈ પણ સભ્યની, અગર રાજ્યના કોઈ પણ નોકરની તેના સરકારી અથવા પ્રબલિય હોદ્દા સિવાયની વર્તણૂક ઉપર અગર રાજ્યના ખીન્ન રાજ્યો જોડેના તથા બ્રિટીશ હિન્દ જોડેના અથવા સાર્વભોમ સત્તા સાથેના સંબંધ ઉપર દોષારોપણ કરે તેવી ભાષાનો ઉપયોગ કરવો નહિ; અગર
- (૨) કોઈ પણ ન્યાયાધિશ અગર અદાલતના પોતાની જુદીશ્યલ કામગીરીઓનો રૂએના વર્તન અંગે આક્ષેપ કરવો નહિ અગર.
- (૩) જે કામ ન્યાયની કોર્ટમાં ચાલતું હોય તે બાબત અગર હકીકત અંગે ઉલ્લેખ કરવો નહિ. અગર
- (૪) રાજ્ય દ્રોહી, શીતર કરે તેવા, અગર બદનક્ષી કરનારા શબ્દો ઉચ્ચારવા નહિ, અથવા
- (૫) કોઈ પણ શબ્દ ઉપર અંગત આળ યા તહોમત મુકે તેવા શબ્દો વાપરી શકાશે નહિ, અથવા
- (૬) ગેર ધરીત ઉદ્ગારો વાપરવા નહિ અથવા
- (૭) સભાના કામકાજમાં ઇગ્તિદાપૂર્વક રૂકાવટ કરવાના હેતુથી સભામાં બોલવાનો પોતાના હક્કનો ઉપયોગ કરવો નહિ. અથવા

(૮) પ્રમુખે કોઈ બાબત ઉપર જે કોઈ નિર્ણય અગર સૂચના કરેલ હોય તે અંગે અગર અમુક સવાલ પુછવાની મનાઈ કરનારો હુકમ આપ્યો હોય તે હુકમ અંગે ચર્ચા કરવી નહિ. અથવા

(૯) સભા તરફથી નિમાયેલ કોઈ સમીતીએ જે કાર્યવાહી કરેલ હોય તે ઉઘાડી પાડવી નહિ અથવા.

(૧૦) કલમ ૩૪ માં દર્શાવેલ કોઈ પણ બાબતનો ઉલ્લેખ કરવો નહિ.

૩૧. કોઈ “પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડર” ઉપસ્થિત થશે તો તેનો નિર્ણય પ્રમુખ કરશે અને તેવો નિર્ણય છેવટનો ગણાશે.

**પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડરનો
નિર્ણય**

૩૨. કોઈ પણ સભ્ય “ પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડર ” પ્રમુખના નિર્ણય માટે રજુ કરી શકશે, પરંતુ તેમ કરાવામાં તેણે મુદ્દો સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહી બતાવવા પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડરનો ઉપરાંત કોઈ વધારે કહેવું નહિ.
મુદ્દો

૩૩. પ્રમુખને યોગ્ય જણાશે તો આ નિયમોમાં જે ભાષણ માટેની વખતની મર્યાદા નક્કી થએલ હશે નહિ તેને માટે સમયની મર્યાદા તેઓ ઠરાવી શકશે.

**ભાષણ માટેની
સમય મર્યાદા**

૩૪. સભા સમક્ષ બોલવાની ઇચ્છા હોય તેવા સભ્યે પોતાની જગ્યાએ ઉભા થવું અને પ્રમુખ રજા આપે એટલે બોલવાનું શરૂ કરવું અને પોતાને જે કહેવું સભ્યે બોલવાની હોય તે પ્રમુખને સંબોધીને કહેવું. જે પ્રમુખ તરફથી બોલવાની રીત રજા આપવામાં ન આવે તો સભ્યે પોતાની જગ્યાએ બેસી જવું અને પ્રમુખ તરફથી બેસી જવાનું કહેવામાં આવે તો પણ બેસી જવું.

૩૫. સભ્યનું ભાષણ ચાલતું હોય તે દરમિયાન કોઈપણ વખત પ્રમુખ ઉભા થાય અગર કોઈપણ સભ્ય પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડરના મુદ્દા અંગે ઉભો થાય ત્યારે સભ્યે ક્યારે ભાષણ કરતા હોય તેવા સભ્યે પોતાની જગ્યાએ બેસી જવું.
બેસી જવું

૩૬. પ્રમુખે અસંબંધ અથવા દલીલોના કંટાળાભર્યા પિષ્ટપેષણને વળગી રહેવા બદલ અમુક સભ્યનું ધ્યાન ખેંચ્યા પછી જો તે સભ્ય તેવું ભાષણ ચાલુ અસંબંધ અથવા રાખશે તો પ્રમુખ તેનું ભાષણ બંધ કરવા હુકમ કરી શકશે.
પિષ્ટપેષણ

૩૭. જે શખ્સની વર્તણૂક અત્યંત ગેરરીત ભરેલી હશે તેને પ્રમુખ જરૂર લાગશે તે

પ્રમાણે તે દિવસની બેઠક પુરી થતાં સુધી અગર આખી સેશન સભ્યે સભાગૃહમાંથી માટે સભાગૃહ છોડી જવા માટે હુકમ કરી શકશે. આદ્યા જવા બાબત

૩૮. પ્રેક્ષકોને સભાગૃહમાં સભાની બેઠક દરમ્યાન હાજર રહેવા દેવા યા હાજર રહેવા ન દેવા અથવા સભાગૃહમાંથી બહાર જવાનું કહેવાની બાબતમાં પ્રમુખ પ્રેક્ષકોને હાજર રહેવા અને સંપૂર્ણ મુન્સરી રહેશે. દેવા બાબત

૩૯. પ્રમુખ સભાની વ્યવસ્થા જાળવશે અને પોતાના નિર્ણયોનો અમલ કરવા જરૂરી એવી તમામ સત્તાઓ ભોગવશે.

સભાની વ્યવસ્થા

૪૦. હબુરશ્રીની મંજૂરીથી આ ધારાનો અને પરિશિષ્ટના નિયમોનો હેતુ અમલમાં લાવવા પ્રમુખ સ્થાયિ હુકમો ઘડી શકશે. જે વિષયો સંબંધે પરિશિષ્ટમાં સ્થાયિ ઓર્ડર્સ પૂર્ણ રીતે ઠરાવવામાં આવ્યું ન હોય તેવી બાબતો માટે આવા સ્થાયિ હુકમો કરવામાં આવશે.

પરિશિષ્ટ ૨ જી

સોગંદ નામાઓનો નમુનો

૧. હું, અ વ.....હજીરશ્રી તરફથી મહારી નીમણુંક કરવામાં આવતાં પ્રતિજ્ઞા લઉં છું કે હું નેકનામદાર નવાખ સાહેબ બહાદુર, તેઓશ્રીના વારસો અને જન-કાઉન્સીલનો સભ્ય શીનો પ્રત્યે તથા પાલનપુર રાજ્ય પ્રત્યે વફાદાર અને એક નિષ્ઠ મીનીસ્ટર. રહીશ અને મહત્તે જે ફરજો સોંપવામાં આવે તે સઘળી હું એક નિષ્ઠાથી અને સંપૂર્ણ વફાદારીપણે બજાવીશ.

હું પ્રતિજ્ઞા લઉં છું કે, મહત્તે સોંપવામાં આવેલ, અથવા મહારા મીનીસ્ટર તરીકેના હોદ્દાની રૂએ મળી શકે તેમ હોય તેવા કોઈપણ દસ્તાવેજ અથવા કોઈપણ પ્રકારની માહિતી, રાજ્યના હિત માટે આપવા જેવી હોય અથવા આપવાનો અધિકાર હોય તે શિવાયના કોઈ પણ શખ્સને તેવા પ્રકારની માહિતી અથવા દસ્તાવેજ આપીશ નહિ.

ચુંટાએલો

૨. હું, અ વ શ્રી પાલનપુર રાજસભાનો રાજ્ય તરફથી પસંદ થએલો સભ્ય પ્રતિજ્ઞા રાજ્યતરફથી નીમવામાં આવેલો

ચુંટાએલો રાજ્ય-તરફથી પસંદ કરવામાં આવેલો રાજ્યતરફથી નીમાએલો. લઉં છું કે હું નેક નામદાર નવાખ સાહેબ બહાદુર, તેઓશ્રીના વારસો અને જનશીનો અને પાલનપુર રાજ્યને વફાદાર અને એક નિષ્ઠ રહીશ, અને જે ફરજો અદા કરવાનું માથે લઉં છું તે એક નિષ્ઠા અને સંપૂર્ણ વફાદારીથી અદા કરીશ.

પરીશીષ્ટ ૩ જી

૧ દરેક મતદાર વિભાગ માટે તે વિભાગના મતદારોના નામની યાદિ તૈયાર કરવામાં આવશે. અને આ ધારાથી અગર પરિશિષ્ટથી અસુસ કરી ખીજી રીતે ઠરાવેલું હોય તે સિવાય દરેક શખ્સ જેનું નામ સદરે યાદિમાં સદરે વિભાગના મતદાર તરિકે દાખલ કરવામાં આવેલ હશે તે તે વિભાગ તરફથી થનારી ચુંટણીમાં પોતાનો મત આપી શકશે અને જેનું નામ સદરે યાદિમાં દાખલ કરવામાં આવેલું નહોતય તેવો શખ્સ પોતાનો મત આપી શકશે નહિ.

૨ હઝુરશ્રી ફરમાવે તે પ્રમાણે દરેક મતદાર વિભાગો માટે મતદારોની યાદિ તૈયાર કરવામાં આવશે અને તે આખી યાદિમાં અથવા યાદિના અમુક ભાગમાં વખતો વખત સુધારો વધારો કરી શકાશે.

૩ આ પરિશિષ્ટના નિયમ ૨૬ આધારે જેના સંબંધી ઠરાવવામાં આવેલ છે તે સિવાયનો કોઈ પણ શખ્સ જે તે કલમ ૧૫ માં દર્શાવ્યા પ્રમાણેની લાયકાત ધરાવતો હશે નહિં તો તેવા શખ્સનું નામ કોઈ પણ વિભાગના મતદારોના પત્રકમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં.

૪ કોઈ પણ શખ્સ કે જે અસ્થિર મગજનો હોય અને યોગ્ય અદાલતથી તેમ ઠરાવેલું હોય તેવા શખ્સનું નામ કોઈ પણ વિભાગના મતદારોની યાદિમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં તેમજ તેવો શખ્સ ચુંટણીમાં તેનો મત નોંધાવી શકશે નહિં.

૫ જે કોઈ મતદાર મંડળ સમક્ષ એકથી વધુ ઉમેદવાર હોય તેમ છતાં તેવા મંડળથી થતી ચુંટણીમાં કોઈ પણ શખ્સ એકથી વધુ મત આપી શકસે નહિ.

૬. (૧) શહેર મતદાર વિભાગોને (૧) પુરૂષોનો મતદાર વિભાગ અને (૧) સ્ત્રીઓનો મતદાર વિભાગ એમ બે વર્ગમાં વહેચી નાખવામાં આવશે. પુરૂષોના શહેર મતદાર વિભાગને (૧) પાલનપુર શહેર, (૨) ડીસા ટાઉન અને (૩) ધાનેરા ટાઉન એમ ત્રણ સ્થાનિક વિભાગમાં વહેચી નાખવામાં આવશે અને આવા દરેક સ્થાનિક વિભાગ માટે (૧) મુસલમાન મતદારોની યાદિ, (૨) જૈન મતદારોની યાદિ અને (૩) સામાન્ય મતદારોની યાદિ એમ ત્રણ યાદિઓ તૈયાર કરવામાં આવશે.

(૨) પાલનપુર શહેર અથવા ડીસા ટાઉનમાં રહેતી ન હોય અને લાલોલી નહોતય તેવી કોઈ સ્ત્રીનું નામ સ્ત્રીઓના મતદાર વિભાગની યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં.

(૩) સ્થાનિક શહેર વિભાગના પુરુષ મતદારોની તૈયાર કરવામાં આવેલી યાદીમાં કોઈ પણ શખ્સ કે જે ભણેલો ન હોય અને તે વિભાગમાં રહેતો નહોય અને જે કામ માટે તેવી યાદી તૈયાર કરવામાં આવી હોય તેનો સભ્ય નહોય તેવા શખ્સનું નામ તે યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં.

(૪) મુસલમાન યા જૈન ન હોય તેવા શખ્સનું નામ મુસલમાન મતદારો માટે તૈયાર કરવામાં આવેલી યાદી અથવા જૈન મતદારો માટે તૈયાર કરવામાં આવેલી મતદારોની જે હોય તે યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં. મુસલમાન અથવા જૈન સિવાયની બીજી જાતિનો કોઈ શખ્સ સભ્ય હશે તો જ તેનું નામ સામાન્ય યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે.

(૫) : મતદારોની યાદી પુરતું કોઈ પણ શખ્સ પોતે પસંદ કરેલી ભાષામાં લખવા વાંચવા પુરતું જ્ઞાન ધરાવતો હશે તેને ભણેલો શખ્સ ગણી શકાશે. કોઈ પણ શખ્સ ભણેલો છે યા નહિ તે સંબંધિ તકરાર ઉપસ્થિત થાય તો તે શખ્સ ભણેલો છે તે દર્શાવતું ઠરાવેલ અધિકારિનું પ્રમાણ પત્ર નિર્ણયાત્મક ગણાશે.

ખુલાસો:—આ નિયમ પુરતું ઠરાવવામાં આવેલ અધિકારિ એટલે પાલનપુર શહેર સુધરાઈ અને ડીસા શહેર સુધરાઈનો કોઈપણ સભ્ય અથવા તે વિસ્તારમાં આવેલી શાળાનો મુખ્ય શિક્ષક અથવા શિક્ષિકા.

૭. કોઈપણ શખ્સ, બંને, શહેર અને ગ્રામ્ય મતદાર વિભાગો તરફથી તેવા વિભાગો તરફથી ચુંટણીમાં મતો આપી શકશે નહિં, જે કોઈ પણ શખ્સ તેવા મતો આપશે તો બંને ચુંટણીમાંના અને બંને મતો રદ ગણાશે.

૮. અમલમાં હોય તેવા કાયદાથી જેને ગેરલાયકાતવાળો ઠરાવવામાં આવ્યો હોય તેવા શખ્સનું નામ મતદારોની યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં અથવા તે શખ્સ ચુંટણીમાં તેનો મત આપી શકશે નહિં.

૯. હદપારીની અથવા કેદની સજા ભોગવતો હોય તેવો શખ્સ ચુંટણીમાં પોતાનો મત આપી શકશે નહિં.

૧૦. ગ્રામ્ય મતદાર વિભાગને પરિશિષ્ટ પમા માં બતાવ્યા પ્રમાણેના સ્થાનિક વિભાગોમાં જુદેથી નાખવામાં આવશે.

૧૧. મતદાર વિભાગના વિસ્તારમાં સાધારણ રીતે રહેતો ન હોય તેવા કોઈ શખ્સનું નામ તે વિસ્તારના મતદારોની યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં તેમજ તે વિભાગ તરફથી ચનારી ચુંટણીમાં તે શખ્સ પોતાનો મત આપી શકશે નહિં.

૧૨. ગ્રામ્ય વિસ્તાર મતદાર વિભાગોમાં (૧) પ્રાથમિક અને (૨) અંતિમ એમ બે ચુંટણીઓ કરવામાં આવશે.

૧૩. પ્રાથમિક ચુંટણીમાં દરેક વિસ્તાર ચાર શખ્સોની ચુંટણી કરશે અને તેઓ સદરે વિભાગના પ્રતિનિધિ ગણાશે. આ ચાર પ્રતિનિધિઓમાંથી ઓછામાં ઓછા એક મુસલમાન હોવો જોઈશે. ચુંટવામાં આવેલા પ્રતિનિધિઓ કલમ ૧૬ માં દર્શાવેલ લાયકાત ધરાવતા હોવા જોઈશે.

૧૪. અંતિમ ચુંટણીમાં બધા વિસ્તારના પ્રતિનિધિઓ ભેગા મળીને ૧૨ ને રાજસભાના સભ્યો તરીકે ચુંટશે, આ બાર પૈકીના ઓછામાં ઓછા ચાર મુસલમાનો હોવા જોઈશે.

૧૫. શહેરમાં વસતા પુરૂષ મતદાર વિભાગનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતા સભ્યો નીચે પ્રમાણે હોવા જોઈશે.

	સામાન્ય	મુસલમાન	જૈન
પાલનપુર શહેર	૨	૨	૨
ડીસા ટાઉન	૧	૧	૧
ધાનેરા ટાઉન	૧	૧	૧

૧૬. શહેરના પુરૂષ મતદાર વિભાગ પુરતું, અને ત્રણમાંના દરેક સ્થાનિક વિસ્તારને પુરતું, અને ત્રણમાંના દરેક કોમી મતદાર મંડળ પુરતું : (૧) પ્રાથમિક અને (૨) છેવટની એમ બે ચુંટણીઓ કરવામાં આવશે. પ્રાથમિક ચુંટણીથી દરેક સ્થાનિક વિભાગ અને કોમી મંડળના મતદારોની યાદિમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હોય તે શખ્સો છેવટની ચુંટણીમાં મત આપવાનો અધિકાર હોય તેવા નીચે દર્શાવેલ સંખ્યામાં પ્રતિનિધિઓની ચુંટણી કરશે.

	સામાન્ય	મુસલમાનો	જૈનો
પાલનપુર શહેર	૧૫	૧૫	૧૫
ડીસા ટાઉન	૬	૬	૬
ધાનેરા ટાઉન	૬	૬	૬

૧૭. ત્યારબાદ કલમ ૧૬માં દર્શાવેલ દરેક વિભાગના પ્રતિનિધિઓ નીચે દર્શાવેલ પ્રતિનિધિઓની સભ્યોની ચુંટણી માટેની પેનલ્સ ચુંટશે.

	સામાન્ય	મુસલમાનો	જૈન
પાલનપુર શહેર	૬	૬	૬
ડીસા ટાઉન	૩	૩	૩
ધાનેરા ટાઉન	૩	૩	૩

૧૮. ચુંટણી માટેની પેનલ્સની ચુંટણી થયા બાદ આ પરિશિષ્ટમાંના નિયમોથી

દરાવવામાં આવેલ છે તે પ્રમાણે પેનલ્સના સભ્યોમાંથી દરેક સ્થાનિક વિભાગનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતા સભ્યોની ચુંટણી બધા પ્રતિનિધિઓ ભેગા મળીને કરશે.

જાગીરદારોના મતદાર વિભાગ

૧૯. રાજ્યના જાગીરી ગામોમાં હિસ્સો ધરાવતો ન હોય તેવા કોઈ પણ શખ્સનું નામ જાગીરદારોના મતદાર વિભાગ માટેની મતદારોની યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં.
૨૦. જાગીરદારી મતદાર વિભાગ રાજસભા માટે પોતાના તરફથી ચાર સભ્યો ચૂંટી શકશે. સદરે વિભાગ, (૧) રાજપુત, (૨) કોળી ઠાકરડા અને (૩) સામાન્ય, એમ ત્રણ વિભાગમાં બહેચી નાખવામાં આવશે. કલમ ૧૫ અ ને આધિન રહિને દરેક વિભાગ માટે મતદારોની જુદી જુદી યાદી તૈયાર કરવામાં આવશે. રાજપુત જાગીરદાર સિવાયના કોઈ શખ્સને તે મતદાર મંડળની યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં. (બ) કોળી ઠાકરડા જાગીરદાર સિવાયના કોઈને તે મતદાર મંડળના મતદારોની યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં. (ક) હેતાણી, ખિહારી, પઠાણ ખોખર અને ઝાલોરી કુટુંબોનો સભ્ય ન હોય તેવા કોઈ પણ શખ્સને બાકીના જાગીરદારોના મતદારોના નામની યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં.
૨૧. રાજપુત અને કોળી ઠાકરડા જાગીરદાર મંડળો તેમનામાંથી રાજસભા માટે અનુક્રમે એક એક સભ્ય ચૂંટી શકશે.
૨૨. સામાન્ય જાગીરદારોનો વિભાગ તેમના તરફથી બે સભ્યો રાજસભામાં મોકલી શકશે.

મ્યુનિસિપલ મતદાર વિભાગ

૨૩. (૧) પાલનપુર શહેર મ્યુનિસિપાલિટી અને (૨) ડીસા મ્યુનિસિપાલિટી એ બે મ્યુનિસિપલ મતદાર મંડળો રહેશે. તેજ મ્યુનિસિપાલિટીનો સભ્ય ન હોય તેવા કોઈ પણ શખ્સનું નામ તે મતદાર મંડળ તરફથી મત આપનારાઓની યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં. ઉપર જણાવેલ દરેક મતદાર મંડળ પોતાના મંડળમાંથી એક એક સભ્ય ચૂંટી કાઢી રાજસભામાં મોકલશે.

ઔદ્યોગિક મતદાર મંડળ

૨૪. એક ઔદ્યોગિક મતદાર મંડળ રહેશે. આ પ્રકારના મતદાર મંડળના સભ્ય

તરિકે રાન્યમાં આવેલા ઉદ્યોગમાં જોડાયેલ કોઈપણ શખ્સ, સંસ્થા અથવા પેઢીને ગણી શકાશે. રાન્યમાં આવેલા ઉદ્યોગમાં હિત ધરાવતો કોઈપણ શખ્સ, સંસ્થા અથવા પેઢીનું વેપારનું મથક રાન્યની હદમાં ન હોય અને હજુરશ્રી તરફથી તેવી રીતે માન્ય કરવામાં આવેલું ન હોય તેવા શખ્સ, સંસ્થા અથવા પેઢીનું નામ ઔદ્યોગિક મંડળ તરફથી ચુંટણી કરવા માટે તૈયાર કરેલી મતદારોની યાદીમાં દાખલ કરી શકાશે નહિં.

૨૬. જે સંસ્થા, પેઢી યા શખ્સનું નામ ઔદ્યોગિક મતદાર વિભાગ માટેની ચુંટણીના મંડળોની યાદીમાં દાખલ કરવામાં આવ્યું હશે તેવી સંસ્થા અથવા પેઢી અથવા શખ્સ ચુંટણી પુરતું એક પ્રતિનિધિ પોતાના તરફથી નીમી શકશે. સદરે પ્રતિનિધિ ઔદ્યોગિક વિભાગ તરફથી કરવામાં આવનારી ચુંટણીમાં પોતાનો મત આપી શકશે. સદરે પ્રતિનિધિને આ ધારાથી ઠરાવવામાં આવેલ છે તે પ્રમાણે રાન્યનો વતની ન હોવાના કારણે જ પ્રતિનિધિ તરિકે નીમાવાનો અને મત આપવાનો અધિકાર નથી તેમ ઠરાવી શકાશે નહિં.

૨૭. ઔદ્યોગિક મતદાર મંડળે તેમના તરફથી રાજ સલા માટે ચુંટવાના સભ્યોની સંખ્યા આ બાબતમાં હજુર શ્રી ઠરાવે તે પ્રમાણે અને પાંચથી વધુ ન હોય તેવી રહેશે.

૨૮. હજુરશ્રીએ આ પરિશિષ્ટના ૨૫ મા નિયમ આધારે માન્ય રાખેલ ઔદ્યોગિક મતદારોના નામની યાદિ રાન્યના ગેઝેટમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે. અને હજુરશ્રીની પરવાનગીથી સદરે યાદીમાં વખતો વખત ફેરફાર કરી શકાશે.

૨૯. આ ધારાના પરિશિષ્ટના નિયમોમાં કોઈપણ બાબત સંબંધી ઠરાવવામાં આવ્યું ન હોય તો હજુરશ્રી ઉપરના નિયમોનો અમલ કરવા ઉપરનાથી વિરોધ ન થાય તેવી રીતે નીચેની બાબતો સંબંધી નિયમો ઘડી શકશે.

૧ આકસ્મિક ખાલી પડતી જગ્યાઓ પુરવા માટે લેવાનાં પગલાં અને તેને લગતી જાહેરાત સંબંધી.

૨ ઉમેદવારોની નિમણૂક સંબંધી.

૩ ચુંટણીની રીત સંબંધી.

૪ ચુંટણીમાં ઉમેદવારોએ ફેટલો ખર્ચ કરવો તે સંબંધી.

૫ ચુંટણીને લગતી અનિષ્ટ કામગીરીઓ અને ગુન્હા સંબંધી.

૬ ચુંટણી અંગે ઉપસ્થિત થતા ઝઘડા અને શંકાના નિવારણ સંબંધી.

૭ અને આ પરિશિષ્ટના નિયમો કેવી રીતે અમલમાં લાવવા તે સંબંધી.

પરિશિષ્ટ ૪ થું

નીચે આપવામાં આવેલાં ખાતાંઓ અને જગ્યાઓ એસ્ટાબ્લીશમેન્ટ એડવાઈઝરી બોર્ડના જ્યુરીસડિક્શન નીચેના ખાતાંઓ અને જગ્યાઓમાં ગણી શકાશે નહિં.

- ૧ વહીવટ.
- ૨ મીનીસ્ટરો.
- ૩ કાઉન્સિલના સભ્યો.
- ૪ દરેક ખાતાં અને ઓફીસના મુખ્ય અધિકારીઓ.
- ૫ લશ્કર ખાતુ.
- ૬ પોલીસ ખાતું.
- ૭ હાઈકોર્ટના જજો, સરન્યાયાધિશ, સ્પેશિયલ મેજિસ્ટ્રેટના જજ, ફોજદારી અને દિવાની ન્યાયાધીશો. અને
- ૮ હજુર શ્રી ફરાવે તેવાં બીજાં ખાતાં, ઓફીસો અને જગ્યાઓ.

પરિશિષ્ટ પ. મું

શ્રી અમીરગઢ મહાલ

૧. શ્રી અમીરગઢ	૧૦૧૨	૨૫ ખારી	૧૪૫
૨ અબાપુર મોટા	૧૫૯	૨૬ ખલુરીઆ	૫૮
૩ „ છોટા	૧૦૦	૨૭ ખોલાખુણીઆ	૨૯૫
૪ આવળ	૪૬૯	૨૮ લખમીપુરા	૧૪૬
૫ બાલુદ્રા	૩૨૩	૨૯ માંડલિઆ	૩૫
૬ આવળા	૩૧	૩૦ રખારીઆ	૨૩૬
૭ બન્ધ ઉપલો	૧૩૬	૩૧ રાખર	૯૨
૮ „ નીચલો	૨૧૯	૩૨ સરોત્રા	૮૬૦
૯ ભમરીઆ	૧૨૬	૩૩ સરોત્રી	૧૪૬
૧૦ દાલેલા	૭૭૪	૩૪ સવાણીઆ	૬૦
૧૧ દેરી	૧૬૭	૩૫ સોનવાડી	૧૬૦
૧૨ ધનપુરા	૧૧૮	૩૬ ઉમરકોટ	૧૮૬
૧૩ હુંગરપુર	૧૮૭	૩૭ વેરા	૩૦૯
૧૪ ગઢડા	૩૩૯	૩૮ સમ્યાપર	૬૯
૧૫ ધાંધુ	૨૦૯	૩૯ ઢોલીઆ	૪૫૬
૧૬ ધંટા	૧૫૦	૪૦ બાંટવાડા	૧૨૭
૧૭ ઇક્રિખાલગઢ	૫૮૦	૪૧ ભુની રોહો	૨૯૫
૧૮ ઇસ્વાણી	૧૦૩	૪૨ રાજપુરીઆ	૪૨
૧૯ જેથી	૪૧૪	૪૩ સુરેલીઆ	૯૧
૨૦ જોરાપુરા	૪૬	૪૪ શેરગઢ-કરમડી	૮૨
૨૧ કાળીમાટી	૧૮૦	૪૫ ઝાંઝરવાણ	
૨૨ કાકવાડી	૧૭૫	૪૬ ખુમા	
૨૩ કીડોતર	૮૩૮	૪૭ ધ્રોષ્ઠા	
૨૪ ખાપા	૩૬૫	૪૮	
			૧૧,૧૧૦

ગઢ મહાલ

૧ ચંડિસર મતદાર વિભાગ

૧ ચંડિસર	૨૩૩૨	૬ રામસીડા	૧૬૬
૨ મડાણા ડાંગીઆ	૯૪૫	૭ રામસીડા બગીરદારવાસ	૧૮૦
૩ કુમ્ભલમેર	૯૩૪	૮ વાધરોળ	૫૧૬
૪ કુસકાલ	૬૧૬		
૫ મોટા	૧૨૮૭		૬૬૭૬

૨ ગઢ મતદાર વિભાગ

૧ ગઢ	૩૭૦૮	૬ સામઢી રાણાજી	૭૫૮
૨ મડાણા-ગઢ	૨૩૯૧	૭ વાસણી	૨૭૦
૩ દલવાડા	૭૭૮	૮ તાલેપર	૧૦૮
૪ સામઢી મોટી	૧૨૦૭		—
૫ „ નાની	૫૨૨		૯૭૪૨

૩ પટોસણ વિભાગ

૧ પટોસણ	૧૪૬૫	૬ સલ્લા	૧૦૯૧
૨ તાલેગઢ અથવા ખેરા	૭૦૬	૭ સલીમપરા	૫૫૫
૩ બાદરપુર કાલુરણા	૬૨૭	૮ હોડા	૫૧૪
૪ સરીપડા	૩૮૨		—
૫ ટોકરીઆ	૫૫૯		૫૮૯૯

ધાનેરામ્હાલ

૧ લુ જડીઆ મતદાર વિભાગ

૧ જડીઆ	૧૦૬૭	૭ જવાણા	૨૬૬
૨ ભાતીલ	૮૨૧	૮ કોટડા	૧૨૫
૩ ધરણોધર	૭૧૧	૯ મેડા મોટા	૨૫૯
૪ એટા	૩૩૪	૧૦ રાણપુર છોટી	૧૭૯
૫ હડતા	૩૯૧	૧૧ વાસણ	૫૦૫
૬ જાડી	૫૫૫		—
			૫૧૧૩

૨જી ધાનેરા મતદાર વિભાગ

૧ આસીઆ	૩૨૬	૯ સાંકડ	૩૦૮
૨ માલોત્રા	૭૮૩	૧૦ સોરાળ	૪૩૨
૩ ધાખા	૧૧૯૪	૧૧ સોતવાડા	૩૫૨
૪ ફતેપુરા	૨૨૪	૧૨ ચાવર	૯૧૪
૫ જોરાપુરા	૪૫૯	૧૩ વાલેર	૧૭૭૪
૬ કંરધણી	૨૦૩	૧૪ ચાવરપુરા	૧૯૬
૭ રામુણા	૩૭૨	૧૫ છીંડીવાડા	
૮ સામળવાડા	૬૨૪		

૩ જી રૂણી વિભાગ

૧ કાડા	૧૬૭	૯ ઢેઢા	૪૩૨
૨ દુગદોલ મોટી	૪૯૨	૧૦ મેડા નાના	૨૧૭
૩ „ છોટી	૨૮૫	૧૧ રામપરા મોટા	૪૯૮
૪ પેગીઆ	૩૬૭	૧૨ રૂણી	૬૦૮
૫ રવિઆ	૫૪૦	૧૩ સાળાવડી	૧૯૭
૬ શેરા	૪૬૫	૧૪ વોડા	૩૧૭
૭ સીઆ	૮૪૨	૧૫ રવિ	૫૦૮
૮ તાલેગઢ	૧૦૩		<u>૬૦૨૯</u>

૪ થુ આલવાડા વિભાગ

૧ આલવાડા	૭૯૫	૬ તેગલા	૨૬૪
૨ અનાપરા છોટા	૬૩૬	૭ રન્નેડા	૩૦૬
૩ અનાપુર ગોઢ	૪૪૭	૮ વાધપુર	૧૬૯
૪ ખગોણુ	૨૧૩		<u>૩૨૫૬</u>
૫ માંડલ	૪૩૬		

ડીસામહાલ

૧ લો જુના ડીસા મતદાર વિભાગ

૧ જુના ડીસા	૩૬૩૩	૪ ખરડોસણુ	૧૧૨૨
૨ આસેડા	૨૧૩૭		<u>૭૪૭૫</u>
૩ ધરપડા	૫૮૩		

૨જો માલગઢ મતદાર વિભાગ

૧ માલગઢ	૧૭૩૯	૧૧ ઝરનાળ	૪૬૭
૨ આખોલ છોટી	૩૭૨	૧૨ કસારિ	૪૪૫
૩ „ વચલી	૩૮૫	૧૩ લખમીપરા	૨૪૮
૪ „ વાડી	૩૭૭	૧૪ શમશેરપુરા	૩૬૭
૫ શેરગંજ	૧૯૯	૧૫ વરણુ	૮૩૭
૬ ટેકરા	૧૫૫	૧૬ ચાવરપુરા	૨૩૩
૭ કુંપટ	૮૫૬	૧૭ વડલી	૭૯
૮ મોદિવિઆ	૫૨૬	૧૮ ચાવરગંજ	૧૨૪
૯ દામા	૬૯૫	૧૯ જોરાપુરા	૩૮૩
૧૦ ધાણી વરણુ	૪૯૨		<u>૮૯૭૯</u>

ડીસામહાલચાલુ

૩. જો ભડથ વિભાગ

૧ લોહા	૭૯	૧૧ ધનપરા	૫૩૩
૨ રાણપુર ઉગમણો વાસ	૫૧૫	૧૨ ચત્રાલા દાહા	૮૨
૩ „ વચ્ચેલો વાસ	૨૯૮	૧૩ કોહા	૬૫
૪ „ મોટો વાસ	૫૫૮	૧૪ મેડા	૯૪
૫ વાસડા	૩૧૩	૧૫ સોડાપર	૧૩૦
૬ ભડથ	૧૯૫૦	૧૬ દાવસ	૩૬૯
૭ ભડથ ચાંદાજી	૩૮૩	૧૭ કોંઠ	૩૬૮
૮ „ જોનાજી	૩૨૩	૧૮ તાલેપુરા	૨૮૯
૯ „ મોરથલ	૪૭૬		
૧૦ આગડોળ	૪૪૩		૭૨૬૭

૪ થો ઝેરડા મતદાર વિભાગ

૧ ઝેરડા	૧૭૩૧	૭ સરત	૨૯૦
૨ ગુગલ	૪૮૦	૮ સુઠીઆ	૨૦૩
૩ ખેરોલા	૪૭૪	૯ તેલોદા	૭૩૭
૪ નાગરૂણા	૫૯૨	૧૦ બાઈવાડા	૮૨૭
૫ પામરૂ	૨૫૧		
૬ પેરાદળ	૭૨૭		૬૨૩૨

૫ મો વિભાગ કાપરા મોટા

૧ વાકવાડા	૩૦૩	૧૩ કાતરવા	૨૬૨
૨ ઓઢવા	૪૨૯	૧૪ મદુ	૧૩૧
૩ વરણોડા	૮૩૭	૧૫ નાવિ	૫૪૦
૪ આગથળા	૫૨૮	૧૬ વાસણુ	૨૯૫
૫ ચેત્રા	૪૮૮	૧૭ આગથળા કણુખી વાસ	૧૮૦
૬ ડેકા	૧૨૯	૧૮ દેઢાલ	૪૧૧
૭ દેવસરી	૧૨૮	૧૯ ઝાકાલ	૪૯૯
૮ ડોડાણા	૨૩૬	૨૦ કમોડી	૩૯૭
૯ ગામડી	૧૫૬	૨૧ કુંવારા પાદર	૧૨
૧૦ કણોદી	૫૪૬	૨૨ રામવાસ પાલડી	૧૭૫
૧૧ કાપરા મોટા	૫૪૬		
૧૨ „ નાના	૩૩૩		૭૫૬૧

૬ હું લીલડી મતદાર વિભાગ

૧ લીલડી	૬૫૧	૧૨ ખેતવા	૩૦૨
૨ પાલડી	૫૧૩	૧૩ સણથ	૧૭૫
૩ મુડેઠા	૧૬૮૭	૧૪ સાંઠીઆ	૨૫૯
૪ ગજનીપુર	૧૦૩	૧૫ શેરગઢ	૨૪૮
૫ ખોડાળ	૩૯૮	૧૬ પેંપળું	૬૭૪
૬ ચત્રાળા	૮૨	૧૭ સોગલા	૧૩૧
૭ ડેઢાળ	૧૨૨	૧૮ તાલેગંજ	૧૬૧
૮ ગરામડી મોટી	૩૮૦	૧૯ વડવાળ	૬૮૮
૯ „ નાની	૨૦૫	૨૦ લોરવાડા	૫૭૫
૧૦ બલોધર	૫૨૧		<u>૭૮૭૬</u>

૭ મું કુચાવાડા વિભાગ

૧ ભાચલવા	૬૫૨	૮ ફેળુદ્રા	૩૫૭
૨ ધુરાલ	૮૬૮	૯ કચવાડા	૧૨૯૨
૩ ભાણુવાડા	૫૩૫	૧૦ રોબસ મોટી	૭૧૧
૪ કાચાસણ	૧૯૫	૧૧ „ છોટી	૧૪૦
૫ વિઠોદર	૮૧૫	૧૨ તાલેગઢ	૨૪૯
૬ નવલ	૪૫૪	૧૩ વિરણા	૬૬૬
૭ થેરવાડા	૭૨૫		<u>૭૬૫૯</u>

વડગામ મહાલ

૧લો વડગામ વિભાગ

૧ વડગામ	૨૮૦૬	૬ મેમદપુર	૨૨૩૯
૨ ભારગ્રોડીઆ	૫૩૯	૭ પરખડી	૪૩૫
૩ ભોરોડ	૪૩૫	૮ સકલાણા	૬૯૩
૪ ઇસ્લામપુરા	૯૦	૯ છનીઆળા	૭૧૧
૫ લીમ્બોઈ	૨૮૦		<u>૮૨૬૮</u>

૨લો મેતા વિભાગ

૧ મેતા	૨૩૭૪	૫ તેનિવાડા	૧૧૨૫
૨ અસુ	૨૨૩૮	૬ પીરોજપુરા	૧૦૩૫
૩ ભરકાવાડા	૫૪૫		<u>૭૭૨૬</u>
૪ રજોસણા	૪૦૯		

૩જો ઝલોત્રા વિભાગ

૧ ઝલોત્રા	૧૩૧૨	૧૨ મળતપુર	૧૭૭
૨ સામદપુરા પાવથી	૬૩	૧૩ મોતીપુર	૧૦૬
૩ " ઘોડાલ	૧૭૮	૧૪ મોરીઆ	૬૭૧
૪ આંધવિઆ	૩૨૩	૧૫ મુમનવાસ	૭૮૭
૫ ભાખરી	૭૧	૧૬ સખળવાસ	૫૫
૬ ધનાલી	૪૩૩	૧૭ સરદારપુરા	૧૦૦
૭ ઘોડિયાલ	૭૮૮	૧૮ ઝુવર	૩૬૧
૮ હસનપુરા	૨૨૪	૧૯ ઘોરી	૨૫૩
૯ હાતવાડ	૧૭૪	૨૦ પાવડી	૧૨૩
૧૦ જુની વાગાડી	૧૨૪		
૧૧ કરનાળા	૫૪૪		૬૮૬૭

૪થો પાંચડા વિભાગ

૧ પાંચડા	૫૫૨	૮ કરસનપુરા	૨૨૨
૨ અમીરપુરા	૪૭	૯ મેજરપુરા	૧૫૮
૩ ભલગામ	૨૬૦	૧૦ નવિ સેંધણી	૨૭૫
૪ ચિત્રોડા	૭૧૭	૧૧ જુની સેંધણી	૩૯૯
૫ ઇક્રિઆલપુરા	૩૮	૧૨ પેપોળ મેંગાળા	૭૦૪
૬ કમ્બીરપુરા	૧૩૫	૧૩ સીસરાણા	૭૯૧
૭ કાજેડા	૩૯૦		૪૫૮૮

૫મો પીલુચા વિભાગ

૧ પીલુચા	૯૦૦	૬ નાગપરા	૧૫૩
૨ ગીડાસણ છોટી	૬૦૯	૭ નવિનગરી	૧૪૩
૩ જુની નગરી	૧૪૩	૮ થલવાડા	૫૧૬
૪ કોદ્રામ	૧૪૩૨	૯ અંદેશરી	૧૪૩
૫ મેંગાળ	૪૯૪		૪૫૩૩

૬ છાપી મતદાર વિભાગ

૧ છાપી	૧૧૨૯	૬ પસ્વાદલ	૧૧૨૭
૨ એદ્રાણા	૭૪૦	૭ શેરપરા	૪૮૨
૩ ફતેગઢ	૪૫૩	૮ માલોસણા	૭૧૦
૪ માનપુરા	૭૩૬	૯ ટીંખાચુડી	૭૩૬
૫ નાલાસર	૪૩૫		૬૫૪૬

પાલનપુર મહાલ
પાલનપુર કચ્છા વિભાગ

૧ પાલનપુર	૨૨૮૫	૧૦ ગોળા	૮૯૩
૨ ખોરડા	૨૮૨	૧૧ કચ્છોડા	૬૫૫
૩ કમાલપુરા	૫૧૮	૧૨ પેપળી	૭૪૪
૪ લુલુવા	૪૫૩	૧૩ વાસડા કૃતેપુરા	૨૫૯
૫ વાઘણા	૬૫૨	૧૪ લાલા વાડા	૪૪૪
૬ અલ્લીગઢ	૨૨૭	૧૫ આંખેથા	૨૬૬
૭ અરમાપુરા ગોળા	૧૩૨	૧૬ બાદર ગઢ	૧૧૪૨
૮ આંબલિઆલ	૨૬૪		
૯ ભાગળ ગોળા	૪૧૨		૯૬૨૮

રજી માલણ વિભાગ

૧ માલણ	૨૭૧૯	૯ જડિયાલી	૯૦
૨ અરમાપુર કચ્છોડા	૧૪૪	૧૦ ખારા	૨૩૬
૩ જસપરિઆ	૩૬૧	૧૧ વાઘેર	૮૭
૪ મલાણા	૧૩૮૦	૧૨ માનપુરીઆ	૩૦૧
૫ માનપુર	૨૧૮	૧૩ કોટડા	૩૪૩
૬ ઉકરડા	૧૨૬		
૭ હાથિદ્રા	૬૯૭		
૮ ડાભેલી	૧૬૧		૬૮૬૩

૩ જી જગાણા મતદારવિભાગ

૧ જગાણા	૨૨૦૯	૪ સેદરાસણા	૩૮૦
૨ ભાવિસણા	૭૯૮	૫ વાસણુ જગાણા	૭૪૦
૩ સાગરાસણા	૧૦૧૬		
			૫૪૧૩

૪ થુ' ભુતેડી વિભાગ

૧ ભુતેડી	૭૦૭	૯ મોરીયા	૧૬૦
૨ આચેડી	૩૩૨	૧૦ પખાણિયા	૧૪૬
૩ ભટાબલ મોટી	૬૭૪	૧૧ રાણાવાસ	૪૫૫
૪ ભટાબલ છોટી	૫૭	૧૨ રાજપુર	૨૭૭
૫ આંતરોલી	૭૬૮	૧૩ સાંગલા	૨૯૯
૬ બાદરપુર ભુતેડી	૨૧૬	૧૪ વરવાડીયા	૪૧૧
૭ ચેકલા	૧૬૦		
૮ જોરાપરા	૯૮		૫૦૬૦

૫ મુ' ચડોતર વિભાગ

૧ ચડોતર	૧૬૭૨	૬ બાદરપુર પારપડા	૧૨૯
૨ આકેસણુ	૪૧૭	૭ એગોળા	૩૯૨
૩ એસખીપુરા	૩૬	૮ પારપડા	૩૮૪
૪ ભાગળ જગાણુ	૮૪૫		
૫ ગઠામણુ	૧૪૦૮		૫૨૮૩

૧ વિભાગ ગઢવાડા પેટામહાલ

૧ આંકલીપારા	૪૨૯	૪ તાલેગઢ	૨૭૪
૨ હીમતપુરા	૧૪૨		
૩ રાજપુર	૨૧૯		૧૦૬૪

પાંચાવાડા મહાલ

૧ ખીમત મતદાર વિભાગ

૧ ભાંડોત્રા	૮૨૩	૯ સાથસણુ	૫૫૮
૨ આરખી	૮૩૧	૧૦ સીલાસણુ	૪૦૫
૩ ભટરામ	૬૨૭	૧૧ સોડાલ	૩૯૫
૪ ધનીઆવાડા	૬૯૯	૧૨ વચડાલ	૬૮૨
૫ ધનપરા ભટરામ નવો વાસ	૬૯૯	૧૩ વાઘોર	૩૯૮
૬ ગુંદરી	૬૬૫	૧૪ વિરેલ	૧૫૬
૭ ખીમત	૨૫૯૫		
૮ કુવર	૫૬૪		૧૦૦૯૭

રજા પાંથાવાડા વિભાગ

૧ પાંથાવાડા	૧૯૨૯	૧૨ કોંટકું	૧૧૨
૨ આકોલી	૩૩૪	૧૩ લાખણસર	૪૪૨
૩ અટાલ	૧૫૧	૧૪ મહુડી મોટી	૪૬૪
૪ ભાડલી	૪૯૦	૧૫ „ નાની	૯૯
૫ ભીલડા	૫૨૧	૧૬ ઓઢવા	૫૫૪
૬ ભીલાછલ	૧૯૪	૧૭ પાંસવાળ	૨૩૭
૭ દેરીવેરાન	૨૯૨	૧૮ રાજકોટ	૩૨૬
૮ ગાંગીદરા	૨૨૪	૧૯ રામપુરા	૭૭
૯ ગાંગુવાડા	૧૮૦	૨૦ રાંમપુરા	૯૭
૧૦ હરિઆવાડા	૨૩૯	૨૧ સાંતરવાડા	૧૯૩
૧૧ ઝાત	૫૩૫		૯૩૦૧

રજા દાંતીવાડા વિભાગ

૧ દાંતીવાડા	૬૧૮	૧૩ મારવાડા	૯૬
૨ ભાડલી	૭૬	૧૪ નાદોતરા નાના	૧૦૩
૩ ભાકોદર	૧૯૨	૧૫ રાણોલ	૫૧૫
૪ ચોડુંગરી	૨૪૭	૧૬ રતનપુર નારવાડા	૨૫૫
૫ ધાનેરી	૫૯૦	૧૭ શેરગઢ	૧૯૬
૬ ગોઢ	૫૨૭	૧૮ સીકરીઆ	૨૮૫
૭ જોરાપુર	૪૮૭	૧૯ રાવળવાસ	૨૦૦
૮ જોરાપરા લોડતા	૮૭	૨૦ વડવાસ	૨૩૭
૯ કપાસીઆ	૪૫૪	૨૧ વેલાવાસ	૨૦૪
૧૦ ખારા	૨૩૬		
૧૧ લોડપા	૪૭		૫૮૭૦
૧૨ માનપુરા	૨૧૮		

મહાલોના વિભાગોની સંખ્યા

૧ શ્રી અમીરગઢ	૧	૬ પાલનપુર	૫
૨ ગઢ	૩	૭ ગઢવાડા	૧
૩ ધાનેરા	૪	૮ પાંથાવાડા	૩
૪ ડીસા	૭		
૫ વડગામ	૬		૩૦

